

Gemeente Geldermalsen

Programmabegroting 2017

Geldermalsen, **natuurlijk** dynamisch

PROGRAMMABEGROTING

2017

Inhoudsopgave Programmabegroting 2017

Inleiding	5
Samenvatting begrotingsbeeld	6
Programmaplan	11
Programma 1 - Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	13
Programma in één oogopslag.....	14
Stip op de horizon.....	15
Relatie met andere programma's.....	15
Bestaande beleidskaders	16
Relevante ontwikkelingen en trends	17
Indicatoren.....	19
Doelstellingen 2017	20
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	20
Wat willen we bereiken ?	21
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	22
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	23
Risico's	24
Verbonden partijen	26
De financiën.....	28
Overhead.....	29
Programma 2 - Wonen, werken en bedrijven.....	31
Programma in één oogopslag.....	32
Stip op de horizon.....	33
Relatie met andere programma's.....	33
Bestaande beleidskaders	34
Relevante ontwikkelingen en trends	35
Indicatoren.....	36
Doelstellingen 2017	37
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	37
Wat willen we bereiken ?	38
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	39
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	40
Risico's	42
Verbonden partijen	43
De financiën.....	45
Programma 3 - Leefbaarheid, welzijn en zorg	47
Programma in één oogopslag.....	48
Stip op de horizon.....	49
Relatie met andere programma's.....	49
Bestaande beleidskaders	49
Relevante ontwikkelingen en trends	52
Indicatoren.....	53
Doelstellingen 2017	54
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	54
Wat willen we bereiken ?	54
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	55
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	57
Risico's	59
Verbonden partijen	60
De financiën.....	62

Programma 4 - Landschap, verkeer en openbare ruimte	65
Programma in één oogopslag.....	66
Stip op de horizon.....	67
Relatie met andere programma's.....	67
Bestaande beleidskaders	67
Relevante ontwikkelingen en trends	68
Indicatoren.....	69
Doelstellingen 2017	70
Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?.....	70
Wat willen we bereiken ?	70
Wat gaan we daarvoor doen ?.....	71
Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?	72
Risico's	73
Verbonden partijen	74
De financiën.....	75
 Programma 5 - Financiering en algemene dekkingsmiddelen	 77
Programma in één oogopslag.....	78
Stip op de horizon.....	79
Bestaande beleidskaders	79
Relevante ontwikkelingen en trends	79
Indicatoren.....	81
Verbonden partijen	81
De financiën.....	82
Algemene dekkingsmiddelen.....	83
 Paragrafen	 85
1 Lokale heffingen	87
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	95
3 Onderhoud kapitaalgoederen	103
4 Financiering	135
5 Bedrijfsvoering.....	141
6 Verbonden partijen	145
7 Grondbeleid	167
8 Reserves en voorzieningen	171
 Bijlagen	 177
Overzicht baten en lasten.....	179
Overzicht taakvelden	180
Overzicht incidentele baten en lasten	182
Geprognosticeerde balans (per 1 januari).....	183
EMU-saldo	184

Inleiding

Inwoners voorop!

Van hard naar zacht

Het is nog niet zo lang geleden, dat de aandacht van het gemeentebestuur vooral gericht was op ruimtelijke ordening, economie en werkgelegenheid en het beheer van de openbare ruimte. Alles leek te draaien om het bouwen van woningen, ontwikkeling van bedrijventerreinen en aanleg en reconstructie van wegen. Ook de gemeentebegrotingen stonden in die tijd bijna geheel in het teken van deze aandachtsgebieden.

Langzamerhand begint dit steeds meer te kantelen. Alles wat hiervoor genoemd is blijft onverminderd belangrijk. Toch zien we de focus verschuiven van de 'harde sector' naar het sociaal domein. Dat sluit aan bij een landelijke trend waarbij de overheid steeds meer een stapje terug doet. Zij is niet langer degene die alleen maar bepaalt en regisseert maar bewust kiest voor een gelijkwaardige rol tussen inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen. Deze nieuwe rol vertaalt zich vooral in het actief verbinden van partijen en het stimuleren en faciliteren van initiatieven die vanuit de lokale samenleving ontstaan.

Uitdagend en inspirerend

Een uitdagende rol waaraan we hier in Geldermalsen met elkaar steeds meer invulling geven. We merken dat het werkt. Het enthousiasme en wederzijds vertrouwen groeit. Om zomaar wat voorbeelden te noemen kunt u denken aan projecten als:

- Jongeren Op Gezond Gewicht;
- de inclusieve gemeente met de geslaagde markt 'Iedereen doet mee';
- het project samen met de lokale ondernemers om de kwaliteit van het winkelcentrum van Geldermalsen te verbeteren;
- de Groen Doen-verklaringen;
- beheer dierenweide door vrijwilligers;
- de beschikbaarstelling van een leegstand pand aan de Rijnstraat in Geldermalsen aan drie organisaties die zich inzetten voor het verbeteren van de positie van zwakkeren binnen onze samenleving.

Belangrijk speerpunt voor de komende jaren is het steeds verder uitrollen van het dorps- en wijkgericht (dorpsambtenaar) werken. Binnen deze begroting is hiervoor financiële ruimte beschikbaar. Daarnaast blijft er ruimte voor succesvolle traject van het Leefbaarheidsbudget.

Gezond

Dat laatste komt omdat Geldermalsen er financieel gezien gezond voor staat. De lange tijd zorgwekkende situatie rond de grondexploitatie is verbeterd. Daarnaast is het weerstandsvermogen gegroeid, waardoor we nog beter in staat zijn risico's op te vangen. Tenslotte hebben we onze dagelijkse bedrijfsvoering prima op orde. Een positief beeld dat het provinciaal bestuur bevestigt in haar begrotingsscan van augustus dit jaar.

De nieuwe weg

Stenen alleen maken niet gelukkig. Samen leven, dát maakt gelukkig. De begroting 2017 toont duidelijk aan, dat we samen een nieuwe weg in slaan. Om die weg succesvol te kunnen vervolgen is investeren in communicatie, dialoog en dienstverlening belangrijk. Niet langer de stenen, maar de inwoners staan voorop.

Burgemeester en wethouder van Geldermalsen
De secretaris, De burgemeester,

J.C. Steurrijs Dr. M.W.M. de Vries

Samenvatting begrotingsbeeld

Het begrotingssaldo 2017 en de meerjarenbegroting 2018 - 2020 bestaat uit de volgende onderdelen:

Bedragen in euro's	2017	2018	2019	2020
Saldo na vaststelling kadernota 2016	809.971	1.337.150	773.261	693.169
Budgetaanpassingen na kadernota 2016	386.085	422.647	167.268	207.130
Saldo bestaand beleid	1.196.056	1.759.797	940.529	900.299
Nieuw beleid 2017	-789.778	-706.236	-775.711	-845.186
Dekkingsplan 2017	300.000	300.000	600.000	600.000
Begrotingssaldo exclusief risicobuffer	706.278	1.353.561	764.818	655.113
Risicobuffer bij meerjarenbegroting 2017	-386.738	-678.436	-609.550	-621.550
Ruimte inclusief risicobuffer	319.540	675.125	155.268	33.563

Budgetaanpassingen na Kadernota

	2017	2018	2019	2020
Actualisatie algemene uitkering	88.119	260.768	42.195	-116.202
Actualisatie budgetten	9.419	-1.581	-7.581	-5.681
Actualisatie kapitaallasten	824.683	773.551	724.661	819.224
Actualisatie/verdeling ambtelijke uren (grondexpl.)	-145.660	-145.660	-145.660	-145.660
Actualisatie/verdeling ambtelijke uren (overig)	-5.997	-69.855	-69.855	-69.855
Actualisatie grondexploitaties (rentetoerekening)	-384.479	-394.576	-376.492	-274.696
Totaal mutaties na vaststelling Kadernota 2016	386.085	422.647	167.268	207.130

Actualisatie algemene uitkering

De ramingen van de algemene uitkering zijn gebaseerd op de Meicirculaire 2016 waarvan de effecten nog niet in de Bloesemrapportage 2016 verwerkt waren. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de afzonderlijke raadsinformatienotitie over dit onderwerp. Tevens zijn de effecten van de herijking van het cluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing (VHROS) meegenomen zoals die medio juni 2016 bekend zijn gemaakt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Actualisatie budgetten

De actualisatie van de budgetten heeft betrekking op de (lager) geraamde dividendopbrengsten van Alliander, BNG Bank en Vitens en de (hogere) legesopbrengsten van burgerzaken.

Actualisatie kapitaallasten

Dit voordeel wordt veroorzaakt door de langdurige lage rente op de kapitaalmarkt. Het grote voordeel wordt veroorzaakt door de leningen die in 2015 en 2016 zijn c.q. (nog) worden afgesloten waarvan het rentepercentage onder de 1% zit. In de begroting 2016 werd voor nieuw aan te trekken leningen (bijvoorbeeld voor de herfinanciering van aflossingen) rekening gehouden met een rentepercentage van 3%, terwijl nu in de begroting 2017 op basis van de provinciale richtlijnen rekening wordt gehouden met 2,5%.

Actualisatie/verdeling ambtelijke uren (grondexploitatie)

Mede door de afname van het aantal complexen in de grondexploitatie, is ook de ambtelijke inzet hiervoor afgenomen. Hierdoor worden er meer lasten toegerekend aan de Algemene Dienst. Een lagere (structurele) toerekening van ambtelijke uren wordt ook door de provincie aanbevolen in het kader van een solide begroting.

Actualisatie/verdeling ambtelijke uren (overig)

In de begroting 2017 is er een afname van de toerekening van ambtelijke uren aan investeringen. Deze worden niet meer structureel geraamd en ook is voor 2017 de toerekening iets lager dan bij de vorige begroting geraamd. Hierdoor worden er meer lasten toegerekend aan de Algemene Dienst. Een lagere (structurele) toerekening van ambtelijke uren wordt ook door de provincie aanbevolen in het kader van een solide begroting.

Actualisatie grondexploitaties (rentetoerekening)

De niet in exploitatie genomen gronden (o.a. Hondsgemet Noord) zijn in de balans van de Jaarrekening 2015 overgeheveld van de grondexploitatie naar de post Strategische gronden. Hierdoor kan er aan deze (voormalige) complexen geen rente meer worden toegerekend. Daarnaast wordt aan de nog lopende complexen vanaf 2017 een lagere rente toegerekend (1,50% i.p.v. 1,77%). De lagere doorbelasting van de rente aan de grondexploitatie levert voor de Algemene Dienst een nadeel op.

Nieuw beleid

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie						
	1.1	Personele bezetting taakveld Algemeen Juridische Zaken op orde brengen	67.500	67.500	67.500	67.500
(O)	1.2	Implementatie Omgevingswet	25.000	PM	PM	PM
		Dekking: rijksvergoeding	PM	PM	PM	PM
totaal programma 1			92.500	67.500	67.500	67.500
2 Wonen, werken en bedrijven						
	2.1	Extra sociale huurwoningen	PM	PM	PM	PM
	2.2	Uitvoering Ambitiedocument Rivierenregio	79.137	79.137	79.137	79.137
		Dekking: verlaging dotatie bestemmingsreserve welvarend	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
(O)	2.3	Tekort revitalisering Bedrijven-terrein Beesd	232.518			
		Dekking vrijval grondexploitatie Homburg Noord	-100.000			
	2.4	Uitbreiding formatie economische zaken	56.250	56.250	56.250	56.250
	2.5	Gebiedsfonds	50.000	50.000	50.000	50.000
totaal programma 2			307.905	175.387	175.387	175.387
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg						
(O)	3.1	Bekostiging uitbreiding Rehobothschool met een 22e lokaal	18.853	18.564	18.274	17.984
	3.2	Groot onderhoud/aanpassen niet-commerciële dorpshuizen	20.000	20.000	20.000	20.000
	3.3	Pilot Praktijkondersteuner jeugd-GGZ huisarts	50.000	50.000	50.000	50.000
		Dekking: transitiekosten jeugdzorg	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
	3.4	Preventief aanbod Jeugd	10.000	10.000	10.000	10.000
		Dekking: transitiekosten jeugdzorg	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	3.5	Professionalisering Schuldhulpverlening ("van preventie naar competentie")	41.000	41.000	41.000	41.000
	3.6	Dorps- en wijkgericht werken "de dorpsambtenaar"	125.000	125.000	125.000	125.000
		Dekking: dorpsplannen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
(O)	3.7	Sociaal Ondernemen	75.000	PM	PM	PM
	3.8	Uitvoering motie Politieke jongerenparticipatie	10.000	10.000	10.000	10.000
	3.9	Integraal huisvestingsplan basisonderwijs geldermalsen	0	84.500	149.500	214.500
	3.10	Uitvoering Beleidsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed	10.000	50.000	50.000	50.000
	3.11	Uitbreiding combinatie-functionarissen	45.000	45.000	45.000	45.000
		Dekking: co-financiering	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
totaal programma 3			276.853	326.064	390.774	455.484
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte						
	4.1	Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2017-2021	71.520	76.285	81.050	85.815
	4.3	Bladkorven	11.000	11.000	11.000	11.000
	4.4	Parkeren	30.000	50.000	50.000	50.000
totaal programma 4			132.520	137.285	142.050	146.815
Eindtotaal			789.778	706.236	775.711	845.186

(O) = Onuitstelbaar

Financieel dekkingsplan

Maatregel	I/S	2017	2018	2019	2020
Onttrekking reserve nadelige rente-effecten grondexpl.	I	300.000	300.000	600.000	600.000
Totaal		300.000	300.000	600.000	600.000

Toelichting dekkingsmogelijkheden

Onttrekking bestemmingsreserve nadelige rente-effecten grondexploitatie

Er zijn nieuwe regels in het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). Daardoor verandert de toerekening van rente aan de grondexploitatie fors. In de jaarrekening 2015 staat een reserve van circa 2.967.000 euro. Deze vangt de nadelen op totdat de grondexploitaties voordelige resultaten geven.

Onderbouwing van het bufferbedrag

Voor de begroting 2017 werkten we de risicoanalyse bij. We verwijderden de financiële effecten van risico's die in de jaarrekening geëffectueerd zijn.

De risico's deelden we in naar:

- risico's van open einde regelingen
- overige risico's
- risico's van de bezuinigingen

Er zijn inschattingen gemaakt van:

- de omvang van het risico
- de kans dat het risico zich voordoet
- het jaar dat het risico kan optreden

Met deze factoren en de uitgangspunten uit de nota Risico's de baas berekenden we het gewogen risico. Dit geeft het volgende beeld:

Categorie/ gewogen risico in euro's	2017	2018	2019	2020
Open einde regelingen	294.050	294.050	294.050	294.050
Overige	64.620	328.250	315.500	327.500
Bezuinigingsmaatregelen	28.068	56.136	PM	PM
Totaal	386.738	678.436	609.550	621.550

Risico's open einde regelingen

De open einde regelingen bevatten vooral de risico's voor Wmo en Jeugdzorg. In het eerste jaar van de decentralisatie van rijkstaken merkten we dat vooral de toereikendheid van de budgetten voor Jeugdzorg onzeker was. Het risico dat dat niet het geval is wordt als gemiddeld ingeschat.

Bij de risico-inschatting hielden we geen rekening met mogelijke aanpassing van de budgetten sociaal domein door het landelijk beeld van de overschotten op de Wmo budgetten.

Overige risico's

De overige risico's bevatten vooral de risico's voor onderhoud en vervanging bomen en belasting-opbrengsten. Nieuwe risico's van behoorlijke omvang gaan over de rentetoekening. Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) veranderen de voorschriften voor toerekenen van rente.

Eerder was dit al voorgeschreven voor de grondexploitatie. Nu geldt dit ook voor de reguliere. Meestal geeft het doorrekenen van een lagere rente geen problemen omdat de lasten ook evenredig lager worden.

Vormen de lasten de basis voor de berekening van tarieven? Dan gaan de opbrengsten ook evenredig omlaag. Bijvoorbeeld bij de riolering en begraafplaatsen. Dit kan leiden tot een aanzienlijk nadeel in de begroting. Wij verwachten dat de regelgeving op dit punt verder wordt uitgewerkt. Daarom waarderen wij het risico nu als laag.

NB: in de berekening van het benodigde bufferbedrag is geen rekening gehouden met de risico's voor de grondexploitatie. Deze risico's worden afgezet tegen de beschikbare reserves.

Risico's van de bezuinigingen

De risico's van de bezuinigingen gaan over de taakstelling voor huisvesting. We wachten de uitkomsten van de besluitvorming over de mogelijke herindeling met Neerijnen en Lingewaal af. Dan weten we of we het gebouw Kuipershof 4 kunnen afstoten.

Budgetautorisatie van de programma's

Bedragen x € 1.000

Programma Lasten:	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	8.983	8.243	12.188	11.965	11.830	11.577
2 Wonen, werken en bedrijven	20.920	15.705	16.633	6.833	7.777	6.867
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	25.658	27.132	26.433	26.508	26.476	26.531
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	13.286	14.079	10.008	10.143	13.990	10.414
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-286	806	4.460	4.308	4.617	4.642
Totaal lasten (exclusief reserves)	68.561	65.966	69.723	59.757	64.689	60.031

Programma Baten:	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	531	506	772	740	738	735
2 Wonen, werken en bedrijven	20.261	13.236	20.946	5.307	6.251	5.341
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	4.880	4.686	4.831	4.473	4.473	4.473
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	6.724	6.383	5.738	5.834	5.954	6.077
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	42.799	41.382	46.097	46.530	46.392	46.299
Totaal baten (exclusief reserves)	75.195	66.193	78.385	62.884	63.809	62.926

Resultaat voor bestemming	6.634	227	8.662	3.127	-880	2.894
----------------------------------	--------------	------------	--------------	--------------	-------------	--------------

Toevoeging reserves	9.970	7.665	10.018	3.798	3.768	3.780
Onttrekking reserves	6.678	8.065	2.063	2.025	5.413	1.541

Saldo mutaties reserves	-3.291	400	-7.955	-1.773	1.645	-2.239
--------------------------------	---------------	------------	---------------	---------------	--------------	---------------

Resultaat na bestemming	3.342	627	706	1.354	765	655
--------------------------------	--------------	------------	------------	--------------	------------	------------

Het resultaat na bestemming (budgetten inclusief de reservemutaties), is als volgt verdeeld over de programma's:

Bedragen x € 1.000

Programma Lasten:	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	10.347	9.080	12.931	12.708	12.526	12.273
2 Wonen, werken en bedrijven	21.935	15.971	22.717	6.903	7.846	6.936
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	26.052	27.277	26.870	26.582	26.554	26.610
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	13.748	18.037	10.452	10.589	14.439	10.867
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	6.449	3.265	6.771	6.774	7.091	7.125
Totaal lasten (inclusief reserves)	78.531	73.631	79.741	63.556	68.457	63.812

Programma Baten:	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	2.610	1.504	1.505	1.389	1.263	1.098
2 Wonen, werken en bedrijven	20.421	13.562	21.016	5.376	6.321	5.411
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg	5.096	4.893	4.926	4.567	4.567	4.564
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte	9.082	12.468	6.195	6.257	10.079	6.495
5 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	44.664	41.830	46.806	47.320	46.992	46.899
Totaal baten (inclusief reserves)	81.873	74.258	80.448	64.909	69.222	64.467

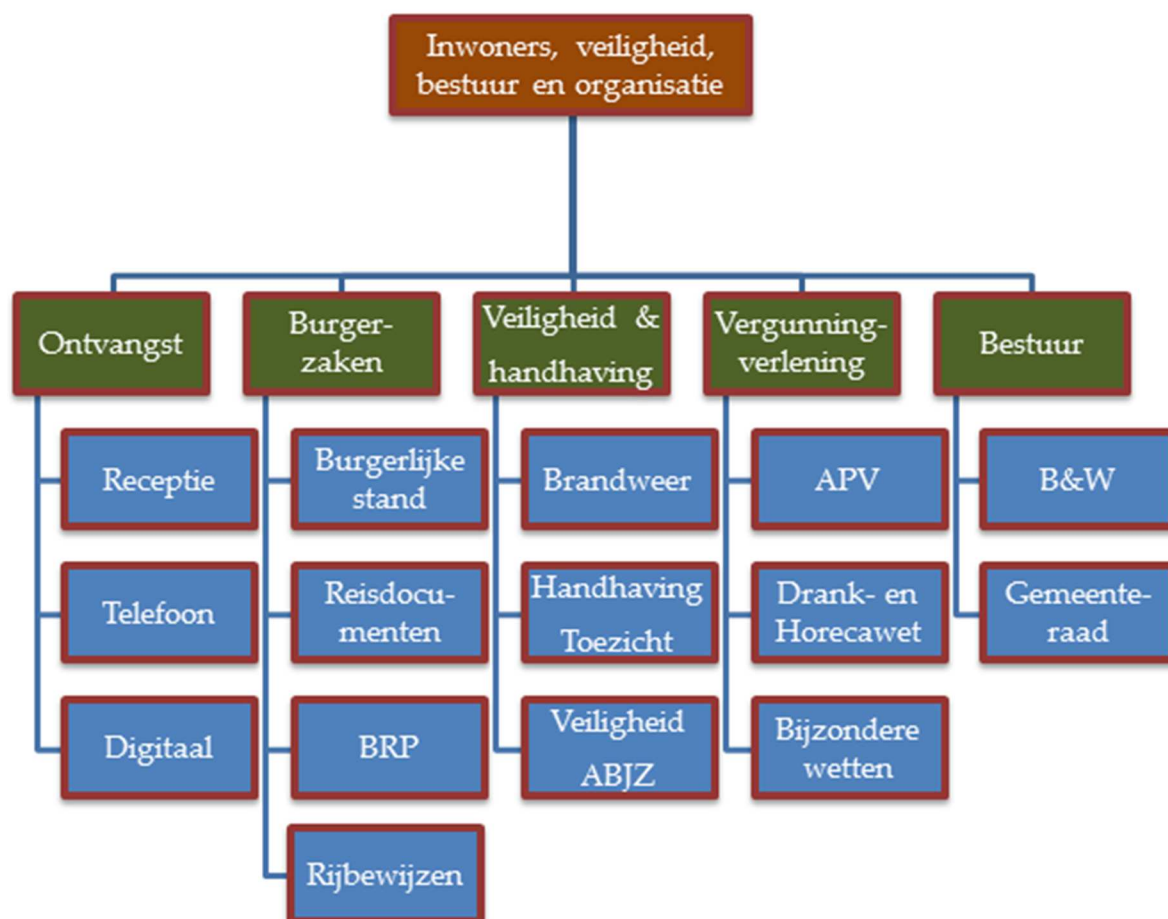
Resultaat na bestemming	3.342	627	706	1.354	765	655
--------------------------------	--------------	------------	------------	--------------	------------	------------

Programmaplan

Programma 1 - Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

De gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal werken al jaren samen bij veiligheid en brandweezorg. Ze onderzochten de afgelopen periode intensief de mogelijkheden voor een vergaande samenwerking. De onderzoeken waren gericht op:

- de financiële situatie van de gemeente
- de ambities voor de voorzieningen in de 26 dorpen
- en bijvoorbeeld de staat van het onderhoud van groen en wegen

In de onderzoeksfase konden inwoners hun wensen en zorgen delen over de dienstverlening bij een grotere GNL-gemeente.

Ervan uitgaande dat de raden zich op 6 oktober uitspraken voor een bestuurlijke fusie, gaan de colleges aan de slag met de opdracht om een Herindelingsontwerp op te stellen. Met het door de raden genomen mijlpaalbesluit start een vervolgfase in het samenwerkingsproces. In 2017 kan dat leiden tot een onomkeerbaar politiek besluit. Het vizier is de komende periode gericht op het herindelingsontwerp. In dit ontwerp worden vraagstukken over de gezamenlijke ambities en keuzen verder uitgewerkt.

In aanloop naar de mogelijke bestuurlijke fusie werkt Geldermalsen samen met Neerijnen en Lingewaal aan een visie op dienstverlening. Dienstverlening die past in de huidige tijd. Er is aandacht voor:

- open communicatie met inwoners
- ruimte bieden aan eigen initiatieven van inwoners

De gezamenlijke visie is ook de leidraad voor de verbeteringen die Geldermalsen in haar dienstverleningsconcept wil doorvoeren.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

Onder programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie, valt:

- De vergunning- en ontheffingverlening volgens de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Drank- en horecawet (Dhw).
- De toezichts- en handhavingstaken APV en Dhw.
- Het verlenen van omgevingsvergunningen door de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), een gemeenschappelijke regeling (GR).
- De invoering van de Omgevingswet (door de organisatorische impact)
- De veiligheidsregio Gelderland-Zuid, brandweertaken en rampenbestrijding, een GR.

Onder programma 2, Wonen, werken en bedrijven, valt:

- De toezichts- en handhavingstaken door de ODR op de omgevingsvergunningen.

Onder programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg, valt:

- Regionale Ambulancevoorziening door Veiligheidsregio Gelderland Zuid

De taken die de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe uitvoert voor de gemeente Geldermalsen hebben een relatie met de bedrijfsvoering. Daarom heeft Programma 1 ook een relatie met de Paragraaf Bedrijfsvoering.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Notitie Op afstand en op maat, de gemeentelijke dienstverleningsvisie en het dienstverleningsconcept	gemeenteraad	maart 2008	geen einddatum*
Verordening Basis Registratie Personen (BRP) (inclusief eerste wijziging)	gemeenteraad	mei 2015	geen einddatum
Regeling beheer en toezicht BRP	college	september 2015	geen einddatum
Privacy reglement BRP	college	september 2015	geen einddatum
Informatie beveiligingsplan BRP en Waarde-documenten	college	september 2016	september 2017
Jaarlijkse zelfevaluatie proces & privacy BRP	college	september 2016	september 2017
Jaarlijkse zelfevaluatie reisdocumenten	college	september 2016	september 2017
Jaarlijkse zelfevaluatie inhoudelijk BRP	college	september 2016	september 2017
Reglement Burgerlijke stand	college	juli 2014	geen einddatum
Herziening onderhoudsrecht Begraafplaatsen	gemeenteraad	juni 2011	geen einddatum
Verordening Lijkbezorging 2016	gemeenteraad	december 2015	geen einddatum
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	gemeenteraad	september 2011	geen einddatum
Gebiedsaanwijzing hinderlijk drankgebruik en gebiedsontzegging	college	augustus 2011	geen einddatum
Beleidsregel braderieën en (thema)markten	burgemeester	september 2015	geen einddatum
Beleidsregel standplaatsen	college	december 2015	geen einddatum
Integraal Veiligheidsplan	gemeenteraad	november 2012	2017
BIBOB beleid	gemeenteraad	november 2012	geen einddatum
Beleidsregel Bestuurlijke handhaving artikel 13b Opiumwet	burgemeester	september 2015	geen einddatum
Horecaverordening 2013 (inclusief eerste wijziging)	gemeenteraad	oktober 2015	geen einddatum
Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet gemeente Geldermalsen 2014-2015	gemeenteraad	mei 2014	2016 **
Horecaregels en voorschriften Geldermalsen	college	september 2012	geen einddatum
Uitvoeringsbeleid toezicht en handhaving openbare ruimte en Drank- en Horecawet Geldermalsen 2015	college en burgemeester	december 2014	2016 ***
Klachtenregeling	gemeenteraad	november 2005	geen einddatum
Inspraakverordening	gemeenteraad	mei 2004	geen einddatum
Verordening Commissie Bezwaarschriften	gemeenteraad	november 2002	geen einddatum
Juridisch toetsingskader evenementen artikel 2:25 Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Geldermalsen	burgemeester	juni 2016	geen einddatum

* Genoemde verordeningen/regelingen/beleidsregels kennen geen einddatum. Wordt er geen nieuw (raads)besluit tot wijziging genomen? Dan blijven de betreffende verordeningen/regelingen/beleidsregels van kracht.

** Wordt als een verplicht hoofdstuk opgenomen in de beleidsnota Volksgezondheid 2017-2020.

*** De uitgangspunten voor het onderdeel Drank- Horecawet worden in de beleidsnota Volksgezondheid 2017-2020 geformuleerd.

Relevante ontwikkelingen en trends

Visie op dienstverlening

Naast de ontwikkelingen in de maatschappij richt de overheid zich steeds meer op een faciliterende rol in plaats van de rol van initiatiefneemster. Door deze ontwikkelingen wordt de visie op dienstverlening aangepast. Vooruitlopende op een eventueel herindelingsbesluit is afgesproken dat Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen samen gaan optrekken. Een mogelijke herindeling met deze gemeenten betekent dat er een nieuwe gemeente ontstaat van 26 dorpen.

In de gemeentelijke organisatie zijn al allerlei initiatieven die een voorschot lijken te nemen op een nieuwe dienstverleningsvisie.

- Bij het Kernteam koos de gemeente een manier van werken met veel persoonlijk contact met klanten.
- De crisis rond het asielzoekerscentrum en de gesprekken met inwoners daarna maakten duidelijk dat vormen van onvrede te maken kunnen hebben dienstverlening van de gemeente.

In deze turbulente tijden is voor goede en consistente dienstverlening een heldere visie, scherpe koersbepaling en een wendbare, effectieve organisatie nodig.

Invoering Omgevingswet

Het Rijk voert een grote verandering in het omgevingsrecht door. Diverse wetten over de fysieke leefomgeving worden gebundeld en waar mogelijk vereenvoudigd in de Omgevingswet. De wet treedt naar verwachting in 2019 in werking.

Voor bijna alle vergunningen voor activiteiten in de fysieke leefomgeving moeten inwoners in de toekomst bij één loket van de overheid terecht kunnen. De wetgeving voegt al deze verschillende onderwerpen in deze wet samen.

De impact op de gemeentelijke werkwijze is erg groot. Het wordt vergeleken met het transitieproces in het sociaal domein. Het komende jaar treft Geldermalsen voorbereiding om op tijd deze nieuwe wettelijke taken te kunnen uitvoeren. Geldermalsen werkt samen met Neerijnen en Lingewaal en de regio.

Wet open overheid

Op 19 april 2016 stelde de Tweede Kamer het initiatief wetsvoorstel Wet open overheid (Woo) vast. De nieuwe wet vervangt de Wet openbaarheid bestuur. Het doel van de Woo is om overheden transparanter te maken. Het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling wordt daarmee beter gediend.

Volgens het wetsvoorstel hebben burgers recht op toegang tot publieke informatie en het hergebruik van die informatie. Overheden moeten uit eigen beweging bepaalde soorten informatie openbaar maken. Overheden gaan een register bijhouden van hun documenten en datasets. Dit register moet 24 uur per dag online beschikbaar zijn.

De reikwijdte van de Woo is breder. De uitzonderingsgronden voor de verplichting om informatie openbaar te maken worden aangescherpt. Er is een mogelijkheid om een verzoek te weigeren bij misbruik. De wet dwangsom niet tijdig beslissen geldt niet voor de Woo. De verwachting is dat deze bepaling geen invloed heeft op de misbruikverzoeken. Nu worden deze ingediend om proceskosten te ontvangen in bezwaar- en beroepsprocedures. De plenaire behandeling van de Woo in de Eerste Kamer is doorgeschoven naar 2017. De Senaat wacht op de aangekondigde impactanalyse van minister Plasterk.

Meer toezicht op verwerken persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (College bescherming persoonsgegevens) intensificeert het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein. In 2016 onderzocht de Autoriteit persoonsgegevens de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein bij 41 gemeenten.

In elke afzonderlijke wet staat welke persoonsgegevens verwerkt mogen worden. Is er geen wettelijke grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens? Dan is toestemming nodig. Volgens het rapport hebben gemeenten nu onvoldoende overzicht over de verschillende wettelijke grondslagen voor persoonsgegevens.

Dit overzicht moet er binnen afzienbare tijd wel komen. Deze verbetering wordt regionaal voorbereid. De Autoriteit Persoonsgegevens controleert in 2017 of gemeenten de aanbevelingen van het rapport uitvoeren.

Aanscherping privacywetgeving

Privacy is nu geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Deze wet is gebaseerd op de Europese privacyrichtlijn uit 1995. Toen stond internet nog in de kinderschoenen. Daarom is de Europese privacywetgeving de afgelopen jaren herzien. Het resultaat is:

- per 1 januari 2016 is er een algemene verordening gegevensbescherming
- een aparte richtlijn voor gegevensbescherming bij opsporing en vervolging voor politie en justitie

Vanaf 25 mei 2018 geldt deze Europese Verordening voor alle EU-lidstaten. Eén privacywet in de hele EU in plaats van 28 verschillende nationale wetten. De nieuwe privacywetgeving geldt voor publiekrechtelijke en privaatrechtelijke organisaties. Dus ook voor de gemeente.

Organisaties mogen alleen persoonsgegevens verzamelen voor speciale doelen die in de Verordening staan. De gebruiker moet informatie krijgen over de verwerking van zijn persoonsgegevens. Hij moet toestemming geven voor de verwerking van zijn gegevens. Gaan organisaties niet op een verantwoorde manier met persoonsgegevens om? Dan zijn ze aansprakelijk. Om de aansprakelijkheid kracht bij te zetten krijgen toezichthouders uitgebreidere en zwaardere sanctiebevoegdheden. Deze kunnen oplopen tot een miljoen of twee procent van de (wereldwijde) jaaromzet. In Nederland is het College bescherming Persoonsgegevens de toezichthouder.

Integraal Veiligheidsplan 2017-2020 (IVP)

De gemeente heeft de regie over het lokale integrale veiligheidsbeleid. Het Kernbeleid Veiligheid beschrijft de regierol van gemeenten als volgt:

'het zodanig sturen, interveniëren en in stand houden van allerlei randvoorwaarden dat de diverse betrokken partijen op het terrein van veiligheid op een effectieve manier blijven samenwerken en met elkaar een aanvaardbaar niveau van veiligheid en leefbaarheid weten te consolideren.'

Voor regie op het veiligheidsbeleid is een IVP onmisbaar. Met het Kernbeleid Veiligheid kunnen gemeenten stap voor stap tot een integraal veiligheidsplan komen. Het veiligheidsplan bevat:

- een strategische visie
- een selectie van prioriteiten inclusief aanpak uitgangspunten voor de coördinatie en samenwerking
- de richtlijnen voor de organisatorische borging van het beleid

Kernbeleid Veiligheid heeft vijf beleidsvelden:

- veilige woon- en leefomgeving
- bedrijvigheid en veiligheid
- jeugd en veiligheid
- fysieke veiligheid
- integriteit en veiligheid

Beperking veiligheidsrisico's van spoorvervoer

In 2015 trad de Wet Basisnet in werking. Deze wet heeft tot doel een balans te vinden tussen (externe veiligheids)risico's voor omwonenden en het economisch belang van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit is vastgelegd in risicoplafonds.

Een jaar na de inwerkingtreding blijkt dat op veel trajecten sprake is van overschrijding van de risicoplafonds. Met alle ontwikkelingen bij het spoor in onze gemeente is het belangrijk deze ontwikkelingen goed in de gaten te houden. En, als dat nodig is bij de minister aan te dringen op maatregelen die de risico's aanvaardbaar houden.

Indicatoren

Nieuw in deze begroting is een verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. We kunnen er ook voor kiezen om te vergelijken met een selectie vergelijkbare gemeenten en om het tijdsverloop te laten zien. Hier zien we een groeimogelijkheid voor de komende jaren. We horen ook graag uw wensen.

Indicatoren Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Formatie	FTE per 1000 inwoners	2016	4,41	niet bekend
Bezetting	FTE per 1000 inwoners	2016	4,36	niet bekend
Overhead	% van totale lasten	2016	8,4	niet bekend
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inwoners lft 12-17 jaar	2014	197,9	139,7
Jeugdige veelplegers	aantal per 10.000 inwoners lft 12-17 jaar	2014	0,2	1,3
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2015	0,6	2,4
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2015	4,8	5,4
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2015	3,8	3,9
Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2015	4,6	6,1

Doelstellingen 2017

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Dienstverlening dicht bij de burger

Geldermalsen wil in de toekomst een overheid blijven die dichtbij haar inwoners staat. Dit willen we onder meer doen via de dienstverlening. In 2016 is samen met Neerijnen en Lingewaal gewerkt aan een visie op de dienstverlening. Een visie die past bij de laatste ontwikkelingen op dit gebied.

In 2017 gaan we aan de slag om deze in te voeren. Belangrijke vragen zijn:

- Wat willen inwoners?
- Waar worden ze blij van?
- Hoe zorgen we ervoor dat we daarachter komen zonder het van achter een bureau te bedenken?
- Hoe kunnen we gebruik maken van ideeën en projecten in de rest van Nederland?

Dat zijn dan ook vragen die de gemeente zichzelf meer en meer wil stellen – nu en in de toekomst.

Realiseren van de Burgerpeiling volgens de standaard van “Waarstaatjegemeente.nl”

Verschillende ontwikkelingen hebben gevolgen voor onze inwoners en hun leefwereld:

- De samenwerking met Neerijnen en Lingewaal.
- De invoering van de Omgevingswet.
- Het vraagstuk rond de huisvesting van asielzoekers.

Er waren al gesprekken met inwoners. Raad en college willen breder en regelmatig de behoeften en de betrokkenheid van de inwoners meten. Wat vinden onze inwoners bijvoorbeeld van het leefklimaat, de betrokkenheid bij de buurt en van de gemeentelijke dienstverlening? En hoe doet onze gemeente het ten opzichte van andere gemeenten?

De Burgerpeiling achterhaalt op welke themavelden het volgens de inwoners, goed of minder goed gaat in onze gemeente. De Burgerpeiling laat zien of en hoe inwoners van dorpen of wijken bij willen dragen aan de leefbaarheid van de buurt, het welzijn van buurtgenoten en andere maatschappelijke doelen.

De resultaten van de peiling laten zien:

- waar inwoners veel waarde aan hechten
- welke zaken beter kunnen

Met de resultaten van de Burgerpeiling kunnen wij prioriteiten stellen en focus aanbrengen. Zodat ons faciliterend beleid en onze diensten passen bij de wensen van inwoners. Het helpt de dienstverleningsvisie actueel te houden.

Invoering omgevingswetgeving

De Omgevingswet vervangt tientallen wetten of delen van wetten over de fysieke leefomgeving. De wettekst is vastgesteld. Vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's, uitvoeringsregelingen) gaan ongeveer 120 algemene regelingen vanuit het Rijk vervangen. De AMvB's zijn halverwege 2016 in concept voor consultatie ter inzage gelegd. In de loop van 2016 volgt nog de Invoeringswet. We verwachten nog een overgangsregeling en enkele aanvullingswetten voordat de wet in 2019 in gaat (naar verwachting).

Open en transparante besluitvorming en communicatie

De lokale gemeenschap heeft steeds meer het gevoel de aansluiting met het gemeentebestuur kwijt te raken. Dit blijkt uit de gesprekstafels over het thema Herstel vertrouwen en burgeravonden over samenwerken met Neerijnen en Lingewaal.

Oorzaken zijn:

- ondoorzichtige, stroperige besluitvorming
- onterecht gewekte verwachtingen
- onvoldoende oog en oor voor belangrijke tegengeluiden bij de voorbereiding en uitwerking van allerlei projecten
- onvoldoende communicatie vóór, tijdens en na afloop van processen

Een belangrijk signaal dat zeker bij het uitwerken van de dienstverleningsvisie terugkomt. Los daarvan verdient het nu al alle aandacht en prioriteit.

Wat willen we bereiken ?

Dienstverlening dicht bij de burger

Geldermalsen wil in de toekomst een overheid blijven die dichtbij haar inwoners staat. Dit willen we onder meer doen via de dienstverlening. Werken aan dienstverlening is werken aan de hele organisatie.

Het draait vooral om samen werken aan verandering: in cultuur, inrichting en dagelijks handelen. Dit is geen project met een duidelijke deadline. Verbeteren van de dienstverlening is een doorlopend proces. In 2016 is gewerkt aan een visie op de dienstverlening. In 2017 gaan we aan de slag om de eerste verbetermaatregelen in te voeren.

Resultaatindicatoren:

1. In het tweede kwartaal een implementatieplan opleveren.
2. Vanaf het derde kwartaal start de uitvoering van het implementatieplan zodat in het vierde kwartaal twee verbetermaatregelen zijn doorgevoerd.

Realiseren van de Burgerpeiling volgens de standaard van “Waarstaatjegemeente.nl”

De Burgerpeiling van Waarstaatjegemeente.nl is een landelijke standaard voor burgeronderzoek. We meten de mening en de mate van betrokkenheid van onze inwoners. Er worden vier maatschappelijke thema's onderzocht:

- woon- en leefklimaat
- welzijn & Zorg
- dienstverlening
- relatie tussen inwoners en gemeente

De vragen staan dicht bij de leefwereld van inwoners. De uitgangspunten van het onderzoek zijn:

- de mate waarin de gemeente meebeweegt met de wensen en behoeften van haar inwoners
- de manier waarop inwoners deelgenoot worden gemaakt van oplossingen en resultaten.

Het gaat dus niet over de regels en de bureaucratie als uitgangspunt.

Op de website Waarstaatjegemeente.nl is het mogelijk om door de tijd heen:

- de resultaten van de Burgerpeiling onderling te vergelijken
- de omstandigheden in de gemeente, dorpen en wijken te duiden

Daarmee vinden we aanknopingspunten om de dienstverlening en ons beleid te onderbouwen en verder te ontwikkelen.

We willen de burgerpeiling minimaal eens per twee jaar uitvoeren, te beginnen in 2017.

Resultaatindicator:

1. In het derde kwartaal het eerste burgeronderzoek afronden.

Invoering omgevingswetgeving

Deze wetswijziging heeft naar verwachting grote impact op de gemeentelijke organisaties. Integraal werken ofwel ontschoten is het toverwoord. Bestuurlijke afwegingsruimte en flexibiliteit zijn ook van groot belang bij de wetswijziging.

Dit betekent een andere manier van werken voor onze eigen organisatie en onze externe partners. Denk bijvoorbeeld aan de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB). Gemeenten worden opgeroepen zich op tijd voor te bereiden. De organisatie (met haar externe partners) kan de nieuwe wetgeving dan goed doorvoeren.

We willen ervoor zorgen dat de gemeentelijke organisatie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet samen met haar externe partners in staat is de wettelijke taken goed uit te voeren.

Resultaatindicatoren:

1. In het 2e kwartaal is een implementatieplan opgesteld. Deze brengt de impact van de nieuwe Omgevingswet en de (nog door het Rijk te formuleren) AMvB's en invoeringswetgeving in beeld.
2. In het 3e kwartaal starten met het in beeld brengen van de mogelijkheden om met lokale beleidsvrijheid (voor de raad) specifieke ambities te kunnen stellen of te kunnen nastreven.
3. In het 4e kwartaal hebben we in beeld welke minimaal noodzakelijke wijzigingen in de organisatie, werkprocessen (intern en extern), producten en dienstverlening noodzakelijk zijn om aan de Omgevingswet te voldoen.

Open en transparante besluitvorming en communicatie

Het is een illusie te veronderstellen dat met enkele te nemen maatregelen het gevoel en de beeldvorming plotseling heel anders worden. Dat is niet in een jaar te bereiken. Het kost veel meer tijd. Als we als uitgangspunt nemen dat de huidige situatie als onvoldoende wordt gezien? Dan moet dat in 2017 op zijn minst tot een kleine voldoende zijn omgebogen.

Resultaatindicatoren:

1. In het eerste kwartaal organiseren we een bijeenkomst voor management, college en gemeenteraad over thema's als verwachttingsmanagement, consistent beleid, en bijvoorbeeld vragen als Wie bepaalt onze agenda, zijn we dat zelf of de media?
2. In het vierde kwartaal houden we een Burgerpeiling om na te gaan of het is gelukt een voorzichtige kentering in de beeldvorming te bewerkstelligen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Dienstverlening dicht bij de burger

Het implementatieplan met concrete acties is in het tweede kwartaal klaar. Het plan geeft ook uitvoering aan de uitkomsten van het onderzoeksrapport Dienstverlening, onderzoek naar de verbetering en kwaliteit van de dienstverlening in de gemeente Geldermalsen. Een rapport van de Rekenkamercommissie. Daarin gaat het om operatie en uitvoering, om management en beheer, om meten en monitoren, om leren, verbeteren en vernieuwen.

We gaan werken met een praktische methodiek die ervoor zorgt dat we van lange termijnvisie en strategie komen tot wat we op korte termijn moeten doen om de visie en strategie te realiseren.

Een methodiek met 3 pijlers:

1. heldere prioriteiten die richting en focus geven
2. data en gegevens die inzicht en handvatten geven
3. ritme in overleg en routine in uitvoering

Realiseren van de Burgerpeiling volgens de standaard van "Waarstaatjegemeente.nl"

Voor het uitvoeren van de Burgerpeiling selecteren we een extern onderzoeksbureau dat de peiling uitvoert met de documentatie van het Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING). De resultaten verwerkt KING in Waarstaatjegemeente.nl.

Invoering omgevingswetgeving

Het implementatieplan is in het tweede kwartaal klaar. Het brengt de impact van de nieuwe Omgevingswet en de (nog door het Rijk te formuleren) AMvB's en invoeringswetgeving in beeld. Daarnaast maakt het de concrete acties zichtbaar. Daarbij gaat het onder andere om operatie en uitvoering.

Ook moet de organisatie worden aangepast aan de Omgevingswet. We brengen in beeld welke minimaal noodzakelijke wijzigingen in de organisatie, werkprocessen (intern en extern), producten en dienstverlening noodzakelijk zijn om aan de Omgevingswet te voldoen. We besteden aandacht aan management en beheer, leren, verbeteren en vernieuwen.

Tenslotte starten we in het derde kwartaal 2017 met het in beeld brengen van de mogelijkheden om met lokale beleidsvrijheid (voor de raad) specifieke ambities te kunnen stellen en nastreven.

Open en transparante besluitvorming en communicatie

Nog beter uitstralen wat bij projecten is gedaan met de inbreng van belanghebbenden, insprekers en bezwaarden. We gebruiken hiervoor de beschikbare gemeentelijke communicatiekanalen. Daarnaast actief informeren van belanghebbenden, insprekers en bezwaarden wanneer hun onderwerp in een commissie of gemeenteraad wordt besproken en actieve terugkoppeling van de uiteindelijke uitkomst van een besluitvormingsproces.

Voorafgaand aan de start van een groter project maken de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad beter afspraken met elkaar over wederzijdse verwachtingen, onderlinge verantwoordelijkheden, communicatie en tijdpad én houden elkaar daaraan.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie						
	1.1	Personele bezetting taakveld Algemeen Juridische Zaken op orde brengen	67.500	67.500	67.500	67.500
(O)	1.2	Implementatie Omgevingswet	25.000	PM	PM	PM
		Dekking: rijksvergoeding	PM	PM	PM	PM
totaal programma 1			92.500	67.500	67.500	67.500

(O) = Onuitstelbaar

Speerpunten

Dienstverlening dicht bij de burger

De visie en het implementatieplan gaan duidelijkheid geven over benodigde mensen en geld. Pas dan kunnen we de werkelijke kosten inschatten. We verwachten geld nodig te hebben voor:

- inzet medewerkers,
- inzet van een programmamanager Dienstverlening
- opleiding van medewerkers
- eventuele aanpassingen van de hal
- gebruik van tools zoals social media monitoring

Realiseren van de Burgerpeiling volgens de standaard van "Waarstaatjegemeente.nl"

De kosten van de Burgerpeiling passen binnen het bestaande budget voor kwaliteitsmeting gemeentelijke dienstverlening. Dit budget is om het jaar beschikbaar. Besluit de raad om de burgerpeilingen jaarlijks uit te voeren? Dan verdelen we het budget over de jaren.

Invoering omgevingswetgeving

De AMvB's en de uitvoeringsregelgeving zijn nog in ontwikkeling. Dat maakt het nu lastig om de exacte kosten te schatten. De investering hangt ook af van de lokale ambities die nog gesteld gaan worden.

Voor 2017 houden we rekening met een budget van 25.000 euro voor externe ondersteuning (zie 1.2 tabel nieuw beleid).

Afhankelijk van de daadwerkelijke implementatie maken we in de loop van 2017 of 2018 een kostenraming voor de structurele kosten. We onderzoeken de mogelijkheden om voor de invoeringskosten een beroep te doen op een eventuele Rijksbijdrage of subsidie.

Open en transparante besluitvorming en communicatie

De kosten voor de middelen en menskracht moeten binnen bestaande budgetten worden opgevangen.

Overig nieuw beleid

Personele bezetting taakveld Algemeen Juridische Zaken op orde brengen (1.1 tabel)

We brengen de personele bezetting van het taakveld Algemeen Juridische Zaken op orde. De formatie breiden we uit met 0,9 fte:

- 0,4 fte voor nieuwe taken
- 0,5 fte voor structurele onderbezetting. Er is structurele onderbezetting door meer juridische werk.

Deze uitbreiding kost 67.500euro (0,9 fte functie schaal 10).

De nieuwe taken en structurele onderbezetting ontstonden door:

- nieuwe taken door decentralisatie van wetgeving:
 - de transitie Jeugdzorg (0,15 fte)
 - de decentralisatie toezicht en handhaving Drank en Horecawet (0,25 fte) voor de juridische follow up van toezicht en de uitvoering van handhaving.
- structurele toename van werk ontstond vooral door:
 - het afhandelen van WOB-verzoeken (0,25 fte)
 - het afhandelen van aansprakelijkstellingen (0,25 fte)

Er waren maatregelen om misbruik van WOB verzoeken te beperken. Toch steeg het aantal WOB-verzoeken met meer dan tweehonderd procent. Het aantal aansprakelijkstellingen is in een aantal jaren verdubbeld.

Risico's

Dienstverlening dicht bij de burger

- Werken aan dienstverlening is een doorlopend proces. Het gaat de hele organisatie aan. Het kost tijd en gaat in stappen. Te hoge verwachtingen op een te korte termijn is een risico. Verwachtingsmanagement bij alle betrokkenen is essentieel.
- Het fusietraject GNL kan invloed hebben. De visie wordt in GNL-verband opgesteld. De implementatie moet passen in de stappen die gezet worden als de herindeling concreter wordt.
- Beschikbaarheid en tijd van medewerkers om hierin te investeren.

Realiseren van de Burgerpeiling volgens de standaard van "Waarstaatjegemeente.nl"

Niet van toepassing.

Invoering omgevingswetgeving

De AMvB's en uitvoeringsregelgeving zijn nog in ontwikkeling. Wijzigingen in deze wet- en regelgeving van bovenaf kunnen invloed hebben op de gemeentelijke keuzes. Voor de ondersteuning van de nieuwe Omgevingswet wordt nog een digitale stelsel ontwikkeld. Kennis en kunde over alle onderwerpen van de Omgevingswet is verspreid over verschillende (uitvoerings)organisaties. Het is belangrijk dat deze kennis en kunde op het juiste moment beschikbaar is én er een goede onderlinge afstemming plaatsvindt.

Open en transparante besluitvorming en communicatie

De ketting is zo sterk als de zwakste schakel. Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij niemand (ambtelijke organisatie, college/gemeenteraad) achter kan blijven. De buitenwereld heeft weinig boodschap aan ieders afzonderlijke rol en verantwoordelijkheid en ziet de gemeente.

Ook met al deze inzet is het onvermijdelijk dat er in 2017 soms dingen mis gaan. Er kan sprake zijn van miscommunicatie of inwoners zijn teleurgesteld over een genomen besluit. Eén zo'n situatie kan in deze tijd met inzet van social media de beeldvorming al negatief beïnvloeden.

Verbonden partijen

GR Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Bijdrage aan programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) maakt deel uit van het programma "Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie" omdat deze gemeenschappelijke regeling voor de gemeente taken uitvoert die een bijdrage leveren aan de veiligheid van de inwoners. Het gaat om de taken: • brandweertaken • geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) • rampenbestrijding en crisisbeheersing • voorzien in een regionale meldkamerfunctie • bijdragen leveren aan sociale veiligheid, voor zover daarover regionale afstemming gewenst is.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In 2017 stelt de VRGZ een nieuw beleidsplan op voor van 4 jaar. Het overkoepelende begrip voor de beleidsambities van de VRGZ is integraliteit: het vinden van samenhang en het bundelen van krachten binnen en buiten de organisatie van de VRGZ. Het Regionale Beleidsplan wordt opgebouwd volgens regionale en landelijke ontwikkelingen. Deze zijn geclusterd tot 4 thema's: • informatiemanagement • communicatie • risicogerichtheid & zelfredzaamheid • burgerparticipatie. Daarnaast benoemd het Regionaal Risicoprofiel de belangrijkste risico's in Gelderland-Zuid.

GR Regionaal Archief Rivierenland

Bijdrage aan programma	De gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) levert een bijdrage aan de wijze waarop de gemeente Geldermalsen is georganiseerd. De gemeente brengt alle archiefbescheiden ouder dan 20 jaar onder bij het RAR. Het RAR beheert en bewaart deze archiefstukken. Daarnaast houdt het RAR toezicht op het beheer van de archiefstukken van de gemeente Geldermalsen die (nog) niet naar de archiefbewaarplaats(en) zijn overgebracht.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Het Regionaal Archief Rivierenland zet in 2017 vol in op digitalisering: • digitale archivering (e-depot) • digitale dienstverlening (website) • digitalisering papieren erfgoed In 2017 neemt de dienst een nieuw archiefdepot in gebruik en worden nieuwe, recentere gemeentelijke archieven in bewaring ontvangen. De dienstverleningsovereenkomst met het Waterschap Rivierenland wordt voortgezet. Voor de gemeente Geldermalsen wordt onder andere gewerkt aan de verdere ontsluiting van de gemeente-archieven en kerkarchieven binnen de gemeente. Ook worden delen van de fotocollectie en de topografisch-historische atlas gedigitaliseerd, waaronder de beeldcollectie van de Chamotte Unie.

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Bijdrage aan programma	De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe voert namens de gemeente Geldermalsen bedrijfsvoerings-taken uit op het terrein van: • financiën • informatiemanagement • informatie- en communicatie technologie • personeel & organisatie
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	De colleges van Culemborg, Geldermalsen en Tiel vragen aan de gemeenteraad goedkeuring voor uitbreiding van taken van de gemeenschappelijke regeling met de onderdelen Algemeen Juridische Zaken en Facilitaire Zaken. In 2017 werken de deelnemende gemeenten en de GR BWB aan de volgende harmonisatie-opdrachten: • doorontwikkeling rapportagetool LIAS • integraal ziekteverzuimbeleid • stroomlijnen van het applicatielandschap • ontwikkelen van een procesmanagementtool • interactief intranet

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie Taakvelden BBV (incl. reserves)	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten (x 1.000)						
0.1 Bestuur	1.782	1.609	1.363	1.384	1.365	1.365
0.2 Burgerzaken	996	1.011	734	729	762	697
0.4 Overhead	2.967	3.006	6.965	6.782	6.695	6.531
0.5 Treasury	0	0	51	48	45	43
0.8 Overige baten en lasten	713	27	189	161	100	84
0.10 Mutaties reserves	1.363	837	743	743	696	696
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.833	1.845	1.831	1.831	1.831	1.831
1.2 Openbare orde en veiligheid	605	684	403	403	399	399
8.1 Ruimtelijke Ordening	60	56	504	504	504	505
8.3 Wonen en bouwen	29	5	148	123	128	123
Totaal Lasten	10.348	9.080	12.931	12.708	12.525	12.274
Baten (x 1.000)						
0.1 Bestuur	13	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	473	486	516	516	516	516
0.4 Overhead	0	0	220	192	192	192
0.5 Treasury	0	0	17	14	12	9
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	2.079	999	734	649	525	363
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	24	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	20	18	18	18	18	18
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	2	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	2.609	1.505	1.505	1.389	1.263	1.098
Exploitatieresultaat na bestemming	-7.737	-7.575	-11.426	-11.319	-11.262	-11.176

De toevoegingen en onttrekkingen van het programma zijn hieronder weergegeven.

Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.363	837	743	743	696	696
Totaal toevoegingen	1.363	837	743	743	696	696
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	2.079	999	734	649	525	363
Totaal onttrekkingen	2.079	999	734	649	525	363
Saldo mutaties reserves	-716	-162	10	94	170	333

De mutaties na bestemming t.o.v. 2017 zijn op hoofdlijnen:

Programma 1	2018	2019	2020
Gemeenschappelijke regelingen	93	156	153
Algemene uitkering	0	0	-1
Overhead/ambtelijke uren	-44	-45	-71
Kapitaallasten	36	48	62
Nieuw beleid	25	25	25
Incidenteel terugkerend/fluctuerend	-3	-20	82
Totaal verschil t.o.v. basisjaar 2017	107	164	250

Overhead

Overheadkosten zijn kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan een product of een programma in de begroting. Voorbeelden hiervan zijn huisvesting, ICT, personeelszaken en financiën. In de vorige begrotingen had u als raad weinig inzicht in de kosten van overhead. De overheadkosten werden namelijk via een ingewikkelde systematiek verdeeld over alle programma's. In de kosten van alle programma's zat dus een component overheadkosten.

Dit gaat vanaf deze begroting anders. De kosten van overhead worden niet meer verdeeld over de andere taakvelden en daarmee ook niet over de programma's, maar worden gepresenteerd in een afzonderlijk overzicht. Directe loonkosten van medewerkers die direct aan een programma/taakveld werken worden wel aan dat programma toegerekend.

Een en ander betekent dat de omvang van alle programma's kleiner is geworden. In het bijzonder geldt dat meer voor programma 1 Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie, omdat we in dat programma producten hadden opgenomen zoals Bestuursondersteuning en Juridische zaken die volgens de definitie van het nieuwe BBV onder overhead vallen.

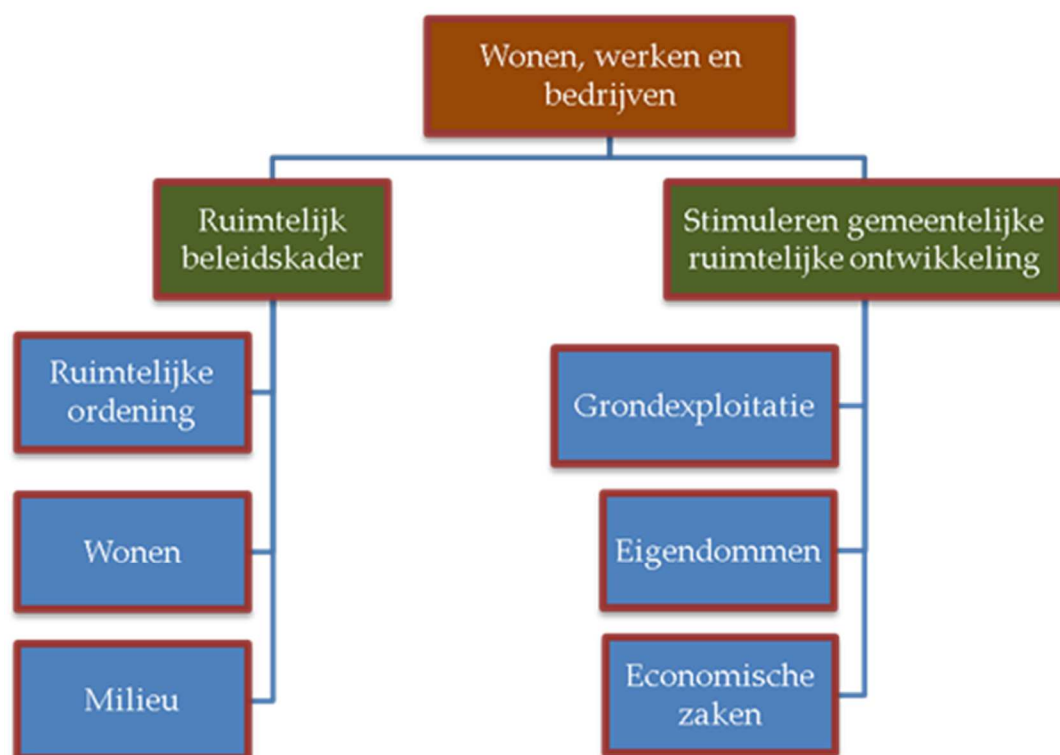
Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kosten van overhead ruim € 6,8 miljoen bedragen. Dit bedrag kan grofweg opgedeeld worden in de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Salarislasten	127	118	2.191	2.191	2.191	2.191
Bijdragen aan verbonden partijen	284	288	3.058	2.908	2.845	2.849
Materiële kosten	614	569	1.234	1.235	1.274	1.267
Kapitaal lasten	0	0	414	381	317	157
Verrekening met reserves	0	0	68	68	68	68
Totaal lasten	2.967	3.006	6.965	6.782	6.695	6.531
Bijdragen van derden	0	0	220	192	192	192
Totaal baten	0	0	220	192	192	192
Saldo	2.967	3.006	6.744	6.590	6.503	6.339

Programma 2 - Wonen, werken en bedrijven

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

De gemeente Geldermalsen wil een groene gemeente zijn waar het prettig wonen en werken is. Dit vraagt telkens om een zorgvuldige afweging. Via de Omgevingsvisie wordt in dit kader een stip op de horizon geplaatst. Ook vraagt de steeds sneller veranderende samenleving om flexibel inspelen op actuele ontwikkelingen.

Voor de toekomst willen we grondexploitaties realiseren met beperkte en voor de gemeente beheersbare risico's. Nu staan de grondexploitaties nog steeds fors onder druk. Dit vergt extra inspanning van ons.

Dit programma werkt aan een gezonde grondexploitatie en heeft drie ambities:

- stimuleren van de woningmarkt
- duurzaamheid
- verbeteren van het economisch klimaat

Hoge prioriteit heeft:

- woningbouw in De Plantage
- aandacht voor de starter op de woningmarkt
- bouw van extra sociale huurwoningen

Geldermalsen wil als gemeente (organisatie, bedrijven én inwoners) in 2030 energieneutraal zijn. Dit wordt in de gemeentelijke duurzaamheidsvisie uitgewerkt.

Voor het economisch klimaat heeft onze gemeente het ontwikkelen van (hoogwaardige) werkgelegenheid hoog in het vaandel met de 3 speerpunten agribusiness, toerisme & recreatie en logistiek. Ondernemers krijgen in onze gemeente de ruimte. We investeren in het aantrekkelijker maken van het centrum van Geldermalsen.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

Onder programma 1, inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie valt:

- De omgevingsvisie. Omdat de Omgevingswet in 2017 impact heeft op de hele gemeentelijke organisatie.

Onder programma 2, Wonen, werken en bedrijven valt:

- Het beleid voor de ruimtelijke ordening (structuurvisies, omgevingsvisie, bestemmingsplannen en andere ruimtelijke beleidsregels voor o.a. ontheffingen en vrijstellingen)
- Een aantal uitvoeringstaken is overgeheveld naar de Omgevingsdienst Regio Rivierenland (ODR)
 - handhaving en toezicht
 - het verlenen van (Wabo) omgevingsvergunningen.

De integrale aanpak van (grote) projecten vraagt veel afstemming tussen de werkzaamheden die vallen binnen dit programma en de programma's 3 (Leefbaarheid, welzijn en zorg) en 4 (Landschap en openbare ruimte).

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Windvisie	gemeenteraad	juli 2013	geen einddatum
Beheersverordening bedrijventerreinen Geldermalsen	gemeenteraad	mei 2013	mei 2023
Coördinatieverordening	gemeenteraad	mei 2012	geen einddatum
Evaluatie woningbouwprogramma 2015 en Uitvoeringsprogramma Woningbouw 2016 -2018	gemeenteraad	maart 2016	2018
Visie Wonen 2016-2024	gemeenteraad	juni 2016	2024
Notitie Wonen en Zorg	gemeenteraad	januari 2014	geen einddatum
Malsen aan de Linge, wordt geïntegreerd in omgevingsvisie van december 2016	gemeenteraad	maart 2012	2025
Regionale Woonagenda	provincie en gemeenten	derde kwartaal 2016	2024
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	rijk	maart 2012	2040
Provinciale Omgevingsvisie	provincie	juli 2014	niet bepaald
Beleidsvisie Externe Veiligheid	gemeenteraad	september 2015	2019
Nota 'Lekker leven langs de Linge, Structuurvisie gemeente Geldermalsen 2009 - 2015' en de 'Nota ruimtelijke fondsen'; wordt geïntegreerd in omgevingsvisie van december 2016	gemeenteraad	februari 2010	2015 (actualisering 3e kwartaal 2016)
Masterplan Centrum	gemeenteraad	december 2009	geen einddatum
Structuurvisie De Plantage	gemeenteraad	maart 2009	2025
Diverse richtinggevende gebiedsvisies o.a. voor Hondsgemet; wordt in 2016/2017 geïntegreerd in nieuwe bestemmingsplannen voor Hondsgemet zuid en noord.	college/raad	divers	verwerking in bestemmingsplan
Diverse thematische visies over ruimtelijk relevante onderwerpen; 2016: Kruimelgevallenbeleid	college	divers	verwerking in bestemmingsplan
Bestemmingsplannen voor de woon-kernen en voor het buitengebied: 2016/2017 Vaststelling De Plantage Fase 2, Kom Deil, Kom Beesd alsmede Buitengebied.	gemeenteraad	divers	divers
Landgoed voor Landschap	gemeenteraad	2008	geen einddatum
Gemeentelijk archeologie beleid	gemeenteraad	november 2006 (herzien 2015)	geen einddatum
Regionaal Ambitiedocument	gemeenteraad	maart 2016	2020
Regionaal Programma Bedrijventerreinen	gemeenteraad	mei 2016	herijking 2018
Beleidsnotitie bedrijventerreinen 2011-2030 (geïntegreerd in bestemmingsplan bedrijventerreinen Geldermalsen)	gemeenteraad	juni 2016	juni 2026
Cultuurhistorische waardekaart en beschrijving	college	oktober 2014	geen einddatum
Bouwverordening	gemeenteraad	februari 2013	geen einddatum
Welstandsnota	gemeenteraad	december 2007	geen einddatum
Erfgoedverordening	gemeenteraad	februari 2013	geen einddatum
Subsidieverordening onderhoud monumenten Geldermalsen 2003	gemeenteraad	november 2003	geen einddatum
Nota Grondbeleid	gemeenteraad	september 2016	2020

Relevante ontwikkelingen en trends

Verbeteren Grondexploitatie

De woningmarkt trekt voorzichtig aan. Ook op de markt van de logistieke dienstverlening is een opleving te zien. Deze signalen zijn direct opgepakt voor beheersing van de risico's bij de grondexploitaties van De Plantage en Hondsgemet.

De regionale programmering voor woningbouw en bedrijventerreinen is inmiddels afgestemd in de regio en met de provincie (vaststelling Gedeputeerde Staten juli 2016). Deze afstemming geldt ook voor de toepassing van de ladder van duurzame verstedelijking. Voor 2017 wordt onder andere gewerkt met het gemeentelijk Meerjarenperspectief grondexploitaties 2017. Dit is een belangrijk instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te sturen.

De vraag naar bedrijventerreinen trekt aan. Voor het MKB is de financiering nog vaak een struikelblok. Voor Hondsgemet-Noord wordt in 2017 de behoefte verder in beeld gebracht. Uit de acquisitie van 2016 blijkt dat er behoefte is aan grotere kavels (groter dan 3 ha). Hier willen wij in 2017 verder op inspelen. Voor het Regionaal Programma Bedrijventerreinen moet de behoefte aan bedrijventerreinen concreet aangetoond worden voordat deze ontwikkeld kunnen worden.

Woningbouw

De woningmarkt in Geldermalsen stabiliseert. De woningprijzen daalden maar het aantal transacties in de bestaande bebouwing neemt toe. Dit komt overeen met de landelijke trend dat woonconsumenten weer vertrouwen hebben in de woningmarkt. De gemeente realiseert zich dat het gemeentelijk woningbouwprogramma steeds realistisch bekeken moet worden. Zeker omdat ook de provincie zeer kritisch is op nieuwe woningbouwplannen in relatie tot de behoefte in de regio. De provincie biedt wel de mogelijkheid het woningbouwprogramma op te hogen als het gaat om nieuwe plannen voor sociale huurwoningen voor statushouders.

Wonen en zorg

Het terrein van wonen & zorg is sterk in ontwikkeling. De gevolgen strekken ver door de combinatie van:

- essentiële veranderingen in het overheidsbeleid
- de toenemende vergrijzing
- de niet optimale woningmarkt

Centraal staan meer verantwoordelijkheid voor mensen zelf, zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Mensen moeten zolang mogelijk zelfstandig wonen. Kleinschalige woon-zorgvoorzieningen in wijken vervangen grootschalige intramurale instellingen. De zorg moet doelmatiger georganiseerd worden en wonen en zorg gescheiden. De gemeente heeft hier een regierol en moet zorgen voor voldoende geschikte woningen met zorgmogelijkheden.

Ruimtelijke Ordening

Door de recessie blijft het spanningsveld tussen investeringen en kwaliteit voelbaar. De verandering van het landelijke gebied zet door. Voormalige agrarische bedrijven krijgen nieuwe werk- en/of woonfuncties.

Belangrijk zijn:

- landbouw (al dan niet in verbrede vorm)
- natuur (Ecologische Hoofdstructuur, Natura-2000)
- water
- recreatie & toerisme
- cultuurhistorie (o.a. Nieuwe Hollandse Waterlinie)

In 2017 wordt de nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie een belangrijk ijkpunt.

Duurzame energie

Sinds 2016 is een Energie Dienstenbedrijf actief in de regio. Zij biedt inwoners en bedrijven lokaal duurzaam opgewekte stroom aan.

Regionale ontwikkelingen

In 2016 is het regionale ambitiesdocument vastgesteld. Voor een regionaal gebiedsfonds is drie euro per inwoner beschikbaar gesteld. Vanaf 2017 worden de eerste ervaringen opgedaan met dit regionale gebiedsfonds. De gemeente attendeert het bedrijfsleven actief op het bestaan van dit gebiedsfonds. Bedrijven kunnen gerichte projecten indienen.

In 2013 behandelde de gemeenteraad de regionale detailhandelsvisie. Verschillende gemeenten namen deze visie voor kennisgeving aan. Deze visie wordt herijkt en in 2017 voorgelegd.

Optimaliseren digitale infrastructuur

In 2016 zette de gemeente in op een aantal vraagbundelingstrajecten op de bedrijventerreinen Lingewaarden en Oudenhof. Bij voldoende interesse gaat een marktpartij deze bedrijventerreinen in 2017 van glasvezel voorzien.

Voor het buitengebied loopt een regionaal project breedband. In 2016 is de discussie gevoerd om over te gaan naar een overheidsmodel. Dit model wordt eind 2016/begin 2017 uitgewerkt. In het vierde kwartaal 2017 kan gestart worden met de eerste aanleg van glasvezel in het buitengebied. De financiële en juridische gevolgen zijn nog niet volledig in beeld. Daarom wordt een voorbehoud gemaakt.

Centrumplan

Het functioneren van het centrum van Geldermalsen staat de laatste jaren in toenemende mate onder druk. Dit komt door de afgenomen bestedingen in de reguliere detailhandel. Het centrum wordt minder aantrekkelijk door leegstand en achterblijvend onderhoud van delen van het openbaar gebied (vooral Geldersestraat). Om het centrum weer toekomst te geven zijn verbeteringen nodig voor het totale centrumgebied, inclusief het park en de jachthaven. Samen met de ondernemersvereniging is een proces ingezet om tot een concreet actieplan te komen. Een voorbeeld van dit proces is het concept 'De nieuwe winkelstraat'. Vastgoedeigenaren, ondernemersvereniging, bewoners centrum en gemeente werken samen aan een actieplan.

Indicatoren

Nieuw in deze begroting is een verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. We kunnen er ook voor kiezen om te vergelijken met een selectie vergelijkbare gemeenten en om het tijdsverloop te laten zien. Hier zien we een groeimogelijkheid voor de komende jaren. We horen ook graag uw wensen.

Indicatoren Wonen, werken en bedrijven				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Bruto gemeentelijk product	verhouding tussen verwacht en gemeten product	2013	86	100
Vestiging (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2015	160,1	122,4
Func tiemenging	%	2015	59,0	51,3
Hernieuwbare elektriciteit	%	2014	1,1	9,7*
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2013	8,6	6,6
Demografische druk	%	2016	57,1	53,0
'Fijn' huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2014	136	205

*Het landelijk getal is uit 2013, voor 2014 is geen landelijk getal bekend.

Doelstellingen 2017

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Gezonde grondexploitatie De Plantage

In overleg met de regiogemeenten en de provincie is in 2016 overeenstemming bereikt over de woningbouwprogrammering. Het totaal aantal te bouwen woningen is teruggebracht tot 1.341. Op basis hiervan is voor De Plantage het bestemmingsplan voor deelplan 2 in procedure gebracht.

Deelplan 2 gaat uit van ongeveer 240 woningen. Met de projectontwikkelaars en de corporatie maken we afspraken over de programmering. Bij de programmering betrekken we de wens van de raad voor meer woningbouw. Om daarmee sociale woningen beschikbaar te hebben voor;

- de reguliere vraag
- de toegenomen vraag voor huisvesting van statushouders.

Vanaf 2019 gaan we in onze grondexploitatie uit van de bouw van 35 woningen per jaar.

Gezonde grondexploitatie Hondsgemet

Door de economische crisis bleef de uitgifte van Hondsgemet-Zuid achter ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Dit heeft gevolgen voor het resultaat van de grondexploitatie. De uitdaging is de gronden van Hondsgemet-Zuid zo snel mogelijk te verkopen in relatie tot het creëren van werkgelegenheid.

Stimuleren economische ontwikkeling

In het coalitieakkoord staat het opstellen van een beleidsvisie economische zaken. Dit is gepland in 2017. In de regio is het ambitiedocument vastgesteld met de speerpunten:

- economie & logistiek
- recreatie & toerisme
- agri-business

Onder deze speerpunten zijn acht opgaven geformuleerd, waaronder arbeidsmarktbeleid. Er wordt gewerkt aan kennisuitwisseling en afstemming van scholing en werkgelegenheid. Verder werkten we in 2016 aan een Regionaal gebiedsfonds. De regionale opgaven en het Regionaal gebiedsfonds worden in 2017 verder uitgewerkt.

Stimuleren woningmarkt

De gemeentelijke woonvisie van juni 2016 geeft aan dat de druk op de sociale huurwoningmarkt toeneemt. De gemeente wil de bouw van sociale huurwoningen stimuleren. We willen voorzien in de reguliere vraag naar huurwoningen. De raad heeft bovendien de wens om mogelijk meer statushouders te huisvesten dan de taakstelling van 67 in 2016.

Dit kan binnen bestaande woningbouwprojecten zoals De Plantage. We zoeken ook nieuwe locaties waar extra woningen gebouwd kunnen worden. De provincie zal deze ambitie positief omarmen. De provincie biedt dan ook de mogelijkheid het woningbouwprogramma op te hogen als het gaat om nieuwe plannen voor sociale huurwoningen voor statushouders.

In de woonvisie staan meer ambities voor het woonbeleid. De bouw van extra sociale huurwoningen wordt gezien als belangrijkste prioriteit.

Duurzaamheid

De overheid heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Geldermalsen streeft naar 2030. Deze ambitie wordt uitgewerkt in de gemeentelijke duurzaamheidsvisie.

In 2017 staat vaststelling van het bestemmingsplan windpark AVRI gepland. De initiatiefnemers kunnen de omgevingsvergunning voor het windpark aanvragen. Verloopt dit volgens planning? Dan kunnen in 2018 de eerste windturbines in Geldermalsen draaien.

Voor windpark Deil wordt eerst het traject van een milieueffectrapportage doorlopen. Vaststelling van het bestemmingsplan Windpark Deil is ook gepland in 2017. Het park kan dan in 2020 in gebruik zijn.

Met de initiatiefnemers is een mooi pakket aan maatregelen overeengekomen voor het tot stand brengen van een gebiedsfonds. Hier kunnen de direct omwonenden en de hele gemeenschap van profiteren. We zijn ons ervan bewust dat een gebiedsfonds niet alle negatieve gevoelens van omwonenden wegneemt.

Tenslotte gaan we in 2017 aan de slag met de uitvoeringsagenda van de duurzaamheidsvisie.

Wat willen we bereiken ?

Gezonde grondexploitatie De Plantage

We streven naar de verkoop van 65 bouwrijpe kavels in deelplan 1 van De Plantage. Er is een uiterste inspanning is nodig om dit doel te bereiken. In 2016 startte de voorbereiding van de uitvoering van deelplan 2. In 2017 moeten deze voorbereidingen afgerond zijn.

Resultaatindicatoren:

1. In het 1e kwartaal 2017 is een overeenkomst tussen ontwikkelaars en gemeente voor deelplan 2 De Plantage vastgesteld.
2. Rond de zomer van 2107 is het bestemmingsplan De Plantage deelplan 2 door de gemeenteraad vastgesteld. Het is gebaseerd op het bouwprogramma 2016-2025.

Gezonde grondexploitatie Hondsgemet

Al onze grond op Hondsgemet-Zuid willen we in 2017 uitgeven. Het gaat dan om een uitgifte van 10,3 ha. Er worden verbanden gezocht met andere disciplines zoals duurzaamheid en werkgelegenheid.

Om dit te bereiken worden forse inspanningen gedaan om snel gronden te verkopen. Er wordt extra capaciteit beschikbaar gesteld. Er is nu een kavel in optie van 8,8 ha. Hiervoor wordt het bestemmingsplan aangepast. Naar verwachting wordt de kavel met een oppervlakte van 8,5 ha in 2017 definitief afgenomen. De afname van 0,3 ha. heeft te maken met het optimaliseren van de openbare ruimte en wegenstructuur.

Doelstelling: 10,3 ha bedrijventerrein verkopen voor 14,5 miljoen euro. We verwachten dat het plan in 2017 kan worden afgesloten met een winst van 6 miljoen euro.

Resultaatindicatoren:

1. Actieve acquisitie met als doel 10,3 ha te verkopen op Hondsgemet-Zuid.
2. Voorbereidingen treffen om vanaf 2018 de verkoop op Hondsgemet-Noord te starten.

Stimuleren economische ontwikkeling

Geldermalsen heeft door haar ligging en goede bereikbaarheid een relatief sterk economisch klimaat. Geldermalsen heeft dan ook meer arbeidsplaatsen beschikbaar dan waar de eigen beroepsbevolking in kan voorzien. Met de voorgestelde resultaatindicatoren wil Geldermalsen kijken of aanpassing van het huidige beleid nodig is.

Doelstelling: het economische klimaat van Geldermalsen nog verder versterken.

Resultaatindicatoren:

1. In het 4e kwartaal 2017 wordt een beleidsvisie economie aan de raad voorgelegd.

Stimuleren woningmarkt

In de gemeentelijke woonvisie zijn de thema's en ambities op het gebied van wonen benoemd. Een van de belangrijkste onderwerpen is het bouwen van extra sociale huurwoningen.

Resultaatindicatoren:

1. Uitwerken van de wensen en ambities uit de gemeentelijke woonvisie en de regionale woonagenda.
2. Bevorderen dat in 2017 extra sociale huurwoningen worden gebouwd.

Duurzaamheid

Geldermalsen is een groene gemeente en dat willen we ook uitstralen. Aan de (op dit moment nog vast te stellen) duurzaamheidsvisie wordt een uitvoeringsplan gekoppeld. Het uitvoeringsplan benoemt concrete acties. Stip op de horizon is energieneutraliteit van de Geldermalsense gemeenschap in 2030.

Resultaatindicator:

1. Stimuleren dat inwoners en bedrijven in Geldermalsen in 2017 hun energieverbruik van fossiele brandstoffen met 5 % t.o.v. 2016 per jaar vervangen door duurzaam opgewekte energie.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Gezonde grondexploitatie De Plantage

Met de ontwikkelaars in De Plantage is volop overleg en afstemming over de uitvoering van de afgesloten contracten. Dit is een continue proces.

Ontwikkelaars zijn verantwoordelijk voor de verkoop en promotie van de te realiseren woningen. Gemeente en ontwikkelaars zijn samen verantwoordelijk voor de promotie van het project De Plantage.

De gemeente is verantwoordelijk voor de verkoop van de vrije kavels. We werken er voortdurend aan om de kavels onder de aandacht van potentiële kopers te brengen.

Gezonde grondexploitatie Hondsgemet

Voor Hondsgemet-Zuid is in 2015/2016 een acquireur ingehuurd. Vanaf 2017 wordt de formatie EZ uitgebreid met 0,5 fte (nieuw beleid). Doelstelling is in 2017 10,3 ha te verkopen.

Stimuleren economische ontwikkeling

Een economische beleidsvisie opstellen.

Stimuleren woningmarkt

In de woonvisie staat een uitvoeringsagenda die met vier thema's aangeeft wat de gemeente de komende jaren gaat doen. De vier thema's zijn:

- woningbouwprogramma
- betaalbaarheid & beschikbaarheid
- langer zelfstandig wonen
- duurzaamheid

De voortgang wordt jaarlijks geëvalueerd en aan de gemeenteraad voorgelegd. Over de voorraad sociale huurwoningen maken we afspraken met woningcorporatie KleurrijkWonen over:

- de grootte van de voorraad sociale huurwoningen
- de verkoop van corporatiewoningen
- onze wens om in elke dorp sociale huurwoningen te hebben

Bij de regionale woonagenda hoort een uitvoeringsprogramma met de thema's:

- nieuwbouw
- bestaande woningvoorraad
- wonen en zorg
- doorstroming en flexibiliteit
- arbeidsmigranten
- betaalbaarheid
- statushouders

Duurzaamheid

De minister kondigde aan nog in 2016 met een nieuwe subsidieregeling te komen voor duurzaamheidsaanpassingen aan woningen door particulieren. Voor bedrijven zijn er al subsidies om zelf duurzame energie op te wekken.

Om de doelstelling van vijf procent toename van duurzaam opgewekte energie door bedrijven en particulieren t.o.v. 2016 in 2017 te halen, is het zaak deze regelingen actief aan de bewoners en bedrijven bekend te maken. Daarbij is ook een rol weggelegd voor de ODR.

11Duurzaam schakelde een energieadviseur in. Deze bekijkt hoe dorpshuizen en de accommodaties van sportverenigingen kunnen verduurzamen. Het Rijk stelt jaarlijks 6 miljoen euro beschikbaar voor sportverenigingen. De gemeente heeft voor deze taak vooral een faciliterende rol.

Vanaf 2017 wordt de gemeente Geldermalsen ook lid van de Climate Alliance.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
2 Wonen, werken en bedrijven						
	2.1	Extra sociale huurwoningen	PM	PM	PM	PM
	2.2	Uitvoering Ambitiedocument Rivierenregio	79.137	79.137	79.137	79.137
		Dekking: verlaging dotatie bestemmingsreserve Welvarend	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
(O)	2.3	Tekort revitalisering Bedrijventerrein Beesd	232.518			
		Dekking vrijval grondexploitatie Homburg Noord	-100.000			
	2.4	Uitbreiding formatie Economische Zaken	56.250	56.250	56.250	56.250
	2.5	Gebiedsfonds	50.000	50.000	50.000	50.000
totaal programma 2			307.905	175.387	175.387	175.387

(O) = Onuitstelbaar

Speerpunten

Gezonde grondexploitatie De Plantage

De kosten voor de grondexploitaties worden gedekt vanuit de grondexploitatie.

Gezonde grondexploitatie Hondsgemet

De kosten voor de grondexploitaties worden gedekt vanuit de grondexploitatie.

Stimuleren economische ontwikkeling

We willen de beleidsvisie in eigen beheer maken. Er is dan ook geen budget voor externe ondersteuning geraamd.

Stimuleren woningmarkt

In de woonvisie (in juni 2016 door de gemeenteraad vastgesteld) staat dat de druk op de sociale huurwoningmarkt toeneemt. Deze toename het gevolg van de reguliere vraag en de huisvesting van statushouders. Om in deze behoefte te voorzien wil de gemeente de bouw van sociale huurwoningen stimuleren. Dit kan binnen bestaande woningbouwprojecten zoals De Plantage.

De gemeente wil ook nieuwe locaties zoeken waar de bouw van extra woningen mogelijk is. De provincie biedt ook de mogelijkheid het woningbouwprogramma op te hogen als het gaat om nieuwe plannen voor sociale huurwoningen voor statushouders.

In de woonvisie worden meer ambities uitgesproken voor het woonbeleid. Maar de bouw van extra sociale huurwoningen wordt gezien als het belangrijkste onderwerp voor onuitstelbaar beleid (2.1 in tabel).

Duurzaamheid

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de maatregelen de gemeente gaan kosten. De vaststelling van de duurzaamheidsvisie staat gepland voor het 4e kwartaal 2016.

Overig nieuw beleid

Uitvoering Ambitiedocument Rivierenregio (zie 2.2 tabel)

De raad stelde het ambitiedocument in maart 2016 vast. Het ambitiedocument richt zich op de speerpunten:

- agribusiness
- recreatie & toerisme
- logistiek & economie

De Regio verzocht Geldermalsen om middelen beschikbaar te stellen voor het oprichten van een regionaal investeringsfonds.

Revitalisering bedrijventerrein Beesd (zie 2.3 tabel)

In het coalitieakkoord staat dat we het revitaliseren en toekomstbestendig maken van verouderde bedrijventerreinen in de gemeente mogelijk maken. Er is urgente aandacht voor de strategische locaties van Homburg/Oude Waag en Meinte (Beesd) aan de A2.

Uitbreiding formatie (zie 2.4 tabel)

In het coalitieakkoord worden verschillende zaken op economische zaken en recreatie & toerisme genoemd. De ambities zijn hoger dan de huidige capaciteit aan kan. Gelet hierop wordt op EZ 0,5 Fte extra aangetrokken voor acquisitie.

In het ambitiedocument Regio Rivierenland (vastgesteld in de raad van mei 2016) zijn afspraken gemaakt over extra aandacht voor logistieke bedrijvigheid, agri-business en recreatie en toerisme. Door de regio en de 10 gemeenten is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de uitvoering van het ambitiedocument. Daarmee is een inzet vanuit de gemeente Geldermalsen nodig van 0,25 fte (voor alle gemeenten gezamenlijk 2,25 fte en voor de regio 2 fte). Deze inzet kan niet opgevangen worden in de huidige formatie.

Gebiedsfonds centrum (zie 2.5 tabel)

Met het instellen van een gemeentelijk gebiedsfonds kan de kwaliteit van het centrum een extra impuls krijgen. Er ontstaan mogelijkheden om de komende jaren in het centrum investeringen te doen en initiatieven te ondersteunen die het centrum aantrekkelijker maken.

De gemeente ondersteunt ook het initiatief van de Nieuwe Winkelstraat. Dit initiatief moet leiden tot een concreet actieplan waar de drie partijen ieder hun rol gaan spelen. Het gaat om:

1. ondernemers
2. vastgoedeigenaren
3. gemeente

Dit gebiedsfonds stelt de gemeente in staat met de andere belangrijke centrumpartijen, ondernemers en vastgoedeigenaren, een volwaardige rol te vervullen in het aantrekkelijk houden van het centrum. Denk bijvoorbeeld aan:

- het opknappen van de Geldersestraat
- het opknappen van het Park in relatie tot de jachthaven
- actief mee denken over structuurversterking van het huidige winkelaanbod.

De gemeente neemt niet het voortouw. De gemeente bepaalt samen met de centrumpartijen de prioriteiten.

Risico's

Gezonde grondexploitatie De Plantage

Het totale programma van De Plantage is met 200 woningen verminderd. Deze lagere aantallen zijn in de periode 2019-2024 geprogrammeerd. We gaan dan uit van de bouw van 35 woningen per jaar. In de andere jaren is uitgegaan van 65 woningen per jaar. Ook zijn de opbrengststijgingen zeer beperkt gehouden. Met deze maatregelen vermijden we risico's.

Mocht, door wat voor reden ook, toch sprake zijn van lagere woningaantallen? Dan zijn de risico's te overzien. Worden in de jaren 2017 en 2018 ook slechts 35 woningen per jaar afgezet in plaats van 65 woningen? Dan wordt de looptijd van het plan met twee jaar verlengd. En is er sprake van een extra verlies van een miljoen euro.

Eventuele renteverhogingen hebben een groter effect. Elke procent renteverhoging betekent een extra verlies van ruim drie miljoen euro.

Gezonde grondexploitatie Hondsgemet

Hondsgemet-Zuid bevindt zich in de afrondende fase. Verloopt alles volgens planning (verkoop van 10,3 ha in 2017)? Dan wordt het plan in 2017 afgesloten met een winst van zes miljoen euro. De belangstelling voor bedrijfskavels neemt toe. Mocht om wat voor reden ook deze belangstelling tegenvallen? Dan is de verwachte winstpotentie van zes miljoen euro voldoende om tegenvallers op te vangen.

De werkelijke uitgifte blijft afhankelijk van de concrete marktvraag. Eventuele renteverhogingen hebben geen groot effect meer op het eindresultaat. Dit komt door de beperkte looptijd van het plan.

Stimuleren economische ontwikkeling

We gaan uit van het opstellen van een korte en bondige beleidsvisie Economische Zaken en de benchmark. Dit kan met de huidige beschikbare menskracht. Is een bredere opzet voor de visie en/of de benchmark wenselijk? Dan bestaat de kans dat we niet op tijd voldoende kennis in huis hebben. We vragen dan in de bloesemrapportage van 2017 een incidenteel budget voor inhuur van kennis of extra mankracht.

Stimuleren woningmarkt

Voor de bouw van extra sociale huurwoningen zijn we als gemeente afhankelijk van andere partijen. Specifiek van KleurrijkWonen de lokale corporatie. Ook zijn we afhankelijk van beschikbare locaties. Het proces om te komen tot afspraken en een eventuele bestemmingsplanwijziging zijn behoorlijke risicofactoren.

Duurzaamheid

Voor het behalen van de doelstellingen zijn we afhankelijk van veel partijen. Het proces om te komen tot maatregelen en afspraken is een behoorlijke risicofactor.

Verbonden partijen

GR Regio Rivierenland

Bijdrage aan programma	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten. Voor en door de gemeenten worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd op verschillende beleidsterreinen. In het kader van Programma 2, vindt regionale samenwerking plaats rond drie speerpunten: Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Vanuit deze speerpunten worden aan de hand van een meerjarenprogramma (Ambitiedocument) door (hogere) overheden en maatschappelijke partners projecten gerealiseerd. Dit gebeurt in steeds wisselende samenwerkingsvormen tussen overheden, bedrijfsleven, onderwijs en andere maatschappelijke partners. De Regio Rivierenland faciliteert de speerpuntberaden en organisaties in hun samenwerkingsopgave. Onderdeel van het faciliteren is het genereren van geldstromen en subsidies. Ook vindt afstemming plaats op het gebied van ruimtelijke ordening (o.a. capaciteit bedrijventerreinen) en volkshuisvesting.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Op basis van het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 worden in 2017 projecten uitgevoerd rond de drie speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme. Voor 2017 gaat het om de uitvoering van onder andere de volgende projecten, waarvan het primaat bij overheden ligt: gezamenlijke lobby & branding, het initiëren van initiatieven agrologistiek en duurzaamheid, netwerkontwikkeling Regionaal Bureau Toerisme, Greenport Gelderland en Logistieke Hotspot Rivierenland, strategisch ruimtelijke visie, doorontwikkeling van het Regionaal Acquisitiepunt (RAP) naar ROB, het aanjagen van initiatieven rond Agro-Toerisme en het aanjagen van toeristisch aanbod. Voortzetting breedbandonderzoek. Starten van fase 5 van het breedbandonderzoek. Omdat het de bedoeling is te zorgen voor een volledige dekking in de Regio Rivierenland, wordt geopteerd voor een overheidsmodel. In fase 5 wordt onderzocht of staatssteun is toegestaan en welke rechtsvorm en welke financieringsvorm de voorkeur heeft. Daarnaast wordt in deze fase vastgesteld welke onderdelen moeten worden aanbesteed, het opstellen van bestekken en het inrichten van 1 loket.

GR Avri

Bijdrage aan programma	De AVRI verzorgt de inzameling en het beheer van het huishoudelijk afval. Dit doet zij voor 10 regionale gemeenten. Sinds 1 januari 2016 is er een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling. Kader van de inzameling is inzamelsysteem Goed Scheiden Loont; ook wel aangeduid als het basispakket. Het Algemeen Bestuur is het bevoegd gezag voor het vaststellen van verordeningen en de afvalstoffenheffing. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de 10 gemeenten.
-------------------------------	--

	Naast de inzameling van het huishoudelijk afval neemt de gemeente ook diensten af uit het zogenaamde pluspakket. Voorbeeld hiervan zijn de jaarlijkse zwerfvuilactie, die samen met De Lingeborgh wordt georganiseerd. Hierbij zijn de taken ook voorlichting, toezicht en handhaving. Ook de gratis compostactie en het innemen van taxussnoeiafval, waarin belangrijke grondstoffen zitten voor kankermedicijnen, zijn activiteiten vanuit het pluspakket.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	In 2014 is landelijk het zogenaamde programma VANG (van afval naar grondstof) vastgesteld. De insteek is te komen tot een circulaire economie en er zijn scherpere doelstellingen geformuleerd om minder afval te produceren (preventie) en een forse reductie van het restafval te bewerkstelligen. De gemeente heeft een belangrijke taak bij de uitvoering van het programma. De AVRI is nu in samenspraak met de gemeenten bezig om een regionale visie en beleidsplan op te stellen voor 2017-2020. Naast de milieudoelstellingen zal ook worden ingezet op het voorkomen van stijging of verlaging van de afvalstoffenheffing. De gemeenteraden worden nadrukkelijk bij het proces betrokken.

Stichting Logistieke Hotspot

Bijdrage aan programma	De Logistieke Hotspot Rivierenland (LHR) is een economisch ontwikkelingsproject waardoor de regio als logistiek centrum verder op de kaart wordt gezet met een regionale netwerkorganisatie (overheden, onderwijs en bedrijfsleven). Het is een vorm van publiek-private samenwerking. Stichting Aandelenbeheer Logistieke Hotspot Rivierenland is enig aandeelhouder van de Logistieke Hotspot Rivierenland BV. De BV voert projecten uit en zorgt daarnaast voor nationale en internationale acquisitie. De gemeente Geldermalsen participeert hierin.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Belangrijkste ontwikkelingen voor 2017 zijn, naast de reguliere branding-, communicatie-, promotie- en acquisitie activiteiten van de LHR; de opstart van drie aanjaagprojecten (in samenwerking met Logistics Valley): 1. control tower 2. samenwerkingsverband met een partner in Indonesië 3. opstarten agrologistiek project Food Consolidation Centre

GR Omgevingsdienst Rivierenland

Bijdrage aan programma	Sinds 1 april 2013 is de GR Omgevingsdienst Rivierenland opgericht, met als doel de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het terrein van de WABO wetgeving voor de 10 gemeenten in de Regio Rivierenland uit te voeren. Voor Geldermalsen betreft dat de terreinen bouwen en milieu. Daarnaast adviseert de ODR de gemeente op de terreinen bodem, lucht, geluid, externe veiligheid, monumenten en flora en fauna.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Vanaf 2018 wordt gewerkt met een output begroting. In de dienstverleningsovereenkomst die in 2013 met de ODR is afgesloten, is dit vastgelegd. Inzet van de ODR hierbij is de 95%-105% regeling toe te gaan passen. Dat betekent dat als de gemeente minder dan 95% van de in 2013 ingebrachte capaciteit afneemt, de ODR de gemeente moet terugbetalen en indien meer dan 105% van de capaciteit wordt afgenomen, de gemeente de ODR bijbetaalt.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Wonen, werken en bedrijven Taakvelden BBV (incl. reserves)	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.015	266	6.084	69	69	69
3.1 Economische ontwikkeling	137	250	275	275	275	275
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	14.007	7.834	8.794	49	49	49
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	59	52	42	42	42	42
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2	10	10	10	10	10
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	43	112	59	59	59	59
7.4 Milieubeheer	680	560	504	494	494	494
8.1 Ruimtelijke Ordening	840	885	137	137	137	137
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3.778	4.447	5.590	4.578	5.522	4.612
8.3 Wonen en bouwen	1.374	1.554	1.222	1.190	1.190	1.189
Totaal Lasten	21.935	15.970	22.717	6.903	7.847	6.936
Baten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	161	326	69	69	69	69
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	14.041	7.861	14.577	50	50	50
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	44	45	45	45	45	45
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	81	55	55	55	55	55
7.4 Milieubeheer	168	4	4	4	4	4
8.1 Ruimtelijke Ordening	99	148	133	133	133	133
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	4.642	4.490	5.510	4.397	5.342	4.432
8.3 Wonen en bouwen	1.185	633	622	622	622	622
Totaal Baten	20.421	13.562	21.015	5.375	6.320	5.410
Exploitatieresultaat na bestemming	-1.513	-2.407	-1.701	-1.526	-1.526	-1.525

De toevoegingen en onttrekkingen van het programma zijn hieronder weergegeven.

Wonen, werken en bedrijven Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.015	266	6.084	69	69	69
Totaal toevoegingen	1.015	266	6.084	69	69	69
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	161	326	69	69	69	69
Totaal onttrekkingen	161	326	69	69	69	69
Saldo mutaties reserves	854	-60	6.014	0	0	0

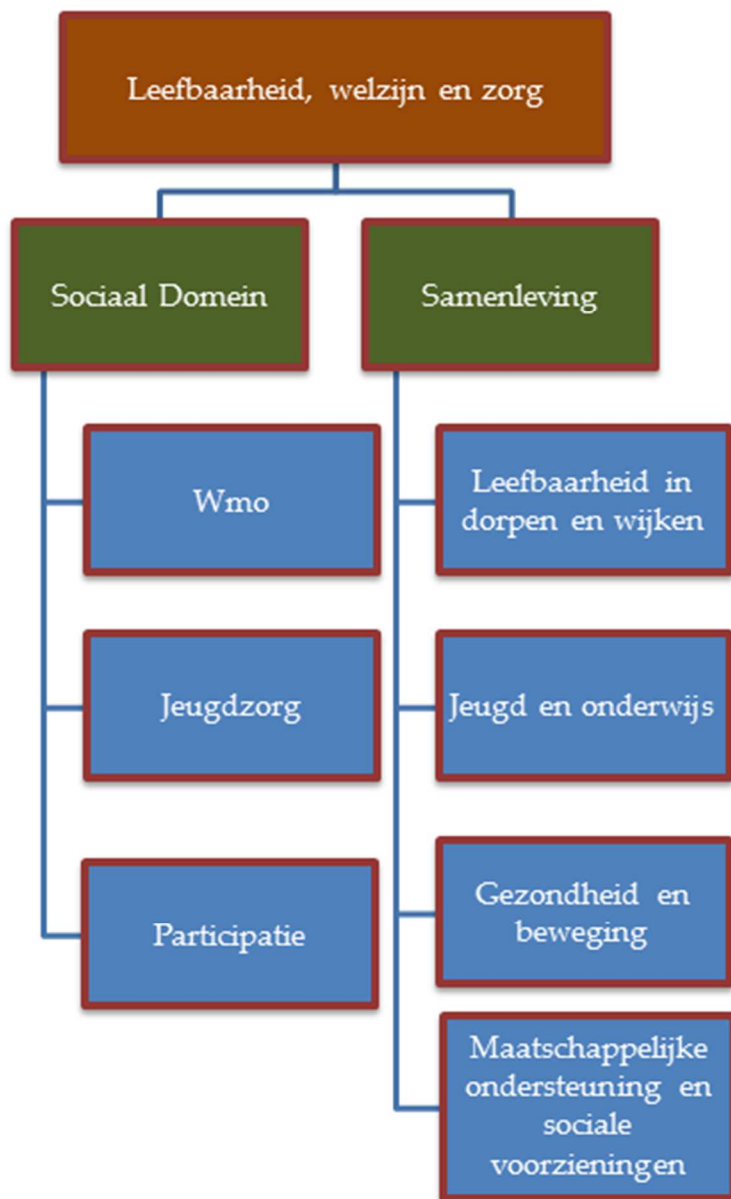
De mutaties na bestemming t.o.v. 2017 zijn op hoofdlijnen:

Programma 2	2018	2019	2020
Gemeenschappelijke regelingen	42	42	42
Kapitaallasten	0	0	1
Nieuw beleid	133	133	133
Grondexploitatie	0	0	0
Incidenteel terugkerend/fluctuerend	0	0	0
Totaal verschil t.o.v. basisjaar 2017	175	175	176

Programma 3 - Leefbaarheid, welzijn en zorg

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

'Meedoen in de samenleving' is het motto van dit programma. Vitaliteit en sociale cohesie in de dorpen versterken met de middelen die er zijn. Eigen verantwoordelijkheid van de inwoner staat voorop. De gemeente – al dan niet op de achtergrond – stimuleert en vervult zo nodig de rol van regisseur. De transformatie gaat daarmee vorm krijgen en draagt bij aan het sociale gezicht van Geldermalsen.

De gemeente brengt inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij elkaar en wil waardevolle initiatieven uit de gemeenschap ondersteunen. We willen ruimte geven voor de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners. Deze uitgangspunten staan ook aan de basis van de gemeentelijke taken in het sociale domein (Jeugdzorg, Participatiewet en Wet maatschappelijke ondersteuning) en aan die van de nieuwe kunst, cultuur en erfgoednota.

In het belang van de openbare orde en veiligheid in de dorpen werken inwoners, gemeente en maatschappelijke partners samen. Eigen verantwoordelijkheid, sociale controle, toezicht en handhaving gaan daarbij hand in hand.

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties.

Programma 3 (Leefbaarheid, welzijn en zorg) en programma 2 (Wonen, werken en bedrijven) heeft diverse dwarsverbanden zoals:

- (preventieve) woningaanpassingen
- verschillende woon/zorg-initiatieven

De samenhang met programma 4 (Landschap, verkeer en openbare ruimte) komt naar voren bij:

- dorpsplannen
- onderwijsgebouwen
- vervoer
- speelvoorzieningen

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Beleidsnotitie Wmo en jeugdzorg 2017-2020	gemeenteraad	4e kwartaal 2016	eind 2020
Algemene subsidieverordening voor maatschappelijke activiteiten 2014	gemeenteraad	22 april 2014	geen einddatum
Nadere regels subsidie maatschappelijke activiteiten 2014	college	13 september 2014	geen einddatum
Beleidskader sturing, bekostiging en inkoop transitie Jeugdzorg en AWBZ Wmo,	gemeenteraad	22 april 2014	2016
Lokale sturing en bekostiging Jeugdzorg&Wmo	gemeenteraad	27 mei 2014	2016
Start en inrichting Sociale Kernteams (Groeinota Sociale Kernteams)	gemeenteraad	27 mei 2014	geen einddatum
Verzekering risico's transitie Wmo en Jeugd	gemeenteraad	1 juli 2014	2016 (herzien eind 2015)
Beleidsnota Wmo en Jeugd 2015 en 2016, Samen kan er meer. Kracht van Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2014	2016
Verordening Jeugdhulp 2015 Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
Beleidsnota Jeugd 2014-2016 'Kansen voor de toekomst'	gemeenteraad	25 februari 2014	2016
De regionale visie op het sociale domein 'De samen redzame samenleving'	gemeenteraad	26 februari 2013	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Lokale visie op het sociale domein 'Naar een vitale samenleving'	gemeenteraad	26 februari 2013	geen einddatum
Contouren in ontwikkeling. Naar een samen redzame samenleving	gemeenteraad	oktober 2013	geen einddatum
Privacyprotocol	college	januari 2015	geen einddatum
Notitie wonen en zorg	gemeenteraad	oktober 2013	2020
Tweede fase Lekker Thuis Wonen (Opplussen woningen, voorbereid op de toekomst)	college	30 oktober 2012	geen einddatum
Verordening Subsidie Opplussen gemeente Geldermalsen	gemeenteraad	1 juli 2014	2016
Meldpunt informele zorg	college	december 2007	geen einddatum
Heroverweging combinatiefuncties (aantal)	college	september 2011	geen einddatum
Kadernotitie sportstimulering Geldermalsen	gemeenteraad	september 2008	geen einddatum
Verordening culturele en sportieve deelname	gemeenteraad	december 2007	geen einddatum
Visie op Sport en bewegen	gemeenteraad	27 oktober 2015	geen einddatum
Activiteitenplan Sport en Bewegen 2026-2018	gemeenteraad	31 mei 2016	2018
JOGG nota	gemeenteraad	24 november 2015	geen einddatum
Nota Kunstgras	gemeenteraad	1 maart 2016	geen einddatum
Beleidsnota Kunst I en II	gemeenteraad	2006 en 2008	geen einddatum
Samenwerkingsovereenkomst gemeenten en Stichting Openbare bibliotheek	gemeenteraad	september 2005	geen einddatum
Convenant uitvoering Bibliotheekwerk 2015-2018	gemeenteraad	25 november 2014	2018
Subsidieverordening Openbare bibliotheek Rivierenland	gemeenteraad	juni 2007	geen einddatum
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Geldermalsen 2015	gemeenteraad	3 maart 2015	geen einddatum
Procedure overleg onderwijshuisvesting gemeente Geldermalsen 2011	gemeenteraad	juni 2011	geen einddatum
Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs	gemeenteraad	1 maart 2016	geen einddatum
Convenant voor- en vroegschoolse educatie	gemeente, scholen, voor-schoolse voorzieningen	februari 2014	geen einddatum
Verordening ruimte- en inrichtingseisen Peuterspeelzalen 2011	gemeenteraad	juni 2011	geen einddatum
Nota Handhaving en toezicht kinderopvang	college	september 2012	geen einddatum
Verordening kinderopvang	gemeenteraad	september 2004	geen einddatum
Vaststellen zonetarief Regiotaxi	college	24 januari 2012	geen einddatum
Startnotitie Pilot Dorpsplannen	gemeenteraad	mei 2011	geen einddatum
Verordening Inburgering Geldermalsen 2010	gemeenteraad	september 2010	geen einddatum
Verordening Antidiscriminatievoorziening	gemeenteraad	september 2010	geen einddatum
Nota Lokaal antidiscriminatiebeleid 2015	gemeenteraad	oktober 2015	geen einddatum
Inhoudelijk model voor een regionale infrastructuur werk en inkomen (RIW)	gemeenteraad	26 maart 2013	geen einddatum
Beleidsregels terug- en invordering Wwb loaw loaz gemeente Geldermalsen	college	28 mei 2013	geen einddatum
Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
Beleidsregels bijzondere bijstand als lening en drempelbedrag bijzondere bijstand 2012	college	2 augustus 2011	geen einddatum
Beleidsregels bij bijstandverlening onder verband van krediethypotheek en pandrecht	college	17 augustus 2004	geen einddatum
Afstemmingsverordening Participatiewet, loaw, en loaz 2015	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Verordening Cliëntenparticipatie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening individuele inkomenstoelage	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening verrekening bestuurlijke boete recidive	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Handhavingsplan Participatiewet 2015-2019	gemeenteraad	16 december 2014	2019
Re-integratieverordening	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening individuele studietoelage	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening loonkostensubsidie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Verordening Tegenprestatie	gemeenteraad	16 december 2014	geen einddatum
Beleidsregels Reïntegratie en loonkosten-subsidie	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsregel individuele inkomenstoelage	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsplan Tegenprestatie	college	24 maart 2015	geen einddatum
Beleidsregel Kostendelersnorm	college	24 maart 2015	geen einddatum
Collectieve ziektekostenverzekering	college	december 2006	geen einddatum
Organisatorisch model voor de regionale infra-structuur werk en inkomen (RIW)	gemeenteraad	25 februari 2014	geen einddatum
Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 Geldermalsen	gemeenteraad	oktober 2014	geen einddatum
Calamiteitenprotocol Wmo en Jeugdwet	college	23 december 2014	geen einddatum
Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015	college	december 2014	geen einddatum
Besluit jeugdwet Geldermalsen 2015	college	december 2014	geen einddatum
2e wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning Geldermalsen 2015	gemeenteraad	26-04-2016	geen einddatum
Nadere regeling Mantelzorgcompliment Geldermalsen	college	24-05-2016	geen einddatum
Verordening Adviesraad voor het sociaal domein	gemeenteraad	01-03-2016	geen einddatum
Uitvoeringsagenda transformatie sociaal domein	gemeenteraad	26-04-2016	geen einddatum
Beleid dorpshuizen in de gemeente Geldermalsen	gemeenteraad	28-04-2015	2019

Beleidskaders die geen einddatum kennen blijven van kracht tot dat een nieuw raads- of collegebesluit wordt genomen tot wijziging.

Relevante ontwikkelingen en trends

De transformatie in het sociale domein

Het proces van de transformatie in het sociaal domein is in volle gang en gaat het sociale gezicht van Geldermalsen vorm geven. De taken en verantwoordelijkheden voor jeugdzorg, Wmo en de Participatiewet vragen ook de komende jaren onze volle aandacht. Een aantal ontwikkelingen stippen we hier aan:

1. Doorontwikkeling van het Kernteam

Versterking van de contacten met huisartsen en praktijkondersteuners, met het Veiligheidshuis en met Veilig Thuis. Waarbij aandacht voor het functioneren van Veilig Thuis een punt van zorg blijft.

Verlenging raamcontracten voor 2017 met ca. 250 zorgaanbieders. We onderzoeken of we samen met onze partners tot een vorm van resultaatsturing kunnen komen.

Verdere professionalisering van het Kernteam en afstemming met de sociale teams in Neerijnen en Lingewaal. Het Kernteam richt zich op preventie en zichtbaarheid in de dorpen maar ook op samenwerking met de informele netwerken in de dorpen, zoals Beesd voor elkaar.

2. De informatievoorziening van het sociaal domein

Het berichtenverkeer over facturatie tussen zorgaanbieders en gemeente via het Gemeentelijk Gegevensknooppunt (GGK) werkt begin 2017 volledig. Samen met de gegevens uit de in de gemeentelijke backoffice moet dit leiden tot een goed monitoringsysteem.

3. Regionale samenwerking Wmo/jeugd

Sinds 2013 werken de gemeenten in Rivierenland samen bij de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg. Eind dit jaar verwachten we concrete voorstellen over de definitieve positionering van het regionale programmabureau. Het is niet verankerd in een formele structuur, zoals de GR Regio Rivierenland.

In deze regionale samenwerking zijn de afgelopen jaren nota's en verordeningen voorbereid. We werken nu aan:

- inkoop
- monitoring
- regionale beleidsnotitie Wmo en jeugd 2017
- ketensamenwerking met zorgaanbieders
- communicatie

4. Inclusieve gemeente

In september 2016 was er een Beeldvormende bijeenkomst en informatiemarkt over inclusieve gemeente (iedereen doet mee).

Bij Iedereen doet mee is het vanzelfsprekend dat alle inwoners er bij horen. Het maakt niet uit welke achtergrond of beperking (fysiek, verstandelijk, psychisch en sociaal) iemand heeft. Een gemeente waar iedereen meedoet aan de samenleving heet een inclusieve gemeente.

Geldermalsen wil een inclusieve gemeente zijn. We stellen een inclusie-agenda op met de huidige stand van zaken en activiteiten om drempels weg te nemen op fysiek, sociaal en verstandelijk gebied.

5. Blijvende zorg voor integraliteit van het sociaal domein

Bij de inrichting van het sociaal domein spraken we af om de taken en verantwoordelijkheden zoveel mogelijk integraal op de pakken. Het gaat om werk en inkomen, Wmo en de jeugdzorg. Dat is het geval bij jeugdzorg en Wmo.

De afstemming tussen jeugdzorg en Wmo en de uitvoering van het onderdeel werk en inkomen (Werkzaam) is nog niet optimaal. Wij bevorderen het nakomen van de afspraken over integrale aanpak.

Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs

In 2016 is het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs vastgesteld. Eén uitgangspunt is dat de schoolbesturen voor een deel cofinancieren. We overleggen hoe en tot welk bedrag deze cofinanciering kan. Als de eerste uitvoeringsplannen gereed zijn kunnen we duidelijkheid geven (2017 en latere jaren).

Kunst, cultuur en erfgoednota

De provincie stelt dit jaar een nieuwe cultuur en erfgoednota vast. Dit is ook mede bepalend geweest voor de opzet onze cultuurnota. Door hiermee rekening te houden versterken we ons eigen beleid. Er zijn mogelijk meer financieringsbronnen. In 2017 geven we op basis van de kadernota kunst, cultuur en erfgoed verder invulling aan het beleid.

Indicatoren

Nieuw in deze begroting is een verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. We kunnen er ook voor kiezen om te vergelijken met een selectie vergelijkbare gemeenten en om het tijdsverloop te laten zien. Hier zien we een groeimogelijkheid voor de komende jaren. We horen ook graag uw wensen.

Indicatoren Leefbaarheid, welzijn en zorg				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2014	3	5
Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2014	38	60
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	2014	1,3	2,0
Niet-sporters	%	2014	52,2	49,9
Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2015	907,1	721,7
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2012	1,44	2,57
Kinderen in uitkeringsgezinnen	%	2012	2,21	5,66
Melding kindermishandeling	%	2012	0,21	0,91
Netto participatiegraad	% mensen tussen 15 en 67 jaar dat een baan heeft	2015	67,4	65,4
Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	2012	11,07	11,61
Werkloze jongeren	% 16 t/m 24 jarigen	2012	0,58	1,21
Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2015	168,0	405,1
Personen met een lopend re-integratietraject	aantal per 10.000 inwoners	2015	161,3	311,9
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%	2015	7,3	10,0
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%	2015	0,7	1,2
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdreclassering	%	2015	0,4	0,5
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	2013	niet bekend	567

Doelstellingen 2017

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Uitvoering beleidsnota Kunst, cultuur en erfgoed

In de gemeente gebeurt er al erg veel op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. We willen de aanwezige energie behouden en gebruiken om de terreinen te stimuleren en versterken.

De focus van de nieuwe kunst, cultuur en erfgoed nota ligt op behouden wat er is en verbinden en vernieuwen.

Dorps- en wijkgericht werken

Geldermalsen mag zich gelukkig prijzen met de kracht die in de samenleving aanwezig is. Het is zichtbaar bij de verenigingen en diverse dorpsraden. Deze kracht past bij de huidige maatschappij. Een maatschappij die meer verantwoordelijkheid en zelfstandigheid vraagt (en biedt) van de inwoners voor hun eigen leefomgeving.

De opgave is om deze maatschappelijke trend te vertalen naar de gemeentelijke structuur en cultuur om samen de energie uit de dorpen te benutten en te stimuleren.

Binnen dit speelveld is het project Dorps- en wijkgericht werken een deel van de oplossing. Het is een uitdaging om met beperkt budget Dorps- en wijkgericht werken gefaseerd in te voeren.

Pilot praktijkondersteuner huisarts Jeugd GGZ

Sinds de transitie van de jeugdzorg en de AWBZ heeft het Kernteam anderhalf jaar ervaring. Uit deze ervaring blijkt dat;

- de jeugdproblematiek een zware wissel trekt op de inzet van het Kernteam
- de expertise op het gebied van jeugdpsychiatrie gemist wordt

Uit de verschillende monitoren blijkt bovendien dat bij kinderen en jongeren in Geldermalsen een verhoogde GGZ problematiek heerst. Dit zorgt voor hoge kosten voor de inzet van Specialistische Jeugd GGZ.

Het is de moeite waard om te onderzoeken hoe we de kwaliteit van zorg voor kinderen kunnen verbeteren door eerder in te grijpen.

Schuldhulpverlening

Er ontstaat steeds meer behoefte aan Schuldhulpverlening. De onderdelen vroeg signalering, preventie en voorkomen van recidive zijn uitermate belangrijk. In het coalitieakkoord staat dat Schuldhulpverlening extra aandacht krijgt.

Landelijk en ook in Geldermalsen stijgt de schuldenproblematiek. Het aantal klanten dat zich bij de gemeente steeg van 30 in 2013 tot 80 in 2015. Jaarlijks stijgen ook de kosten van bijzondere bijstand voor door de rechtbank uitgesproken bewindvoering. Extra inzet op preventie kan al beginnen bij de jeugd. Reden om te gaan samenwerking met scholen.

Wat willen we bereiken ?

Uitvoering beleidsnota Kunst, cultuur en erfgoed

Met de nieuwe nota kunst, cultuur en erfgoed willen we ruimte voor innovatie en het leggen van verbindingen. Bij de uitwerking besteden we aandacht aan deze twee thema's. Het belangrijk om de energie en de betrokkenheid van spelers in het veld te behouden.

Het resultaat van de nota en de uitwerkingsnota is dat er gewerkt wordt aan onderwerpen waar het veld behoefte aan heeft. Daarom willen we mensen uit de kunst-, cultuur of erfgoed-hoek blijven betrekken. Bijvoorbeeld met werk- of klankbordgroepen.

Resultaatindicatoren:

1. In het 1^e kwartaal is een uitwerkingsplan Nota kunst, cultuur en erfgoed gereed
2. In het 2^e kwartaal starten met de implementatie van het uitwerkingsplan

Dorps- en wijkgericht werken

Dorps- en wijkgericht werken moet gaan voldoen aan de veranderende vraagstelling (deze vraagstelling is zowel letterlijk als ook figuurlijk bedoeld) van dorpen aan de gemeentelijke overheid.

We moeten elkaar vinden, elkaars bedoelingen kennen en gebruik maken van elkaars kennis. Door deze contacten en kennis van elkaar creëren we samen een meerwaarde voor de dorpen.

Ons voornemen is de systematiek van de dorpsambtenaar in te zetten bij het Dorps- en wijkgericht werken. In 2017 voeren we de bijbehorende werkzaamheden en budgettering in 2017 op een gefaseerde wijze in. Integraliteit, verantwoordelijkheid en communicatie zijn hierbij kernwoorden.

Bij dit alles spelen ook de succesvolle leefbaarheidsinitiatieven een rol. Hoe kan dit instrument optimaal worden ingepast om een maximale meerwaarde te creëren?

Resultaatindicatoren:

1. In 2017 alle dorpsplannen screenen op gevolgen voor uitvoering gemeentelijk beleid.
2. In 2017 integraal onderzoeken of verschillende initiatieven uit de diverse dorpsplannen samengevoegd kunnen worden. Om de veelheid aan initiatieven beter beheersbaar en daardoor kansrijker te maken.

Pilot praktijkondersteuner huisarts Jeugd GGZ

De inzet van specialistische Jeugd GGZ in Geldermalsen is fors. Een pilot met een praktijkondersteuner voor huisartsen, kan meer aan preventie en vroegsignalering doen. De zorg verschuift naar de voorkant zodat er later minder of geen specialistische Jeugd GGZ nodig is.

Resultaatindicatoren:

1. Pilot uitgevoerd.
2. Minder doorverwijzing naar Specialistische Jeugd GGZ.

Schuldhelpverlening

De schuldhelpverlening moet zo dicht mogelijk bij de klant worden georganiseerd. Tijdens het schuldhelpproces moeten er zo min mogelijk overdrachtsmomenten zijn. Ook moet het nieuw in te richten proces passen bij de transformatie.

Uitgangspunt is maatwerk voor de klant en de hulpvraag is leidend. De preventie richt zich op voorkomen schulden en financiële zelfredzaamheid.

Resultaatindicatoren:

1. Stoppen van de toename van het aantal klanten dat voor bewindvoering in aanmerking komt.
2. In samenwerking met Kleurrijk Wonen en Nutsbedrijven in het 1e halfjaar een plan opstellen en uitvoeren voor vroegsignalering.
3. In samenwerking met scholen in het 2e kwartaal een preventieplan opstellen, uitvoering starten in het 3e kwartaal.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Uitvoering beleidsnota Kunst, cultuur en erfgoed

In 2017 wordt de nota kunst, cultuur en erfgoed verder uitgewerkt. Onder andere met het opstellen van een uitvoeringsnota en het oprichten van een platform/klankbordgroep(en).

De faciliterende rol van de gemeente en de uitwerking van het beleid meer vorm geven op basis van:

- de thema's/aandachtspunten uit de beeldvormende sessie
- de interne analyse

Na 2017 volgen concrete acties gericht op de thema's/aandachtsgebieden die in de nota staan.

Dorps- en wijkgericht werken

We starten met de dorpsambtenaar-systematiek. Door het leerproces en kostenbesparing is er een groeimodel.

Er komt een integratie/afstemmingsoverleg tussen de dorpsambtenaren onderling en de coördinator(en) van diverse afdelingen. Alle dorpsplannen screenen we op raakvlakken met het gemeentelijk beleid en de beheerplannen.

Integraal onderzoeken we of verschillende initiatieven samengevoegd kunnen worden. Dat maakt de veelheid van initiatieven beter beheersbaar en kansrijker.

De Leefbaarheidsinitiatieven stemmen we 2017 af op bovenstaande uitgangspunten.

Pilot praktijkondersteuner huisarts Jeugd GGZ

Binnen deze pilot wordt een Praktijkondersteuner voor de huisartsen (POH'er) aangesteld. Iemand met expertise voor Jeugd-GGZ in Geldermalsen. Deze POH'er neemt deel aan het Kernteam. De verdere vormgeving van deze pilot wordt in de tweede helft van 2016 ontwikkeld. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met lokale huisartsen, huisartsenvereniging en het Kernteam.

Schuldhulpverlening

De schuldhulpverlening krijgt 1,2 fte eigen personeel. Het wordt organisatorisch dicht bij het Kernteam ingericht. De schuldhulpverlening werkt onder meer aan schuldregeling, preventie en voorkomen recidive. De klanten worden volgens de wettelijke termijnen geholpen.

Er komt meer aandacht voor permanente preventie en voor vroeg signalering door het Kernteam, in samenwerking met woningcorporaties, NUTSbedrijven en zorgverzekeraars. De samenwerking met vrijwilligersorganisaties wordt intensiever.

Voor een goede uitvoering en monitoring schaffen we de juiste programmatuur aan. De gemeente wordt lid van de branchevereniging voor kredietbanken (NVVK).

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
3 Leefbaarheid, welzijn en zorg						
(O)	3.1	Bekostiging uitbreiding Rehobothschool met een 22e lokaal	18.853	18.564	18.274	17.984
	3.2	Groot onderhoud/aanpassingen niet-commerciële dorpshuizen	20.000	20.000	20.000	20.000
	3.3	Pilot Praktijkondersteuner jeugd-GGZ huisarts	50.000	50.000	50.000	50.000
		Dekking: transitiekosten jeugdzorg	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
	3.4	Preventief aanbod Jeugd	10.000	10.000	10.000	10.000
		Dekking: transitiekosten jeugdzorg	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	3.5	Professionalisering Schuldhulpverlening ("van preventie naar competentie")	41.000	41.000	41.000	41.000
	3.6	Dorps- en wijkgericht werken "de dorpsambtenaar"	125.000	125.000	125.000	125.000
		Dekking: dorpsplannen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
(O)	3.7	Sociaal Ondernemen	75.000	PM	PM	PM
	3.8	Uitvoering motie Politieke jongerenparticipatie	10.000	10.000	10.000	10.000
	3.9	Integraal huisvestingsplan basisonderwijs geldermalsen	-	84.500	149.500	214.500
	3.10	Uitvoering Beleidsnota Kunst, Cultuur en Erfgoed	10.000	50.000	50.000	50.000
	3.11	Uitbreiding combinatie-functionarissen	45.000	45.000	45.000	45.000
		Dekking: co-financiering	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
totaal programma 3			276.853	326.064	390.774	455.484

(O) = Onuitstelbaar

Speerpunten

Uitvoering beleidsnota Kunst, cultuur en erfgoed

In 2017 gaan we aan de slag met de uitwerking van de nota voor kunst, cultuur en erfgoed. Voor de eerste projecten wordt in 2017 10.000 euro gereserveerd. In de volgende jaren geven we verder invulling aan verschillende thema's waaronder:

- erfgoed
- monumenten
- jeugd
- verbinden en vernieuwen

Er is structureel 50.000 euro gereserveerd. Daarvan is 25.000 euro beschikbaar voor erfgoed en monumenten en 25.000 euro voor kunst- en cultuurinitiatieven. Zie tabel nieuw beleid 3.10.

Dorps- en wijkgericht werken

Door het college raamde de totale kosten op 125.000 euro voor 2017 (tabel nieuw beleid 3.6)

Dit bedrag wordt verdeeld tussen formatie-uitbreiding (ongeveer 1fte) en uitvoeringsbudget dorps- en wijkgericht werken.

De dekking is als volgt opgebouwd:

- 75.000 euro ten laste van nieuw beleid
- 50.000 euro ten laste van budget Dorpsplannen

Pilot praktijkondersteuner huisarts Jeugd GGZ

Op basis van pilots rond de inzet van praktijkondersteuners huisartsen Jeugd-GGZ in het land en in onze regio ramen we de kosten voorlopig op ongeveer 50.000 euro (tabel nieuw beleid 3.3). In de tweede helft van 2016 maken we een meer gespecificeerde begroting voor de pilot.

Schuldhelpverlening

De kosten voor de nieuwe aanpak van schuldhelpverlening zijn begroot op 127.000 euro. In de begroting stond al een bedrag van 86.000 euro. Vanuit nieuw beleid wordt hier 41.000 euro aan toegevoegd (tabel nieuw beleid 3.5).

Overig nieuw beleid

Bekostiging uitbreiding Rehobothschool met een 22e lokaal (tabel nieuw beleid 3.1)

Groot onderhoud/aanpassingen niet-commerciële dorpshuizen (tabel nieuw beleid 3.2)

Op 1 januari 2017 stopt het contract tussen Kleurrijk Wonen en de gemeente Geldermalsen voor de bijdrage groot onderhoud/aanpassingen voor de niet-commerciële dorpshuizen.

Door de nieuwe Woningwet mag Kleurrijk Wonen zulke bijdragen niet meer verstrekken. Hierdoor vervalt de bijdrage van Kleurrijk Wonen van ongeveer 30.000 euro per jaar. Uit het overleg met de besturen van de dorpshuizen bleek dat een budget van 20.000 euro per jaar volstaat.

Preventief aanbod Jeugd (tabel nieuw beleid 3.4)

Het Kernteam organiseert trainingen, workshops en dergelijke voor professionals, ouders en jongeren. De trainingen zijn bedoeld om zwaardere zorgvragen te voorkomen en gaan over:

- opvoeden
- lichte zorgvragen

De insteek is positief opvoeden en werken vanuit talenten.

Sociaal Ondernemen (tabel nieuw beleid 3.7)

Volgens Programma 3 van de programmabegroting 2016 wil de gemeente voldoen aan de wet Banenafpraak: de duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bevorderen.

De gemeente heeft een buitengewoon belangrijke lokale/regionale regisseurs rol. Daarnaast heeft de gemeente de werkgeversrol, die aan werkgeversverplichtingen moet voldoen. Via een op maat gesneden akkoord (regionaal Gemeentelijk Sociaal Akkoord (GSA) geven wij een duidelijk signaal af over onze betrokkenheid en dadendrang

Uitvoering Motie Politieke Jongerenparticipatie (tabel nieuw beleid 3.8)

Voor het uitvoeren van de motie Politieke Jongerenparticipatie zetten wij het spel Democracy in. Met dit interactieve spel zet gemeente Geldermalsen op toegankelijk wijze de deuren open voor alle basisscholen om jongeren te enthousiasmeren over politiek. In het voorjaar van 2017 kunnen middelbare scholieren kennismaken met de lokale democratie. Zij krijgen dan een programma afgestemd op hun leeftijd aangeboden met hetzelfde doel: kennismaken met lokale democratie. De kosten bedragen structureel maximaal 10.000 euro.

Integraal huisvestingsplan basisonderwijs Geldermalsen (tabel nieuw beleid 3.9)

Realiseren van het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs Geldermalsen (IHP) met Fluvium en besturen van bijzondere scholen. Het resultaat is aanpassingen in onderwijsgebouwen. De fasering van de werkzaamheden is nog niet bekend. We gaan nu uit van de volgende investeringen:

2017 1.300.000 euro

2018 1.000.000 euro

2019 1.000.000 euro

2020 tot en met 2024 1.000.000 euro per jaar.

Uitbreiding combinatiefunctionarissen (tabel nieuw beleid 3.11)

Uitbreiding van de combinatiefuncties van 3,5 naar 4,4 fte. Voor veertig procent worden de combinatiefuncties gesubsidieerd door het Rijk, de gemeente draagt zelf zestig procent bij.

De combinatiefunctionarissen werken nu alleen bij basisscholen die in 2010 een brede school waren. In 2010 startte de regeling. Die keus is toen gemaakt omdat spreiding van 3,5 fte over toen nog vijftien basisscholen niet effectief leek. Zes basisscholen zetten nu combinatiefunctionarissen in voor sport en cultuur. Acht scholen dus niet.

Ook deze acht basisscholen willen graag dat hun leerlingen profiteren van de inzet van de combinatiefunctionarissen voor sport en/of cultuur. Dat kan met de uitbreiding van de formatie voor combinatiefunctionarissen. Dit kost 27.000 euro.

Risico's

Uitvoering beleidsnota Kunst, cultuur en erfgoed

De gemeente wil vooral een faciliterende rol hebben en geen trekkersrol op zich nemen. De energie en betrokkenheid moeten vooral vanuit het veld en de inwoners komen. Vooraf kunnen we niet inschatten welke projecten er op ons af komen en hoe omvangrijk deze zijn.

Verwachtingenmanagement is hierbij van belang.

Dorps- en wijkgericht werken

Dorps- en wijkgericht werken en de bijbehorende dorpsambtenaar systematiek wordt ingevoerd.

Te hoog gespannen verwachtingen kan een risico zijn dat. Dorps- en wijkgericht werken vraagt een nieuwe manier van werken en een cultuurverandering. Gaandeweg ontdekken we de meest werkbare en succesvolle methoden en werkwijze.

Fouten en teleurstellingen zijn onderdeel van het leerproces. Het is de kunst om deze als verbetermomenten te zien en samen met de dorpen en wijken door te gaan in de ontwikkeling.

Voor dorps- en wijkgericht werken is budget beschikbaar. Als er veel vragen en verzoeken voor dorpsplannen komen kan het budget te klein zijn.

Pilot praktijkondersteuner huisarts Jeugd GGZ

Er is nog geen afspraak met de huisartsen om een deel van de kosten voor hun rekening te nemen. Deze innovatieve manier van werken belooft de beoogde effecten te bereiken, maar dat is pas op langere termijn echt zichtbaar te maken.

Deze innovatie heeft enige aanlooptijd nodig. Dit is vergelijkbaar met het Kernteam waar verschillende disciplines met elkaar zijn samenwerken en er ook nog een radicaal andere manier van werken is.

Daarom wordt tussentijds geëvalueerd op kwalitatieve punten. Dat maakt tussentijds bijsturen mogelijk. De cijfers over aantallen verwijzingen worden zichtbaar via de regionale monitoring van Initi8.

Schuldhelpverlening

Bij het overzicht 'wat mag het kosten' is uitgegaan personeel in dienst van de gemeente. Nu (september 2016) huren we twee STMR medewerkers in. Bij het in dienst nemen van deze medewerkers komen de kosten op ongeveer 78.000 euro. Bij inhuur van deze medewerkers zijn de kosten hoger.

Verbonden partijen

GR Werkzaak

Bijdrage aan programma	Werkzaak Rivierenland voert voor de gemeente Geldermalsen de Participatiewet uit. Werkzaak verzorgt de uitkeringen en de re-integratie voor de meeste klanten. Alleen klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden door de gemeente geholpen bij activering en re-integratie.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen	Per 1 januari 2016 is Werkzaak gestart. Vanuit de Regio Rivierenland nemen 9 gemeenten hieraan deel. Daarnaast is Lander opgegaan in Werkzaak. In de regio Rivierenland staan bijna 10.000 mensen aan de kant. Zij staan aan de kant omdat ze langdurig in de WW zitten, zijn geboren met een handicap of om welke reden dan ook niet aan het werk komen. En dat terwijl ook zij talenten hebben. De opdracht van Werkzaak is deze talenten te ontwikkelen en werkgevers te verleiden deze mensen kansen te bieden. En daarmee draagt Werkzaak bij aan een participatiemaatschappij, waarin iedereen mee doet en waarin werkgevers kansen bieden en werkzoekenden kansen pakken. Werkzaak ontsluit samen met het UWV het grootste aanbod van laag- en midden geschoold personeel en is kundig op het terrein van sociaal en maatschappelijk ondernemen. Werkzaak stelt de vraag van de werkgever voorop en richt zich primair op de werkgever als klant (met bovenstaande opdracht in het achterhoofd) om invulling te geven aan zijn vraag.

GR GGD Gelderland-Zuid

Bijdrage aan programma	De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van alle taken in het kader van de openbare gezondheidszorg, die in wet- en regelgeving zijn opgedragen aan gemeenten of aan gemeentelijke gezondheidsdiensten. Daarbij gaat het om het uitvoeren van taken voor van de gemeenten op de navolgende terreinen: • infectieziektebestrijding • medische milieukunde • jeugdgezondheidszorg • ouderengezondheidszorg • gezondheidsbevordering • epidemiologie • openbare geestelijke gezondheidszorg • forensische geneeskunde • technische hygiënezorg • het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen • het uitoefenen van toezicht op organisaties voor kinderopvang en peuterspeelzalen • reizigersadviesing en vaccinaties • voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling • toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo
-------------------------------	---

Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	GGD Gelderland- Zuid stelde voor 2016-2019 een meerjarenstrategie op. In afstemming met de gemeenten vertaalt de GGD deze meerjarenstrategie naar een uitvoeringsprogramma. De resultaten van deze meerjarenstrategie zijn in 2016 merkbaar geworden in de manier waarop de taken worden uitgevoerd. Ook worden samenhangende producten en diensten ontwikkeld, passend bij de meerjarenstrategie. Dit zal in 2017 te merken zijn aan het producten/dienstenpakket van de GGD. Veilig Thuis is sinds 2015 gepositioneerd bij de GGD. Landelijk levert de opstart problemen op. Ook Veilig Thuis Gelderland- Zuid kampt met een aantal grote problemen die zich vooral vertalen in de doorlooptijden van de aanmeldingen en de afschaling van de casussen. Sinds begin 2016 staat Veilig Thuis onder verscherpt toezicht van de Inspectie. Aanvullende financiële middelen zijn nodig in verband met de verdrievoudiging van het aantal aanmeldingen bij Veilig Thuis en als gevolg van het op kwaliteit brengen van Veilig Thuis Gelderland-Zuid. In 2017 zal blijken of al deze inspanningen leiden tot een stabiele Veilig Thuis- organisatie. De gemeenteraad besloot in juni 2016 om voor de GGD toezicht-arrangement 3 toe te passen.
---	--

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Leefbaarheid, welzijn en zorg Taakvelden BBV (incl. reserves)	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	394	145	437	74	79	79
3.4 Economische promotie	30	34	22	22	22	22
4.2 Onderwijshuisvesting	2.077	2.107	2.136	2.455	2.623	2.794
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.461	1.271	1.278	1.161	1.181	1.190
5.1 Sportbeleid en activering	295	312	212	309	299	261
5.2 Sportaccommodaties	330	338	391	431	431	430
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	66	97	87	128	127	128
5.5 Cultureel erfgoed	10	11	10	10	10	10
5.6 Media	658	755	728	690	689	689
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	202	210	171	171	171	171
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.433	4.001	3.720	3.715	3.715	3.715
6.2 Wijkteams	503	266	281	293	120	105
6.3 Inkomensregelingen	4.846	5.105	4.635	4.555	4.492	4.438
6.4 Begeleide participatie	2.510	2.582	2.565	2.427	2.354	2.305
6.5 Arbeidsparticipatie	295	278	200	150	209	227
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	313	453	450	450	450	450
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.362	4.516	4.600	4.600	4.642	4.655
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.446	2.097	2.236	2.237	2.237	2.237
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	528	1.464	1.640	1.640	1.640	1.640
7.1 Volksgezondheid	1.294	1.235	1.073	1.064	1.064	1.064
Totaal Lasten	26.053	27.277	26.872	26.582	26.555	26.610
Baten (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	217	207	95	94	93	91
3.4 Economische promotie	24	24	24	24	24	24
4.2 Onderwijshuisvesting	46	43	43	43	43	43
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	189	187	187	63	63	63
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	35	4	238	4	4	4
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	180	44	44	44	44	44
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	545	817	776	776	776	776
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	3.486	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	15	35	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	358	438	438	438	438	438
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1	13	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	5.096	4.894	4.927	4.568	4.567	4.565
Exploitatieresultaat na bestemming	-20.956	-22.383	-21.946	-22.013	-21.987	-22.047

De toevoegingen en onttrekkingen van het programma zijn hieronder weergegeven.

Leefbaarheid, welzijn en zorg Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	394	145	437	74	79	79
Totaal toevoegingen	394	145	437	74	79	79
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	217	207	95	94	93	91
Totaal onttrekkingen	217	207	95	94	93	91
Saldo mutaties reserves	177	-62	343	-20	-15	-12

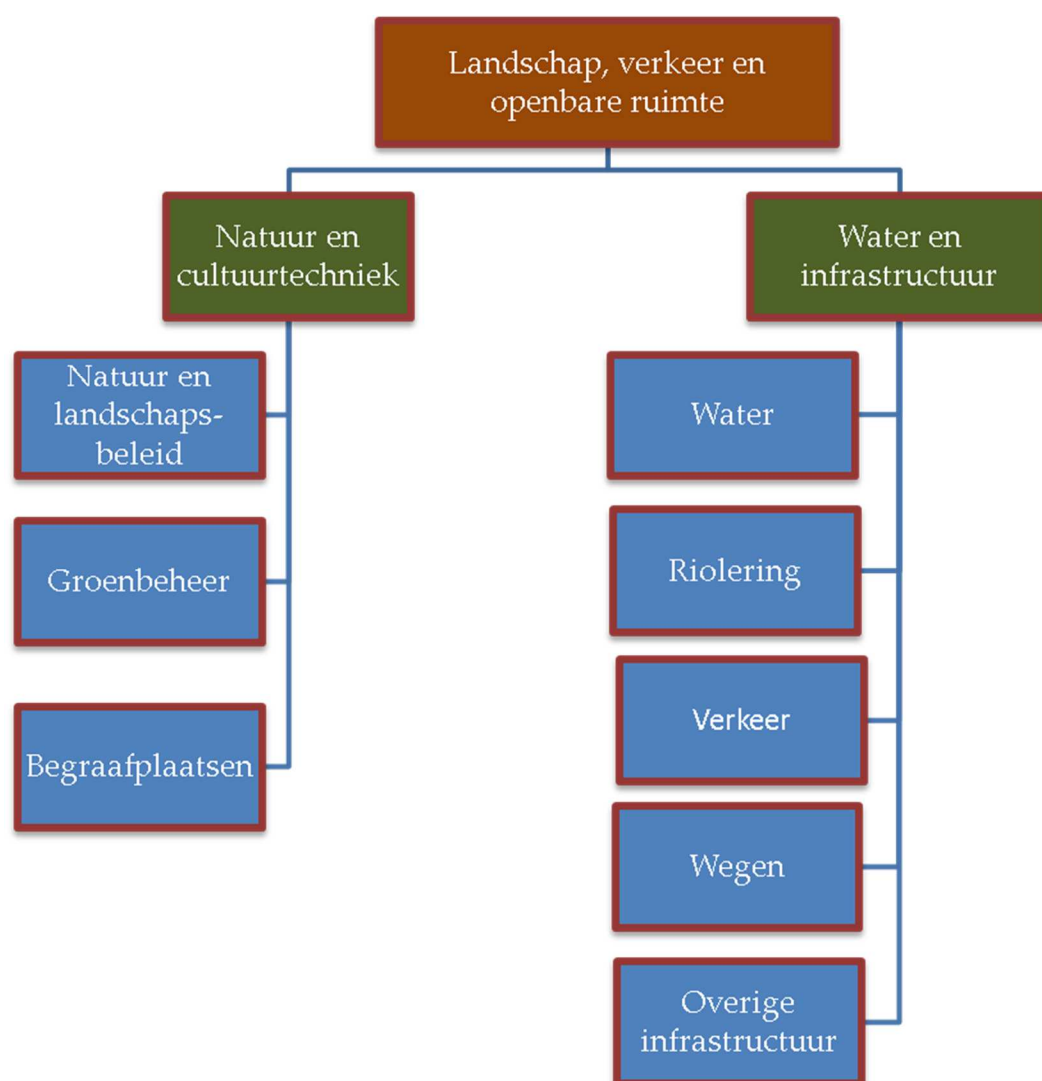
De mutaties na bestemming t.o.v. 2017 zijn op hoofdlijnen:

Programma 3	2018	2019	2020
Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0
Algemene uitkering	-54	-112	-180
Sociaal Domein WMO/Jeugd	2	33	48
Participatiewet/GR Werkzaak	182	264	355
Overhead/ambtelijke uren	-10	-10	-10
Kapitaallasten	-152	-211	-242
Nieuw beleid	-49	-114	-179
Bijstand verstrekkingen	-9	-15	-20
Incidenteel terugkerend/fluctuerend	23	124	127
Totaal verschil t.o.v. basisjaar 2017	-67	-41	-101

Programma 4 - Landschap, verkeer en openbare ruimte

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

De overkoepelende beleidsdoelstelling bij dit programma is het behouden én benutten van het landschappelijke karakter van de gemeente. Tegelijkertijd moeten de ontwikkelingen in mobiliteit in goede banen geleid worden. Zoals elektrische fietsen en auto's en eco-combi's (extra lange vrachtwagens).

Uitgangspunt is om op een doelmatige en doeltreffende wijze de openbare ruimte en de infrastructuur in te richten en te beheren met voldoende aandacht voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Uitgangspunt is zoveel mogelijk planmatig beheer op een, over het algemeen, basis niveau. We zoeken steeds meer de samenwerking met de inwoners. Inwoners willen we ruimte geven voor eigen verantwoordelijkheid. Al langere tijd hebben we afspraken met speeltuinverenigingen over het onderhoud van de speelplaatsen en met sportverenigingen over het beheer van de velden. Daar komen nieuwe ontwikkelingen bij:

- op wat grotere schaal, vanuit de dorpsplannen
- op een kleinere schaal, zoals met en door de inwoners verbeteren van de kwaliteit van het groen bij Groen van voldoende naar goed

Relatie met andere programma's

Tussen de programma's in deze begroting bestaan onderlinge relaties. Er is afstemming met programma 2 voor het speerpunt Duurzaamheid (in relatie tot het herziene beheerplan Openbare Verlichting en het toenemende gebruik van elektrische auto's).

Bij programma 3 is afstemming met het speerpunt dorpsgericht werken vanwege de spelregels voor het bepalen van invloed op het dorpsbudget.

Klimaatbestendig Geldermalsen wordt binnen de omgevingsvisie opgenomen in programma 2. De beleidspunten en te nemen maatregelen worden binnen het VGRP (rioleringsbeleidsplan) in 2019-2023 opgenomen.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Mobiliteitsvisie Geldermalsen	gemeenteraad	januari 2017*	2030
'Malsen aan de Linge' Landschapsonwikkelingsplan	gemeenteraad gemeenteraad	maart 2012 maart 2008	geen einddatum
Beheerplan Groen	gemeenteraad	december 2009	2017
Beheerplan Begraafplaatsen	gemeenteraad	mei 2016	2021
Beheerplan Bomen	gemeenteraad	december 2011	2018
Beheerplan Wegen	gemeenteraad	juli 2014	2019
Beheerplan Bermen	college	juli 2014	geen planmatig beheer
Verbreed gemeentelijk Rioleringsbeleids- plan, inclusief Stedelijk Waterplan	gemeenteraad	mei 2013	2018
Beleidsvisie&beheerplan Begraafplaatsen	gemeenteraad	mei 2016	2021**
Beheerplan Baggeren 2015-2029	gemeenteraad	juni 2014	2019
Beheerplan Kunstwerken	gemeenteraad	juni 2010	2017
Beheerplan Watergangen	gemeenteraad	januari 2013	2017
Beheerplan Beschoeiingen	gemeenteraad	juni 2010	2018
Beheerplan Hekwerken	gemeenteraad	juni 2010	2015***
Beheerplan Schoonhouden van wegen	gemeenteraad	juni 2015	2020
Beleidsplan Openbare Verlichting	gemeenteraad	mei 2016	2021**

- * Mobiliteitsvisie wordt naar verwachting vastgesteld in januari 2017, daarna volgt actualisatie Mobiliteitsplan Geldermalsen (eveneens in 2017)
- ** mits goedkeuring door raad bij begrotingsbehandeling november 2016
- *** wordt bij de actualisatie van het Groenbeheerplan hierin opgenomen (gaat om klein bedrag).

Relevante ontwikkelingen en trends

Algemeen

Veel van de zaken in dit programma zijn 'going concern'-taken. Deze worden toegelicht in paragraaf 3, Onderhoud Kapitaalgoederen.

Nieuwe Natuurwet

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Natuurwet van kracht. De nieuwe Wet natuurbescherming vervangt straks 3 wetten;

- de Natuurbeschermingswet 1998
- de Boswet
- de Flora- en faunawet

De rijksoverheid vraagt gemeenten om een gebruiksvriendelijk loket. Voor inwoners en bedrijven is het belangrijk dat zij makkelijk en snel weten of een activiteit met mogelijk schadelijke gevolgen voor de natuur toelaatbaar is. De Omgevingsdienst Rivierenland ontwikkelt een eenvoudig stappenplan. Met het stappenplan ziet de toetser van plannen snel of activiteiten de natuur schaden. In de gemeente namen de afdelingen de natuurregels al op in hun werkwijze.

Klimaatbestendig Geldermalsen

De dorpen met haar buitengebieden zijn de plekken waar onze inwoners wonen, werken, ondernemen en hun vrije tijd doorbrengen. Deze gebieden zijn de motor van onze economie. Een goede kwaliteit van de leefomgeving is essentieel.

Deze kwaliteit staat onder druk door heviger regen, langduriger droogte en meer warme dagen. Dit zorgt nu al voor omvangrijke grote schade aan gebouwen, infrastructuur, openbare ruimte, gezondheid en economie. De wijze waarop wij nu omgaan met hemelwater maakt ons kwetsbaarder bij piekbuien en droogteperiodes. In de toekomst kunnen we die steeds minder goed opvangen.

Onderzoek laat zien dat de schade enorm oploopt als we niets doen. De rekening komt is voor woningeigenaren, bedrijven en de toekomstige belastingbetaler.

Het is belangrijk deze schade te voorkomen. Door de opgave nu al te combineren met andere opgaven kunnen we een verbetering van de bebouwde kwaliteit bereiken. Dit voorkomt toekomstige kosten.

Om hieraan invulling te geven gebruiken we een klimaatrap. De klimaatrap zoomt in op wateroverlast, waterschade, droogte, hittestress en smog.

Met deze klimaatrap werken we de integrale disciplines verder uit:

- wonen
- infrastructuur
- groen
- duurzaamheid
- recreatie
- water
- riolering

Verkeersveiligheid

Voor het eerst sinds jaren is het aantal dodelijke ongevallen in Nederland toegenomen. De meeste dodelijke slachtoffers zijn te betreuren op 50 en 80 km/uur wegen. Opvallend is de toename van het aantal slachtoffers onder scootmobiel gebruikers. Het aantal dodelijk slachtoffers onder fietsers bleef gelijk. Wel zijn er meer letselongevallen bij fietsers. Deze trendbreuk laat zich deels verklaren door de verbeterde ongevallenregistratie. Met name de oudere fietser loopt vaker letsel op. De toename van het gebruik van de elektrische fiets speelt hierin ook een rol. Het is een opgave om ook:

- de komende jaren de gebiedsontsluitingswegen (50 en 80 km wegen) Duurzaam Veilig te blijven inrichten
- de veiligheid voor met name de oudere elektrische fietsers te verbeteren

Indicatoren

Nieuw in deze begroting is een verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens, die we hebben opgenomen, is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers van waarstaatjegemeente.nl zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit toeneemt. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. We kunnen er ook voor kiezen om te vergelijken met een selectie vergelijkbare gemeenten en om het tijdsverloop te laten zien. Hier zien we een groeimogelijkheid voor de komende jaren. We horen ook graag uw wensen.

Indicatoren Landschap, verkeer en openbare ruimte				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2014	7	7
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	2014	10	10

Doelstellingen 2017

Wat is het probleem/de uitdaging/de opgave ?

Waterbergingsopgave Beesd

De realisatie van wateropgaven zijn in eerste instantie bedoeld om overlast in het landelijk gebied te voorkomen. De snelle afvoer van water uit bebouwd gebied zorgt voor grote peilstijgingen in de watergangen. Bij te grote peilstijgingen overstroomt het landelijk gebied en soms ook het bebouwd gebied.

Met de aanleg van bergingslocaties kunnen deze grote peilstijgingen worden opgevangen. De stijging in lager gelegen gebieden zal minder zijn. In Beesd is meer ruimte voor water nodig om de kans op wateroverlast te verkleinen. De wateroverlast in het dorp kan afnemen door:

- optimalisatie van watergangen
- aanleg van bergingsgebieden dicht bij bebouwd gebied

Met uitzondering van extreme piekbuien.

Doelstelling is om de wateropgave in 2018 uitgevoerd te hebben, zoals is afgesproken in het Bestuursakkoord Water.

Voor Beesd betreft de overeengekomen wateropgave 2,8ha ofwel 28.000m³. Tot nu toe is een klein deel hiervan uitgevoerd (0,15 ha).

Realisatie kunstgrasvelden

Volgens het in maart 2016 vastgestelde kunstgrasbeleid worden vier natuurgrasvoetbalvelden kunstgrasvelden. Onder de voorwaarden dat de verenigingen:

- 25% bijdragen aan de kosten voor realisatie
- volgens een goedgekeurd plan de velden beschikbaar stellen voor maatschappelijke (sportgerelateerde) doeleinden

Voorbeelden van maatschappelijk doeleinden zijn schoolvoetbaltoernooi, bootcamp, sportlessen aan scholen.

Grootschalige vervanging openbare verlichting: Geldermalsen kiest voor duurzaam

Door eerdere bezuinigingen ontstond op het gebied van de openbare verlichting een vervangingsachterstand. Door het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting (raad mei 2016) lopen we deze achterstand in de komende 5 jaar in. Er is ingezet op een duurzame investering: conventionele armaturen vervangen door Led armaturen.

Wat willen we bereiken ?

Waterbergingsopgave Beesd

De opgave voor waterberging is in Beesd het meest urgent. De oplossingen liggen echter niet voor het oprapen. In de bebouwde gebied (of direct er tegen aan) moet waterberging gecreëerd worden.

Dat voorkomt dat water uit het bebouwde gebied te snel af stroomt naar het landelijk gebied en daar wateroverlast veroorzaakt. Met het waterschap maken we afspraken waar en hoeveel waterberging in en bij het dorp Beesd gerealiseerd moet worden.

Dit speelt naast de opgave om wateroverlast (water op straat/water in woningen) zo veel mogelijk te beperken.

Resultaatindicatoren:

1. Optimaliseren van de waterafvoer door de aanleg van een duikerverbinding en het graven van een watergang langs de Homburg. Dit in combinatie met de realisatie van bedrijventerrein Homburg (RO) dat start in het eerste/tweede kwartaal van 2017.
2. De aanleg van een bergingsgebied op een gemeentelijk perceel ten noorden van de Schuttersweg. Na bestuurlijke besluitvorming en instemming wordt in het derde kwartaal van 2017 gestart met de uitvoering.

Realisatie kunstgrasvelden

Door het kunstgrasbeleid worden in 2017 vier kunstgrasvelden aangelegd in:

- Beesd (VV Beesd)
- Geldermalsen (GVV)
- Meteren (MVV 58)
- Rumpt (Rhelico)

Resultaatindicator:

- In de periode mei – augustus 2017 worden vier kunstgrasvelden gerealiseerd.

Grootschalige vervanging openbare verlichting: Geldermalsen kiest voor duurzaam

Volgens het geactualiseerde beleid voeren we in de komende beleidsplanperiode jaarlijks de vervanging uit om daarmee de vervangingsachterstand in te lopen. We willen in 2017 een eerste stap zetten om met de openbare verlichting over te stappen op duurzame Led verlichting.

Resultaatindicator:

1. In 2017 worden 324 armaturen vervangen. Dit is 8% van alle armaturen. Na 5 jaar (= looptijd van het nieuwe beheerplan) heeft 67% van de armaturen Led verlichting.

Wat gaan we daarvoor doen ?

Waterbergingsopgave Beesd

Samen met het waterschap is een plan van aanpak geschreven voor uitvoering van de inspanningsopgaven. Dit plan beschrijft voorkeurslocaties en volgorden van uitvoering.

Komend jaar wordt met de ontwikkeling van bedrijventerrein Homburg een nieuwe watergang en waterpartij gerealiseerd. Een duiker gaat deze watergang verbinden met de watergang langs de Oude Waag en de al gerealiseerde retentieplas. Zo ontstaat een extra verbeterde afvoer voor water vanuit Beesd.

Voor het bergen van water en invulling geven aan de waterbergingsopgave wordt een bergingslocatie ingericht op het gemeentelijk perceel ten noorden van de Dr. A. Kuiperweg /Schuttersweg. Op deze locatie past niet de gehele waterbergingsopgave voor Beesd. De zoektocht naar andere geschikte locaties gaat dus door. Inclusief de daarbij behorende mogelijke beperkingen, zoals grondverwerving en bestemmingsplanwijzigingen.

Realisatie kunstgrasvelden

Vier bestaande natuurgrasvoetbalvelden worden omgevormd naar kunstgras. Daar horen ook sporttechnische voorzieningen en de afspraken over maatschappelijke inzet bij. De kunstgrasvelden voldoen aan de normen van de KNVB.

Grootschalige vervanging openbare verlichting: Geldermalsen kiest voor duurzaam

Het beleids- en beheerplan geeft in aantallen de vervangingsbehoefte en de kaders voor vervanging weer van armaturen en lichtmasten. In het derde kwartaal van 2016 wordt een uitvoeringsplan opgesteld met verlichtingsplannen op straatniveau. Deze uitwerking laat zien waar de vervanging van 324 armaturen in 2017 gaat plaatsvinden.

Wat mag het kosten inclusief nieuw beleid ?

Programma	Nr.	Omschrijving	2017	2018	2019	2020
4 Landschap, verkeer en openbare ruimte						
	4.1	Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2017-2021	71.520	76.285	81.050	85.815
	4.3	Bladkorven	11.000	11.000	11.000	11.000
	4.4	Parkeren	30.000	50.000	50.000	50.000
totaal programma 4			112.520	137.285	142.050	146.815

(O) = Onuitstelbaar

Speerpunten

Waterbergingsopgave Beesd

1. Duikerverbinding Homburg

Er is een bedrag in het vGRP (waterplan) gereserveerd van 100.000 euro. De totale projectkosten zijn geraamd op 200.000 euro. Het resterende deel van 100.000 euro betaald het Waterschap Rivierenland.

2. Realiseren van waterberging op gemeentelijk perceel ten noorden van de Schuttersweg.

197.000 euro is in het vGRP (waterplan) gereserveerd voor het realiseren van bovengenoemde waterbergingslocatie. De totale kosten zijn geraamd op 394.000 euro. De kosten worden 50/50 gefinancierd door de gemeente en het waterschap.

Realisatie kunstgrasvelden

De kosten voor de omvorming van vier natuurgras voetbalvelden naar kunstgrasvelden voor de verenigingen VV Beesd, GVV, MVV '58 en Rhelico zijn in totaal 1.800.000 euro (inclusief btw). Dit is gemiddeld 454.000 euro per veld. De verenigingen dragen 25% (113.000 euro) bij aan de realisatiekosten van de kunstgrasvelden en op termijn ook aan de renovatie.

De kosten worden gedekt uit het Kunstgrasbeleid.

Grootschalige vervanging openbare verlichting: Geldermalsen kiest voor duurzaam

Voor de verduurzaming van de openbare verlichting is een investering voor de aanschaf van armaturen en lichtmasten nodig. Door de vervanging door Led besparen we energie- en onderhoudskosten. In 2017 zijn de totale kosten 388.459 euro. De kosten lopen na vijf jaar terug.

Over tien jaar genomen zijn de gemiddelde kosten 355.322 euro. De financiële dekking voor de grootschalige vervanging wordt gedekt door de besparingen en is geregeld in het nieuwe beleids- en beheerplan.

Overig nieuw beleid

Actualisatie Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2017-2021 (zie tabel nieuw beleid 4.1).

Het huidige Beleids- en beheerplan begraafplaatsen loopt eind 2016 af en is geactualiseerd. Het nieuwe Beleids- en beheerplan gaat in op 1 jan 2017 en loopt tot 2021. Bij de actualisatie zijn de ervaringen van de afgelopen jaren en wensen vanuit het coalitieakkoord en de raad meegenomen.

Bladkorven (zie tabel nieuw beleid 4.3)

Vanuit de raad kwam in 2015 het verzoek weer bladkorven te plaatsen in de openbare ruimte.

In 2015 plaatsen we 22 (nog aanwezige) bladkorven. Inwoners gebruiken de bladkorven goed. De structurele kosten voor deze 22 bladkorven bedragen 7.000 euro.

Er kwamen verzoeken van inwoners voor uitbreiding van de locaties voor bladkorven. Zo ontstaat een meer logische verdeling van de bladkorven in de gemeente. Het extra geld (4.000 euro voor 9 bladkorven) is nu ook in de begroting opgenomen.

Parkeren (zie tabel nieuw beleid 4.4)

Het volledig afschaffen van betaald parkeren is financieel niet haalbaar. Er is gezocht naar andere mogelijkheden om het parkeren in het centrum vriendelijker te maken. Het doel is opheffen of verminderen van de belemmeringen van het huidige systeem.

We stellen dit structurele pakket van maatregelen voor:

Parkeermaatregel	Bedrag
App-Betaling	€ 4.150
Gelijke parkeertarieven	€ 14.000
Parkeerterrein Coop vrij	€ 24.500
Vermindering naheffingsaanslagen	€ 7.350
Totaal	€ 50.000

Risico's

Waterbergingsopgave Beesd

Het realiseren van waterbergingsopgaven is vaak complex en heeft grote impact op de openbare ruimte. Zo ook in Beesd. Een eerste toets geeft aan dat voor het realiseren van de waterberging gronden verworven dienen te worden (risico's: tijd en geld) en bestemmingsplannen moeten worden aangepast (risico: tijd). Op gronden met een agrarische bestemming mag namelijk geen waterberging komen. Daarnaast spelen er risico's (tijd) bij het aanvragen van de benodigde vergunningen (Waterschap) en moet er archeologisch onderzoek plaatsvinden. Vondsten van archeologische waarde werken zeker kostenverhogend.

Realisatie kunstgrasvelden

Door onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld vervuilde grond) kunnen kosten stijgen. Om dit risico tot een minimum te beperken worden relevante onderzoeken op voorhand verricht.

Als de aanbesteding duurder uitvalt zijn de kosten voor de gemeente hoger en moeten ook de verenigingen meer bijdragen. Door meervoudig aan te besteden wordt optimaal gebruik gemaakt van de marktwerking. We verwachten bij de inschrijving een marktconforme prijs.

Grootschalige vervanging openbare verlichting: Geldermalsen kiest voor duurzaam

De grootschalige vervanging vraagt om een goede en gedegen voorbereiding. Aan de hand van het uitvoeringsplan moet op straatniveau en bij de technische uitwerking blijken of de vervanging inpasbaar is in het lopend beheer en onderhoudscontract.

Afwijkingen ten opzichte van het huidig contract kunnen kostenverhogend zijn. Het opstellen van een nieuw contract met bijbehorende aanbesteding kan meer tijd gaan kosten waardoor de vervanging van 2017 (deels) later uitgevoerd wordt.

Verbonden partijen

GR Natuur- en Recreatieschap Lingebied

Bijdrage aan programma:	Samen met het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het -schap Over-Betuwe het in stand houden van de BV Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie Recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het instandhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief- toeristische infrastructuur in het werkgebied van de Recreatieschappen, waarbij tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied wordt beoogd. Gemeente Geldermalsen participeert via de GR Natuur- en Recreatieschap Lingebied.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	Binnen de GR Natuur- en Recreatieschap Lingebied zijn geen (beleids) ontwikkelingen te melden. De begroting en jaarrekening van de GR Natuur- en Recreatieschap zijn al vele jaren het zelfde en behelst een bedrag van € 6.850,-. De echte uitvoering van de taken van het recreatieschap worden uitgevoerd door B.V. Recreatiemaatschappij. De netto vermogenswaarde van de deelneming B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland bedraagt € 27.647.241,- Ontwikkeling binnen de B.V. recreatiemaatschappij Rivierenland: De gemeente Geldermalsen koopt de voormalige passantenhaven (Kostverlorenkade) terug van het Recreatieschap.

Merwede Lingelijn B.V.

Bijdrage aan programma:	De MerwedeLingelijn B.V. is een samenwerkingsverband tussen de zeven gemeenten gelegen aan de spoorlijn tussen Dordrecht en Geldermalsen. Het samenwerkingsverband heeft tot doel de kwaliteit van deze spoorlijn als openbaar vervoersvoorziening te verbeteren.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	Er zijn in verschillende gemeente extra stations aangelegd en de entreegebieden bij de stations zijn vernieuwd. Aangezien de belangrijkste verbeteringen aan de Merwede Lingelijn in de achterliggende jaren zijn uitgevoerd, zijn de activiteiten van deze B.V. op dit moment zeer beperkt. In de loop van 2016 wordt met de deelnemende gemeente bezien of voortzetting van de B.V. nog noodzakelijk is.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Landschap, verkeer en openbare ruimte Taakvelden BBV (incl. reserves)	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten (x 1.000)						
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	462	3.958	444	446	449	453
1.2 Openbare orde en veiligheid	33	34	34	34	34	34
2.1 Verkeer en vervoer	6.153	6.946	3.402	3.438	3.478	3.503
2.2 Parkeren	64	98	65	62	62	62
2.5 Openbaar vervoer	99	88	56	56	3.756	56
5.5 Cultureel erfgoed	271	132	130	130	130	105
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.678	2.654	1.947	1.932	1.917	1.917
7.2 Riolering	3.217	3.325	3.467	3.573	3.682	3.794
7.3 Afval	2	7	4	4	4	4
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	770	795	901	913	926	938
Totaal Lasten	13.749	18.037	10.450	10.588	14.438	10.866
Baten (x 1.000)						
0.63 Parkeerbelasting	372	400	392	369	369	369
0.10 Mutaties reserves	2.357	6.085	457	423	4.125	418
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	1.596	1.292	92	92	92	92
2.2 Parkeren	16	20	20	20	20	20
2.5 Openbaar vervoer	10	7	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	109	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	83	5	5	5	5	5
7.2 Riolering	3.922	4.025	4.381	4.490	4.603	4.718
7.3 Afval	0	0	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	616	634	848	858	865	872
Totaal Baten	9.081	12.468	6.195	6.257	10.079	6.494
Exploitatieresultaat na bestemming	-4.668	-5.568	-4.255	-4.330	-4.360	-4.371

De toevoegingen en onttrekkingen van het programma zijn hieronder weergegeven.

Landschap, verkeer en openbare ruimte Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	462	3.958	444	446	449	453
Totaal toevoegingen	462	3.958	444	446	449	453
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	2.357	6.085	457	423	4.125	418
Totaal onttrekkingen	2.357	6.085	457	423	4.125	418
Saldo mutaties reserves	-1.895	-2.127	-13	23	-3.675	35

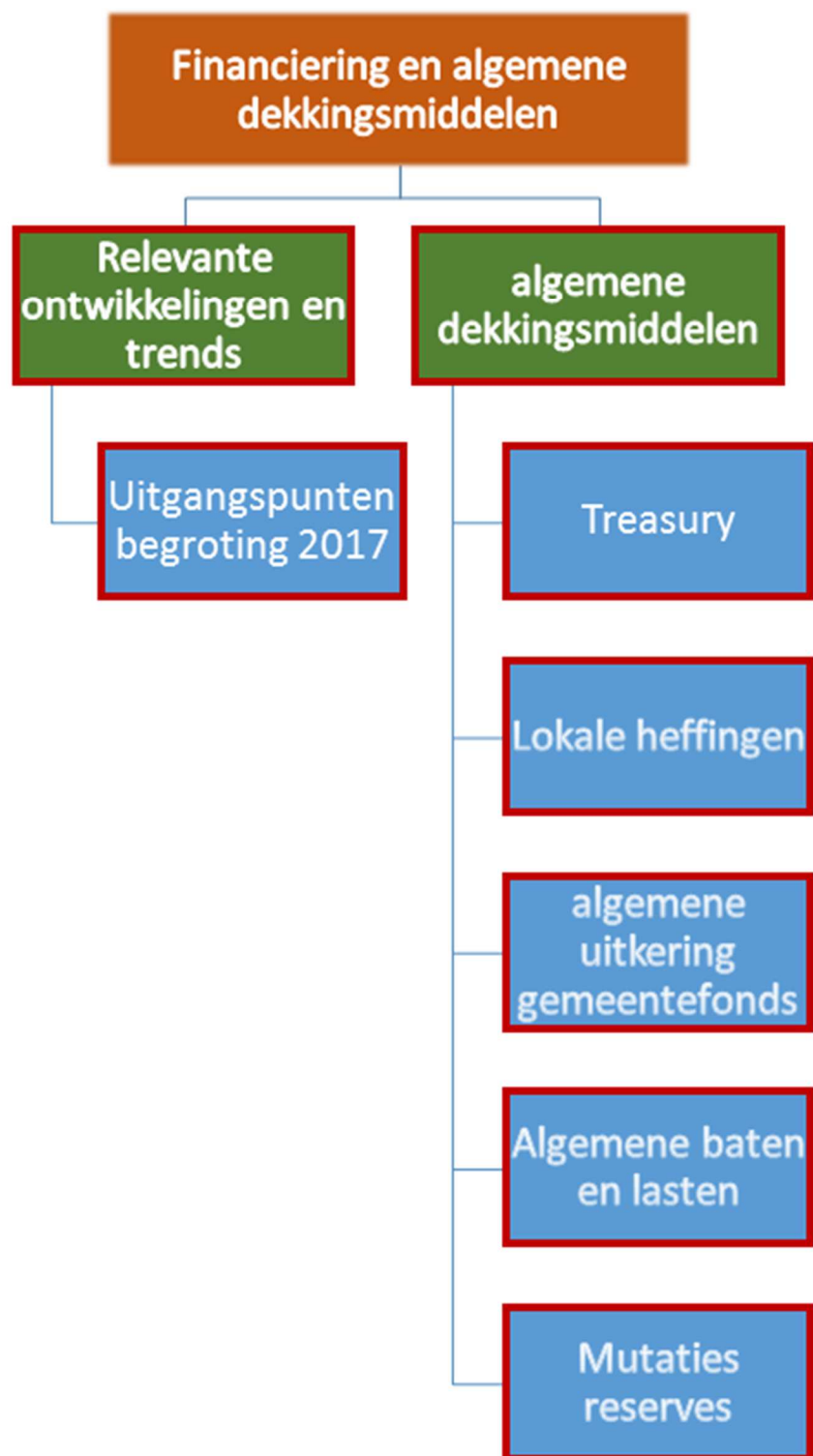
De mutaties na bestemming t.o.v. 2017 zijn op hoofdlijnen:

Programma 4	2018	2019	2020
Overhead/ambtelijke uren	-27	-27	-27
Nieuw beleid	-25	-30	-34
Bijstand verstrekkingen	3	6	10
Incidenteel terugkerend/fluctuerend	-26	-54	-65
Totaal verschil t.o.v. basisjaar 2017	-75	-105	-116

Programma 5 - Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Programma in één oogopslag

Stip op de horizon

Voor de gemeente Geldermalsen staat een gezonde financiële positie en beperking van de lokale lasten voor onze inwoners voorop. Een strakke financiële discipline dwingt soms tot pijnlijke keuzes, maar creëert uiteindelijk ook de ruimte om die projecten te realiseren die in het belang zijn van onze gemeenschap. Volgens de methodiek van de solide begroting kunnen wij tegenvallers binnen de begroting opvangen zonder dat bij elke grote tegenvaller een pakket van bezuinigingsmaatregelen moet worden getroffen. De onroerende zaak belasting (OZB) verhogen we alleen met een inflatiecorrectie en als blijkt dat er structurele exploitatie-overschotten zijn, onderzoeken we of het mogelijk is deze te verlagen.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot en met
Financiële verordening gemeente Geldermalsen	Gemeenteraad	26 maart 2013	Vervanging in 2016 *
Kadernota 2016 met de hierin opgenomen uitgangspunten voor de begroting 2017	Gemeenteraad	28 juni 2016	
Treasurystatuut	college	18 oktober 2011	Vervanging in 2016 *
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum
1e wijziging van de verordening onroerende- zaakbelastingen 2016	Gemeenteraad	28 januari 2016	Geen einddatum
Verordening hondenbelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum
Verordening toeristenbelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum
Verordening precariobelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum

* Het herzien van deze verordeningen wordt in één harmonisatieslag door de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe gedaan.

Relevante ontwikkelingen en trends

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De vernieuwing van het BBV heeft zijn weerslag gehad in deze programmabegroting. De onderdelen die van toepassing waren met ingang van 2017, zijn inmiddels verwerkt. Enkele highlights van onderwerpen die vanaf of na 2017 tot uitdrukking gaan komen:

- In het nieuwe BBV wordt de systematiek van afschrijven gewijzigd. Dit heeft vooral betrekking op de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Op dit moment heeft de gemeente nog keuzevrijheid om deze investeringen al dan niet te activeren en af te schrijven. Vanaf het nieuwe BBV wordt activeren verplicht voor investeringen die na 2017 worden gedaan. Voor een deel is hiermee in de beheerplannen al rekening gehouden;
- In het nieuwe BBV is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. De rente moet met ingang van begrotingsjaar 2017 worden toegerekend aan de taakvelden. Met ingang van begrotingsjaar 2018 gelden, net als nu al voor de grondexploitatie, andere voorschriften voor de toe te rekenen omslagrente aan de activa, voorzieningen en eigen vermogen. Het omslagpercentage komt dichterbij het werkelijke rentepercentage te liggen en ook is het niet meer toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. De financiële effecten van deze wijziging zullen bij de Bloesemrapportage 2017 in beeld worden gebracht;
- Voor gemeenschappelijke regelingen is het nieuwe BBV pas van toepassing met ingang van begrotingsjaar 2018 omdat zij al vroeg in het jaar de begroting 2017 moesten opleveren.

Vernieuwing accountantscontrole gemeenten

De VNG-commissie die zich heeft bezig gehouden met de vernieuwing van het BBV, heeft ook aanbevelingen gedaan voor de vernieuwing van de accountantscontrole van gemeenten en provincies. De aanbevelingen die nog nader worden uitgewerkt zijn:

- het versterken van het gemeentelijk opdrachtgeverschap met betrekking tot de accountantscontrole; de VNG werkt hiervoor aan een handreiking voor de gemeenteraden;
- het invoeren van een eigen verantwoordingsrapportage van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening; het college is verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de begroting. Het is daarom aan het college om hier verantwoording over af te leggen; dit zal in de gemeentewet worden opgenomen;
- het waarborgen van het toezicht op de accountantscontrole; ook de toezichthouder op accountants die bij gemeenten controleren dient specifieke kennis te hebben van de governance structuur, het juridische en financiële kader van de gemeenten;
- het vergroten van de aandacht in de accountantsopleiding voor de eigenheid van gemeenten; met de NBA is afgesproken dat zij in de opleiding tot accountant zorgt voor voldoende aandacht voor de eigenheid van de decentrale overheden. Hiermee wordt bereikt dat de opdrachtgevers inzicht hebben in de aanwezige kennis bij de accountant;
- het opstellen van een specifieke interpretatie van de accountantscontrolestandaarden voor decentrale overheden; hiervoor is er afgesproken dat er een Handleiding Auditing Decentrale Overheden (HADO) wordt opgesteld. Deze handleiding is bedoeld om problemen op te lossen bij de interpretatie van (internationale) controleregels die gericht zijn op de controle in het bedrijfsleven en de private sector en daarmee onvoldoende zijn toegesneden op de medeoverheden. Ook controleprotocollen van de Rijksoverheid worden door de HADO verminderd.

Burgerbegroting

Een burgerbegroting is een besluitvormend proces waarin burgers meedenken en onderhandelen over het verdelen van publieke geldbronnen. Het leidt tot een grotere betrokkenheid van de inwoners, meer transparantie inzake de uitgaven en een betere kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening.

In Nederland wordt sinds kort geëxperimenteerd met de burgerbegroting. Het ministerie van Binnenlandse Zaken noemt als succesfactoren hiervoor: commitment van het bestuur; een proces van meerdere bijeenkomsten; openbare, publieke onderhandeling, en openbare maatschappelijke verantwoording van de resultaten. In Breda en Oldebroek worden op wijk- en dorpsniveau experimenten uitgevoerd met een vorm van burgerbegroting. In een Leerkring Burgerbegroting, aangejaagd door het ministerie van BZK, zijn inmiddels veertien gemeenten zich aan het voorbereiden op eigen lokale vormen van burgerbegrotingen.

Precariobelasting voor nutswerken wordt afgeschaft

Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft besloten de precariobelasting voor nutsnetwerken af te schaffen. Precariobelasting voor terrassen en dergelijke blijft wel bestaan. Het kabinet heeft gekozen voor een overgangstermijn van tien jaar zodat daarin de effecten kunnen worden opgevangen van inkomstenderving vanwege het afschaffen van deze vorm van precariobelasting. Deze periode kan worden bekort bij een grotere hervorming/verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Het overgangsrecht geldt alleen als een gemeente in 2015 ook daadwerkelijk inkomsten genoot van deze belasting. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016; de datum waarop minister Plasterk het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting heeft aangekondigd. Zo wordt voorkomen dat de tarieven verder oplopen en het aantal gemeenten dat precario heft verder stijgt. Ook in Geldermalsen wordt precariobelasting geheven (netto omvang in begroting 944.000 euro), dus we zullen de ontwikkelingen op dit vlak nauwlettend volgen.

Indicatoren

Een nieuw element in deze begroting is het opnemen van een verplichte set aan indicatoren. De bron van de gegevens die we hebben opgenomen is de website waarstaatjegemeente.nl.

De cijfers die op deze website staan zijn niet altijd heel recent. De verwachting is dat in de loop van de jaren de actualiteit zal toenemen. Ter vergelijking hebben we de cijfers voor heel Nederland opgenomen. Er zou ook voor gekozen kunnen worden om de vergelijking te maken met een selectie vergelijkbare gemeenten en om het tijdsverloop te laten zien. We zien hierin een groeimogelijkheid voor de komende jaren en vernemen ook graag uw wensen hierin.

Indicatoren Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Indicator	Eenheid	Periode	Geldermalsen	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	2016	269	209
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	2016	855	651
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2016	908	723

Verbonden partijen

GR Belastingssamenwerking Rivierenland

Bijdrage aan programma:	Samenwerken bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.
Belangrijkste (beleids)-ontwikkelingen:	BSR wil haar dienstverlening voortdurend verbeteren in het belang van haar deelnemers en burgers. In de (meerjaren)begroting is rekening gehouden met diverse ontwikkelingen zoals de groei van het aantal deelnemers, voortgaande digitalisering en automatisering en voldoen aan wet- en regelgeving. In 2017 blijft BSR investeren in medewerkers, ondersteunende systemen en processen. Dit moet leiden tot efficiency en optimalisatie van belastinginkomsten voor de deelnemers tegen zo laag mogelijke kosten.

De financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen Taakvelden BBV (incl. reserves)	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten (x 1.000)						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	397	727	1.055	1.027	1.052	1.027
0.5 Treasury	-1.154	-606	2.806	2.568	2.910	2.986
0.61 OZB woningen	281	270	282	286	289	292
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	144	67	32	36	37	40
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	6	23	0	9	9	9
0.8 Overige baten en lasten	32	317	284	382	320	288
0.10 Mutaties reserves	6.735	2.459	2.311	2.466	2.474	2.483
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	2	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	6	6	0	0	0	0
Totaal Lasten	6.449	3.265	6.771	6.774	7.091	7.125
Baten (x 1.000)						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.126	276	154	126	126	126
0.5 Treasury	1.474	1.148	5.708	5.970	5.950	5.850
0.61 OZB woningen	5.953	4.020	4.160	4.178	4.197	4.206
0.62 OZB niet-woningen	1.238	3.147	3.174	3.180	3.186	3.192
0.64 Belastingen overig	4.248	3.220	3.215	3.215	3.215	3.215
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	28.402	29.242	29.355	29.530	29.389	29.380
0.8 Overige baten en lasten	251	222	222	222	222	222
0.10 Mutaties reserves	1.864	448	709	790	600	600
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	7	8	8	8	8	8
3.4 Economische promotie	99	99	100	100	100	100
Totaal Baten	44.662	41.830	46.805	47.319	46.993	46.899
Exploitatieresultaat na bestemming	38.213	38.565	40.034	40.545	39.902	39.774

De toevoegingen en onttrekkingen van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen Taakvelden BBV mutaties reserves	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Toevoegingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	6.735	2.459	2.311	2.466	2.474	2.483
Totaal toevoegingen	6.735	2.459	2.311	2.466	2.474	2.483
Onttrekkingen (x 1.000)						
0.10 Mutaties reserves	1.864	448	709	790	600	600
Totaal onttrekkingen	1.864	448	709	790	600	600
Saldo mutaties reserves	4.871	2.011	1.602	1.676	1.874	1.883

De mutaties na bestemming t.o.v. 2017 zijn op hoofdlijnen:

Programma 5	2018	2019	2020
Algemene uitkering	251	289	417
Sociaal Domein	4	-27	-42
Participatiewet/GR Werkzaam	-187	-273	-363
Kapitaallasten	357	-6	-194
Autonome groei/OZB	16	35	45
Inzet reserves als algemeen dekkingsmiddel	81	-109	-109
Incidenteel terugkerend/fluctuerend	-11	-41	-14
Totaal verschil t.o.v. basisjaar 2017	511	-132	-260

Algemene dekkingsmiddelen

De samenstelling van het programma bestaat uit de volgende taakvelden.

Beheer overige gebouwen en gronden

De toename van de lasten bij het taakveld beheer overige gebouwen en gronden ten opzichte van 2016 wordt veroorzaakt doordat nu ook de strategische gronden hieronder verantwoord worden.

Treasury

Bij het taakveld Treasury worden onder andere het renteresultaat en de dividenduitkeringen geraamd van de aandelen van BNG Bank, Alliander en Vitens. Voor meer inzicht wordt verwezen naar paragraaf 4 Financiering.

Lokale heffingen

Voor meer inzicht in de lokale heffingen en economische promotie (=toeristenbelasting) wordt verwezen naar paragraaf 1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is geraamd op basis van de meest recente gegevens en maatregelen die in de Meicirculaire 2016 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn aangekondigd. De uitkering is berekend aan de hand van de maatstaven ingevolge de Financiële Verhoudingswet.

Met de uitkomsten van de Septembercirculaire 2016 is bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds nog geen rekening gehouden. Dit vanwege de late verschijningsdatum van deze circulaire. Wel zijn al de effecten van de herijking van het cluster VHROSV meegenomen zoals die medio juni 2016 bekend zijn gemaakt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Overige baten en lasten

Onder deze post worden onder andere de stelposten voor onvoorziene uitgaven, prijsstijgingen en areaaluitbreidingen.

Onvoorziene uitgaven

Voor de wettelijk verplichte post onvoorziene uitgaven is een stelpost van 126.000 euro opgenomen.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De financiële effecten van de VpB-plicht zijn nog niet meegenomen.

Mutaties reserves

Voor meer inzicht in de mutaties reserves wordt verwezen naar paragraaf 8. In het overzicht hiervoor worden alleen de reservemutaties van dit programma weergegeven.

Paragrafen

1 Lokale heffingen

Algemeen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in de loop van 2017 uit elf verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de belastingtarieven en de leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden.
- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.

Als uitgangspunt voor de raming van de belastinginkomsten wordt uitgegaan van de thans geldende, door de gemeenteraad vastgestelde, tarieven en de huidige kaderstellende nota lokale heffingen 2011-2014 (Nota lokale heffingen), vastgesteld in de raadsvergadering van 27 september 2011, nummer 13. Op dit moment is er (nog) geen actuelere nota en worden de uitgangspunten uit de eerder vastgestelde nota gecontinueerd.

In de door de gemeenteraad op 28 juni 2016, onder nummer 06, vastgestelde Kadernota 2016 is vastgelegd dat de inflatiecorrectie, op basis van een prognose van het Centraal Economisch Plan (CEP 2016), wordt geschat op 1,2%.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 30 september 2008 besloten het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen om Geldermalsen per 1 januari 2009 toe te laten treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR) te Tiel. Het bovenstaande betekent dat de BSR vanaf 1 januari 2009 de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), de heffing, invordering en kwijtschelding van de onroerende-zaakbelastingen, hondenbelasting en rioolheffing verzorgt.

In overleg met, en op verzoek van, de plaatselijke ondernemersvereniging worden er op dit moment voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2017 een reclamebelasting in te kunnen voeren. Er wordt gestreefd naar een eenvoudige en efficiënte heffing.

Bij de heffingen/rechten (rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, leges en afvalstoffenheffing) is er een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Bij deze heffingen/rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan dat er in de begroting 2017 een andere wijze van toerekening van de overhead en de rente moet plaatsvinden. De nieuwe toerekeningssystematiek kan gevolgen hebben voor de kostendekkendheid van de hierboven genoemde heffingen/rechten. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de gevolgen van de nieuwe toerekeningssystematiek zullen zijn. In het raadsvoorstel van 20 december 2016, waarin de belastingtarieven 2017 worden voorgelegd, zal de gemeenteraad over dit onderwerp nader worden geïnformeerd.

De heffing, invordering en inzameling van de afvalstoffenheffing is door de gemeente ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling Afvalverwerking Rivierenland (AVRI). De AVRI was tot 1 januari 2016 onderdeel van de Regio Rivierenland. Op 1 januari 2016 is de AVRI uit de Regio Rivierenland getreden en als een afzonderlijke gemeenschappelijke regeling verder gegaan.

Beleidskader

Het beleidskader met betrekking tot de verschillende belastingen en heffingen is als volgt.

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum*
1 ^e wijziging van de verordening onroerende-zaakbelastingen 2016.	Gemeenteraad	28 januari 2016	Geen einddatum*
Verordening rioolheffing 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening hondenbelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening toeristenbelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening lijkbezorgingsrechten 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening marktgelden 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening precariobelasting 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Verordening reclamebelasting 2017	Gemeenteraad	n.n.b.	Geen einddatum*
Verordening parkeerbelastingen 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
Legesverordening 2016	Gemeenteraad	15 december 2015	Geen einddatum *
1 ^e wijziging van de legesverordening 2016	College	22 december 2015	Geen einddatum *
2 ^e wijziging van de legesverordening 2016	College	26 januari 2016	Geen einddatum*
Verordening afvalstoffenheffing Avri 2016	Algemeen Bestuur	16 december 2015	Geen einddatum *

* Genoemde verordeningen kennen geen einddatum. Wanneer er geen nieuw raadsbesluit wordt genomen tot wijziging, dan blijven de betreffende verordeningen van kracht.

Onroerende-zaakbelastingen

Als gevolg van de uitvoering van de Wet WOZ worden in 2016 alle in de gemeente aanwezige onroerende zaken, met als waardepeildatum 1 januari 2016, door BSR voorzien van een nieuwe WOZ-waarde. Deze WOZ-waarde geldt voor het jaar 2017 als heffingsmaatstaf voor de OZB. In de Kadernota 2016 is vastgelegd dat de tarieven onroerende-zaakbelastingen voor 2017 worden verhoogd met de inflatiecorrectie. In het meerjarig financieel dekkingsplan, behorende bij de begroting 2017, is met deze verhoging al rekening gehouden. De OZB wordt als een percentage van de (WOZ)waarde van de onroerende zaak geheven. De percentages voor 2016 zijn als volgt: eigenaren woningen 0,1504%, eigenaren niet-woningen 0,3190% en gebruikers niet-woningen 0,2605%. Rekeninghoudende met de gewenste meeropbrengst én met de nieuwe WOZ-waarden zal een aanpassing van de OZB-tarieven voor 2017 noodzakelijk zijn. De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Rioolheffing

In het door de gemeenteraad op 28 mei 2013, onder nummer 11, vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan Geldermalsen 2014-2018 (GRP 2014-2018) is vastgelegd dat de tarieven voor 2017 worden verhoogd met een inflatiecorrectie. Naast genoemde inflatiecorrectie dienen de tarieven, op basis van het GRP 2014-2018, nog extra te worden verhoogd met 2,45%. Het toepassen van de inflatiecorrectie, plus de extra verhoging, betekent dat de tarieven met circa 3,70% worden verhoogd. Het basistarief 2017 komt hiermee op € 324,- per aansluiting (tarief 2016 is € 312,- per aansluiting). In de begroting 2017 is al rekening gehouden met bovenstaande verhoging. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2017. De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Hondenbelasting

Uitgangspunt voor de begroting 2017 is dat de tarieven voor 2017 dienen te worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,2%. Het tarief voor de 1e hond komt daarmee voor 2017 uit op een bedrag van € 73,20 (tarief 2016 is € 72,-). De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Toeristenbelasting

Uitgangspunt voor de begroting 2017 is dat het tarief voor 2017 dient te worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,2%. Het tarief per persoon per overnachting komt hierdoor voor 2017 uit op € 0,70 (tarief voor is € 0,69). Het nieuwe tarief voor 2017 zal op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Lijkbezorgingsrechten

In het door de gemeenteraad op 31 mei 2016, onder nummer 9, vastgestelde Beleids- en Beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021 is vastgelegd dat de tarieven van de graf- en de onderhoudsrechten worden bevroren en dat de jaarlijkse inflatiecorrectie achterwege blijft. De overige tarieven worden wel verhoogd met een inflatiecorrectie van 1,2%. In de begroting 2017 is al rekening gehouden met verhoging van de betreffende tarieven. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2017. De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Marktgelden

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de tarieven met ingang van 2013 jaarlijks te verhogen met een inflatiecorrectie. De verhoging, als gevolg van de inflatiecorrectie, is nog niet verwerkt in de begroting 2017. De verhoging zal in de eerste wijziging van de begroting 2017 worden meegenomen. De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2017. De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Precariobelasting

In de raadsvergadering van 24 september 2013, onder nummer 11, heeft de gemeenteraad besloten om per 1 oktober 2013 een precariobelasting op kabels en leidingen in te voeren.

Aardgasleidingnetwerk

De totale lengte van het te belasten het aardgasleidingnetwerk bedraagt 186.494 meter. Over de belastingjaren 2013, 2014, 2015 en 2016 zijn inmiddels aanslagen opgelegd. Door de netwerkbeheerder (Liander) is hiertegen geen bezwaar aangetekend.

Elektriciteitsleidingnetwerk

De totale lengte van het eventueel te belasten elektriciteitsleidingnetwerk bedraagt 419.625 meter. Over de jaren 2013, 2014, 2015 en 2016 zijn inmiddels aanslagen opgelegd. Door de netwerkbeheerder (Liander) is tegen deze aanslagen een bezwaarschrift ingediend.

Er is nog steeds geen volledige duidelijkheid over de mogelijkheid om ook het elektriciteitsleidingnetwerk in de heffing te betrekken. In den lande worden nog steeds gerechtelijke procedures gevoerd tegen gemeenten die precariobelasting heffen van netwerkbeheerders. Het voert te ver om in deze paragraaf uitgebreid in te gaan op de fiscaal-juridische aspecten van deze procedures.

Van groot belang zijn in dit verband de arresten van de Hoge Raad van 24 juni 2016, betreffende de gemeenten Blaricum en Naarden. In deze arresten heeft de Hoge Raad beslist dat belanghebbende (Liander) -die het economische eigendom van de netwerken heeft- in civiel-juridische zin niet de rechtsopvolger is van de overeenkomsten uit het verleden en dat deze overeenkomsten daardoor een belastingheffing niet meer in de weg staan.

Ook bij de gemeenten Tiel en Culemborg heeft Liander, met een soortgelijke motivering, bezwaarschriften tegen de aanslagen m.b.t. tot het belasten van het elektriciteitsleidingnetwerk ingediend. In de loop van 2016 zal door Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) worden bekeken hoe in gezamenlijkheid moet worden omgegaan met de afhandeling van deze bezwaren.

Al enkele jaren lag er in Den Haag een wetsvoorstel tot afschaffing van een precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven op de plank. Aan deze situatie is nu een eind gekomen. De minister van BiZa heeft op 10 februari 2016 een wetsvoorstel tot afschaffing van de mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven ingediend. In het wetsvoorstel is een overgangstermijn van 10 jaar opgenomen, waarin de gemeenten de tijd krijgen de precariobelasting af te bouwen en de effecten van de inkomstenderving op te vangen. Tevens is in het wetsvoorstel opgenomen dat de tarieven zoals deze gelden op 10 februari 2016 niet meer mogen worden verhoogd.

Rekening houdende met het wetsvoorstel is, in tegenstelling tot hetgeen in de Kadernota 2016 over de precariobelasting is opgenomen, het tarief van 2016 voor 2017 niet met een inflatiecorrectie verhoogd. Het tarief voor 2017 is derhalve gelijk aan dat van 2016 en bedraagt € 5,06 per strekkende meter.

Ondanks het feit dat het nog steeds niet volledig duidelijk is of het elektriciteitsleidingnetwerk door de gemeente Geldermalsen met succes kan worden belast is er in de begroting 2017 een opbrengst geraamd van € 3.066.962 (606.119 meter x € 5,06). Van dit bedrag wordt € 2.123.303 (419.625 meter x € 5,06) gestort in de bestemmingsreserve Precariobelasting.

Parkeerbelasting

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de parkeergeldtarieven en de parkeertijden voor 2017 te handhaven op het niveau van 2011. De tarieven van de parkeervergunningen zijn voor 2017 gehandhaafd op het niveau van 2013. Eveneens is in eerdergenoemde Nota lokale heffingen voorgesteld om de kostenopslag bij een naheffingsaanslag jaarlijks te verhogen naar het dan toelaatbare maximum.

De door de gemeente gehanteerde kostenopslag voor een naheffingsaanslag bedraagt in 2016 € 60,-- en zal voor 2017 maximaal € 61,-- gaan bedragen. Uitgangspunt voor de begroting 2017 is dat de parkeergeldtarieven en de parkeervergunningtarieven voor 2017 ten opzichte van 2016 gelijk blijven. De verhoging van de kostenopslag met € 1,-- is nog niet verwerkt in de begroting 2017. De verhoging zal in de eerste wijziging van de begroting 2017 worden verwerkt.

In de begroting 2017 is rekening gehouden met opbrengst van € 100.000,-- dit als gevolg van de afkoop van het betaald parkeren op het Prinses Maximaplein. Het nieuwe bedrag van de kostenopslag zal op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

In de Kadernota 2016 is, op pagina 18 en 19, als prioriteit/speerpunt het onderdeel parkeren opgenomen. Het betaald parkeren zal in de loop van 2017 worden geoptimaliseerd en zal moeten leiden tot het meer aantrekkelijk maken van het centrum van Geldermalsen voor bezoekers. Als datum van uitvoering is 1 juli 2017 opgenomen. In het voorjaar van 2017 zal aan de gemeenteraad het voorstel worden gedaan tot het vaststellen van de eerste wijziging van de "Verordening parkeerbelastingen gemeente Geldermalsen 2017". De financiële gevolgen van de optimalisatie zijn al in de begroting 2017 verwerkt.

Reclamebelasting

De plaatselijke ondernemersvereniging heeft al geruime tijd geleden geconstateerd dat er in het centrum van Geldermalsen een aantal problemen spelen. Een aanzienlijk deel van de ondernemers voelt zich benadeeld omdat zij via de ondernemersvereniging de lasten dragen voor gezamenlijke activiteiten die gedurende het jaar in het centrum plaatsvinden. Activiteiten waar iedere onderneming gebruik van maakt. In de loop der jaren is er een freeridersproblematiek ontstaan. 'Freeriders' zijn ondernemingen die profiteren van de gezamenlijke activiteiten zonder daar een financiële bijdrage aan te leveren. Behalve de freeridersproblematiek speelt ook de levendigheid van het centrum een rol. De ondernemersvereniging heeft maar een beperkt budget om voor activiteiten te zorgen die de levendigheid verbeteren. Het is daarom dat de ondernemersvereniging in 2015 contact met de gemeente heeft opgenomen om gezamenlijk te onderzoeken of er voor bovengenoemde problemen een oplossing kan worden gevonden. Het is mogelijk om via een reclamebelasting hiervoor een oplossing te vinden. De gemeente heeft op basis van artikel 227 van de Gemeentewet de bevoegdheid om een reclamebelasting te heffen op openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. De voorbereidingen om te komen tot een reclamebelasting zijn al in het najaar van 2015 gestart. Aangezien de medewerking van het toenmalige bestuur van de ondernemersvereniging minimaal was zijn de voorbereiding in het voorjaar van 2016 voorlopig stopgezet. Het vernieuwde bestuur van de ondernemersvereniging heeft onlangs opnieuw het verzoek gedaan om de voorbereidingen weer op te starten en te komen tot de invoering van een reclamebelasting. De planning is dat deze per 1 januari 2017 wordt ingevoerd.

De uit de reclamebelasting verkregen opbrengst kan in beginsel vrij besteed worden. De reclamebelasting is- net als bijvoorbeeld de OZB en de hondenbelasting- een vrij besteedbare heffing. De opbrengst van een reclamebelasting kan indien gewenst worden ingezet voor structurele financiering van een ondernemersfonds.

Er wordt gestreefd naar een eenvoudige en efficiënte heffing. Om dit te bereiken zal met de volgende aspecten rekening worden gehouden:

- Beperking van het gebied waarbinnen de reclamebelasting wordt geheven. De reclamebelasting zal zich beperken tot het centrum van Geldermalsen.
- Het hanteren van een heffingsmaatstaf die ook voor andere heffingen wordt gehanteerd, namelijk de WOZ-waarde.
- Het invoeren van een vrijstelling voor openbare aankondigingen.
- De perceptiekosten (uitvoeringskosten) zoveel mogelijk te beperken.

De (netto)opbrengst uit de reclamebelasting zal door de gemeente in de vorm van een subsidie aan een nog op te richten stichting worden uitbetaald. Het uitgangspunt is dat de uitvoering van de reclamebelasting voor de gemeente budgettair neutraal zal verlopen. Dit betekent dat de door de gemeente gemaakte perceptiekosten worden verrekend met de bruto opbrengst aan reclamebelasting. In de begroting 2017 is nog geen rekening gehouden met de financiële aspecten verbonden aan de invoering van de reclamebelasting. Zodra de gemeenteraad het besluit tot het invoeren van een reclamebelasting heeft genomen, zullen de financiële gevolgen in een wijziging van de begroting 2017 worden verwerkt. Het voorstel tot invoering van een reclamebelasting zal op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Er is op dit moment een ontwikkeling gaande, welke in de toekomst, ook voor de reclamebelasting van belang kan zijn. Op 24 juni 2016 heeft de minister van BiZa een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met als onderwerp "Hervorming gemeentelijk belastinggebied". In deze brief stuurt de minister o.a. aan op afschaffing van een aantal kleine belastingen, waaronder ook de reclamebelasting. Hoe en wanneer deze afschaffing vorm gaat krijgen is onduidelijk. De minister laat dit over aan een nieuw kabinet, waardoor er voor de verkiezingen, in maart 2017, in ieder geval geen wetsvoorstel wordt ingediend. Na de verkiezingen zal er eerst een nieuw kabinet geformeerd moeten worden, wat naar verwachting de nodige tijd zal vergen. De verwachting is, dat als het nieuwe kabinet tot afschaffing zal overgaan, dit op zijn vroegst per 1 januari 2019 of 2020 zal zijn. Of er analoog aan de afschaffing van de precariobelasting voor de nutsbedrijven een overgangstermijn (voor de precariobelasting gesteld op 10 jaar) komt is ook nog niet bekend. In veel gemeenten zijn de opbrengsten bestemd voor ondernemersfondsen (wat in Geldermalsen ook de bedoeling is), die vaak meerjarige afspraken hebben gemaakt met leveranciers. Het is dan ook nauwelijks voorstelbaar dat er geen overgangstermijn zal worden opgenomen. Mocht het zo zijn dat de afschaffing toch doorgaat en er geen overgangstermijn wordt opgenomen, dan is de reclamebelasting een goede opstap om te komen tot een Bedrijven Investeringszone (BIZ). Hiermee kan nagenoeg hetzelfde resultaat worden bereikt. Het voert te ver om in deze paragraaf nader in te gaan op de aspecten van een BIZ.

Legesverordening

In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is voorgesteld om de tarieven jaarlijks te verhogen met de inflatiecorrectie. De inflatiecorrectie voor 2016 is bepaald op 1,2%. Uitgangspunt voor de begroting 2017 is dat het overgrote deel van de tarieven voor 2017 ten opzichte van 2016 stijgt met genoemde inflatiecorrectie. De meer/minderopbrengst, als gevolg van nog niet meegenomen inflatiecorrectie of van ten onrechte meegenomen inflatiecorrectie, of van een afwijkend stijgingspercentage, zal in de eerste wijziging van de begroting 2017 worden verwerkt.

Als gevolg van de eerder inwerking getreden Europese Dienstenrichtlijn (EDR) is de tarieventabel in drie titels onderverdeeld:

- Titel 1: Algemene dienstverlening.
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning.
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

Vanaf 2011, leefde de gedachte dat met betrekking tot de kostendekkendheid, het om de totale baten en lasten van het vergunningstelsel of de samenhangende vergunningstelsels ging. Niet iedere dienst afzonderlijk hoefde kostendekkend te zijn, maar het totaal van die diensten, zodat kruissubsidiëring tussen bepaalde diensten mogelijk was. Binnen titel 1 en 2 was per titel kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. Binnen titel 3 was enkel kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk. De Hoge Raad heeft echter op 13 februari 2015 in arrest bepaald dat de per 1 oktober 2010 in werking getreden Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) niet heeft geleid tot wijziging van artikel 229b van de Gemeentewet, of invoering van een andere wettelijke bepaling, zodat voor de vraag of de opbrengstlimiet wordt overschreden de kostendekkendheid op het niveau van de gehele verordening dient te worden beoordeeld.

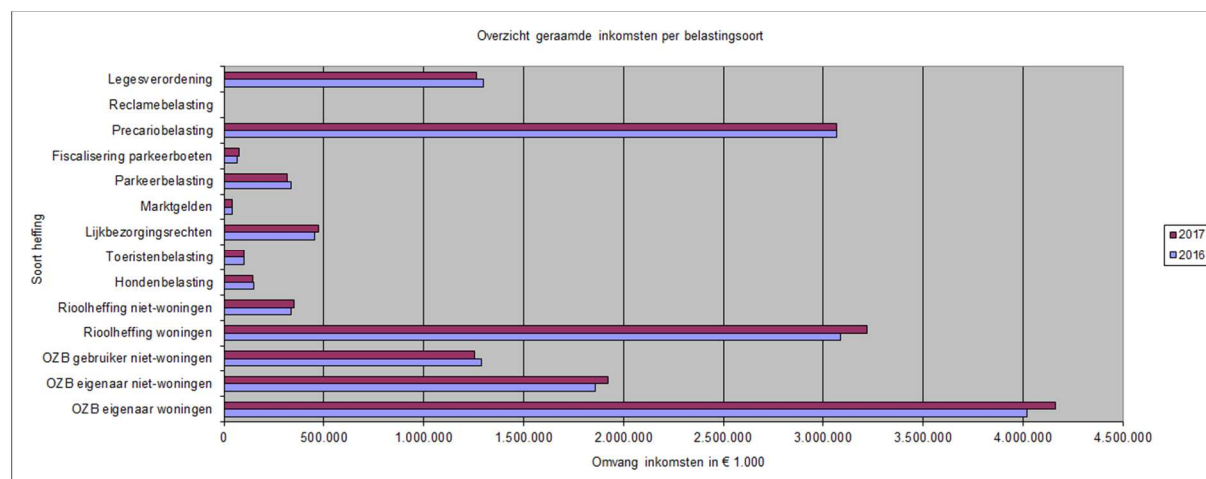
De nieuwe toerekeningssystematiek, zoals deze is voorgeschreven in het nieuwe BBV, kan gevolgen hebben voor de tarieven 2017. De nieuwe tarieven voor 2017 zullen op 20 december 2016 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Binnen de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) is in 2016 het onderzoek naar een gewenste harmonisatie van de belastbare feiten in de tarieventabel van de deelnemende gemeenten afgerond. Dit onderzoek richtte zich op titel 2 van de tarieventabel. In deze titel zijn de tarieven opgenomen met betrekking tot de dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen (Wabo). De aanbevelingen uit dit onderzoek zullen in de loop van 2017 verder worden uitgewerkt.

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De heffing, en invordering van de afvalstoffenheffing en de inzameling van de afvalstoffen is ondergebracht bij Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI). De AVRI was, tot 1 januari 2016, een onderdeel van de Regio Rivierenland. Op 1 januari 2016 is de AVRI uit de Regio Rivierenland getreden en is als een afzonderlijke gemeenschappelijke regeling verder gegaan. De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. De opbrengst van deze heffing mag alleen worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling- en verwerking. De AVRI heeft de heffing en inning bij BSR ondergebracht. De AVRI brengt pro-forma het gemeentelijk aandeel in de inzamelingskosten bij de deelnemende gemeenten in rekening en verrekent dit met het gemeentelijk aandeel in de ontvangen afvalstoffenheffing. In Geldermalsen wordt dit saldo verantwoord bij het onderdeel algemene baten en lasten.

Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Lokale lastendruk

Uit de rapporten over 2015 en 2016, zoals deze zijn samengesteld door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), is een overzicht samengesteld van de lokale lastenontwikkeling in Geldermalsen zowel in vergelijking met de buurgemeenten als met het landelijk gemiddelde. Uit het overzicht blijkt dat de gemeente Geldermalsen in vergelijking met de buurgemeenten in 2016 de duurste gemeente is. In de ranglijst voor 2017 zal Geldermalsen, als gevolg van de voorgenomen OZB-verhoging met 1,2%, naar verwachting nog steeds de eerste positie innemen. Wat de andere gemeenten met de tarieven voor 2017 gaan doen is nog niet bekend.

2015			2016		
Bruto woonlasten éénpersoons-huishouden	Bruto woonlasten meerpersoons-huishouden	Rang-nummer 1)	Bruto woonlasten éénpersoons-huishouden	Bruto woonlasten meerpersoons-huishouden	Rang-nummer 1)

Gemeente:

Geldermalsen	€ 835	€ 889	384	€ 855	€ 908	375
Tiel	€ 513	€ 610	31	€ 517	€ 613	33
Zaltbommel	€ 696	€ 749	240	€ 700	€ 752	216
Buren	€ 698	€ 752	241	€ 707	€ 759	231
Culemborg	€ 650	€ 703	152	€ 661	€ 713	140
Lingewaal	€ 720	€ 773	280	€ 740	€ 792	284
Neerijnen	€ 778	€ 831	351	€ 789	€ 841	344

Landelijk gemiddelde éénpersoonshuishouden in 2015 is	€ 645,--.
Landelijk gemiddelde meerpersoonshuishouden in 2015 is	€ 716,--.
Landelijk gemiddelde éénpersoonshuishouden in 2016 is	€ 651,--.
Landelijk gemiddelde meerpersoonshuishouden in 2016 is	€ 723,--.

1) De gemeente met classificatie 1 heeft de laagste woonlasten, de gemeente met nummer 396 heeft de hoogste woonlasten.

Kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Sinds 1 januari 2012 biedt het rijksbeleid lagere overheden de mogelijkheid om op de volgende onderdelen een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid te voeren dan de rijksoverheid:

- De voor 65 plussers geldende vermogensnormen.
- Het mogelijk maken van kwijtschelding voor kleine ondernemers (voor zover het belastingheffing in de privé-sfeer betreft).
- Het in aanmerking nemen van de kosten van kinderopvang.

In 2013 heeft de gemeenteraad besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid tot het toepassen van een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid. Op grond van de belastingverordeningen wordt enkel kwijtschelding verleend voor de hondenbelasting, rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. In eerdergenoemde Nota lokale heffingen is hieraan nader aandacht besteed.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel

Deze paragraaf dient om vast te stellen in welke mate de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds de daarmee af te dekken risico's. In dit jaarverslag zijn de risico's en de weerstandscapaciteit geactualiseerd. De berekening van het weerstandsvermogen vindt plaats via de formule:

$$\text{Risicobedrag} / \text{weerstandscapaciteit} = \text{Weerstandsvermogen}$$

Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het jaar zelf (statisch), het kan ook betrekking hebben op de gevolgen voor meerdere (begrotings)jaren (dynamisch weerstandsvermogen).

Bestaande beleidskaders

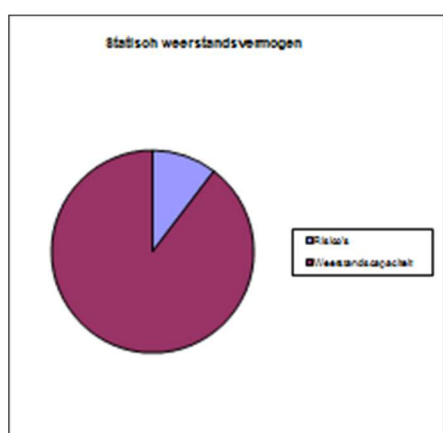
Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Nota Weerstandsvermogen en Risico-management	Gemeenteraad	April 2012	December 2015

Samenvatting weerstandsvermogen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen statisch en dynamisch weerstandsvermogen. Het Statisch weerstandsvermogen wordt berekend via de incidentele weerstandscapaciteit en het dynamisch weerstandsvermogen via de structurele weerstandscapaciteit. In beide gevallen is de norm op 1,0 gesteld. Hoger is niet wenselijk omdat dan de onderkende risico's niet kunnen worden opgevangen.

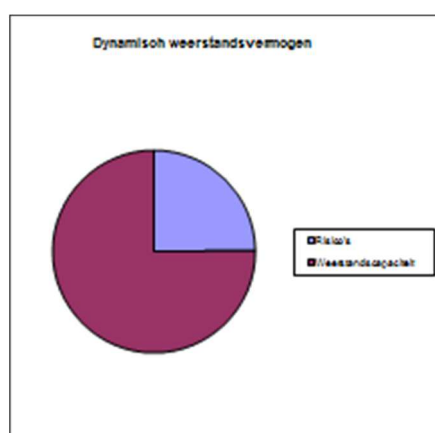
Statisch weerstandsvermogen:

Incidenteel risico/ incidentele capaciteit
€ 2.028.060 / € 16.671.540 = 0,12

Dynamisch weerstandsvermogen:

Structureel risico/ structurele capaciteit
€ 319.050 / € 966.238 = 0,33

Beoordeling toekomstbestendigheid financiële positie

Interpretatie van de financiële positie is voor gemeenten lastig. Veel gemeenten willen zich daarom onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van een standaard-definitie of een set van financiële kengetallen. Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op doelmatigheid en een steeds diverser wordende context (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. De kengetallen worden meerjarig gepresenteerd. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

Begroting 2017	verloop van de kengetallen					
Kengetallen	Rekening 2015	Begroting 2016 (gewijzigd)	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
netto schuldquote	111%	118%	83%	96%	96%	91%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	109%	116%	81%	93%	94%	89%
solvabiliteitsratio	26%	27%	33%	35%	34%	36%
structurele exploitatieruimte	1,22%	1,76%	0,17%	0,88%	0,25%	0,09%
grondexploitatie	62%	57%	36%	43%	44%	45%
belastingcapaciteit	128%	128%	126%	126%	126%	126%

De provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de kengetallen een classificering in 3 categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol. Per kengetal voor de jaarrekening 2015 gaan wij nader in op de vergelijking met deze classificatie. De provincie zal bij de beoordeling van de begroting ook het 'Gelderse gemiddelde' van alle kengetallen publiceren, zodat wij het kengetal van Geldermalsen daarmee kunnen vergelijken.

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de netto-schuld als aandeel van de totale inkomsten weer. Dit kengetal geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. Volgens de classificatie van de provincie is tussen 90% en 130% sprake van een enigszins risicovolle score. De ontwikkeling van dit kengetal laat voor Geldermalsen in de jaren 2017 tot en met 2020 een sterke verbetering ten opzichte van 2015 en 2016. In 2017 wordt de categorie 'minst risicovol' behaald door hogere verwachte opbrengsten in dat jaar in de grondexploitatie.

De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hetzelfde beeld.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Een solvabiliteitsratio onder de 20% wordt door de provincie als meest risicovol beschouwd; een ratio van 50% en hoger is het minst risicovol. In Geldermalsen krijgt dit kengetal meerjarig de classificatie B, hetgeen een enigszins risicovolle score betekent, hoewel ten opzichte van de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 een duidelijke verbetering zichtbaar is.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is, en of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een positieve begroting én meerjarenraming wordt gezien als minst risicovol. De kengetallen voor Geldermalsen komen, door de toepassing van het principe van de solide begroting boven deze norm uit en krijgen daarom een voldoende. Temeer omdat in deze begroting ook veel ruimte is gemaakt voor nieuw beleid.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De provincie classificeert een uitkomst >35% als meest risicovol. Over de uitkomsten van dit kengetal kan worden gesteld dat de grondexploitatie van Geldermalsen risicovol is. Maar er is een duidelijke verbetering zichtbaar ten opzichte van de eerdere jaren. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat Hondsgemet-noord op dit moment geen actieve grondexploitatie kent, maar ook met de verwachte inkomsten in de grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

Voor de berekening van dit kengetal worden de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de gemiddelde woonlasten in Geldermalsen boven het landelijk gemiddelde liggen. In het COELO rapport 2015 is Geldermalsen als één van de hoogste van de Nederlandse gemeenten beoordeeld (rangnummer 384; de duurste gemeente heeft rangnummer 407). Ook de provinciale classificatie C bevestigt dit beeld. Meerjarig is nog niet te zeggen hoe Geldermalsen zich verhoudt tot andere gemeenten. De opbrengsten worden in Geldermalsen buiten de inflatiecorrectie niet verder verhoogd, maar of dit ook de landelijke trend is, moet de tijd uitwijzen.

Beoordeling financieel beeld in samenhang met de kengetallen

De kengetallen laten zien dat de financiële positie van Geldermalsen volgens de meerjarenbegroting sterk verbeterd ten opzichte van de afgelopen jaren. De toepassing van de systematiek van solide begroting zorgt ervoor dat Geldermalsen de begroting structureel op orde heeft. Zowel de netto-schuldquote als de solvabiliteit geven aan dat de gemeente Geldermalsen een aanzienlijke schuldenlast kent, maar dat deze wel afneemt.

Daarnaast zien we een sterke afname van de risico's in de grondexploitatie. Er zijn weinig mogelijkheden om de lokale lasten verder te verhogen, maar de noodzaak hiervoor ontbreekt op dit moment ook. De gemeente Geldermalsen heeft goede grip op haar financiële positie.

Risico's begroting

Algemeen

Onder risico wordt verstaan het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne of externe omstandigheden. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen, zijn de financiële risico's die niet op andere wijze zijn afgedekt. Reguliere risico's (die zich regelmatig voor kunnen doen en veelal kwantificeerbaar zijn) maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Voor deze risico's kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen op de balans worden getroffen.

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is voor het risico van tegenvallers ten aanzien van het feitelijk gebruik van open einde regelingen en voor volumerisico's opgenomen dat wordt uitgegaan van een risicobedrag van 10% van de geraamde jaarlast. Risico's < € 20.000,-- worden in deze paragraaf niet meer genoemd. In het kader van de solide begroting heeft een uitgebreide, meerjarige risico-inventarisatie plaatsgevonden, waarvan de risico's vanaf het jaar 2016 in deze paragraaf zijn verwerkt. Deze geven inzicht in het feitelijk weerstandsvermogen per balansdatum.

Samenvatting risico's

In dit overzicht wordt een samenvatting van de gekwantificeerde risico's voor 2017, na aftrek van een mogelijk getroffen voorziening, weergegeven. Per risico wordt de inschatting gedaan van de kans dat het risico zich voordoet door het onderscheid hoog (H), middel (M) of laag (L). Tevens wordt aangegeven of sprake is van een incidenteel (I) dan wel structureel (S) risico.

Risico 2016	Bedrag ongewogen	H/M/L	Gewogen bedrag	S/I
<i>Open einderegelingen</i>				
Participatiewet inkomens- en werkdeel	0	L	0	S
WMO	€ 498.200	L	€ 124.550	S
Jeugdzorg	€ 339.000	M	€ 169.500	S
Leges omgevingsvergunning	€ 50.000	Nihil	0	S
<i>Overige inhoudelijke risico's</i>				
Participatiewet SW-deel	0	H	0	S
Belastingopbrengsten	€ 100.000	L	€ 25.000	S
<i>Grondexploitatie</i>				
Risico's grondexploitatieprojecten	€ 4.000.000	M	€ 2.000.000	I
<i>Bedrijfsvoering</i>				
Niet realiseren taakstelling huisvesting	€ 28.060	absoluut	€ 28.060	I
Datalekken	PM	M/L	PM	
Frictiekosten samenwerking	PM	L	PM	S
Werkkostenregeling	PM	M	PM	S
Totaal	5.015.260		2.347.110	
Totaal excl. Grondexploitatie (=bufferbedrag)	1.015.260		347.110	

Totaal Incidenteel ongewogen: € 4.028.060

Rekening houdend met de wegingsfactoren volgens de nota Risico's de baas voor hoog (75%), middel (50%) en laag (25%) wordt de schatting van het totaalbedrag voor incidentele risico's ten behoeve van het weerstandsvermogen: € 2.028.060

Totaal Structureel ongewogen: € 987.200

Volgens de nota Risico's de baas moet voor structurele risico's in het statische weerstandsvermogen worden uitgegaan van 1,75 maal het berekende jaarbedrag (alleen van toepassing voor het statisch weerstandsvermogen, dus optellen bij de incidentele bedragen). Naar aanleiding van het project Solide Begroting houdt de Gemeente Geldermalsen echter jaarlijks in het begrotingssaldo rekening met een bufferbedrag voor het opvangen van de (structurele) risico's. Het is daardoor niet noodzakelijk om ook de structurele risico's onderdeel te laten zijn van het statische weerstandsvermogen.

Voor de berekening van het dynamische weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de 'kale' structurele risicobedragen inclusief weging. De berekening komt hierbij uit op € 319.050.

Navolgend worden de risico's, die op het moment van opstellen van de begroting 2016 worden onderkend, toegelicht. Hierbij wordt, waar mogelijk, de omvang van het risico (na afdekking) ingeschat zodat een uitspraak kan worden gedaan over het weerstandsvermogen van de gemeente Geldermalsen.

Open einderegelingen

Participatiewet (werk- en inkomensdeel)

Nu er meer duidelijkheid is over de nieuwe Vangnetregeling, waarbij de uitgaven boven 107,5% van het budget door het rijk worden vergoed, is dit risico komen te vervallen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Voor de open einde regeling WMO, inclusief de nieuwe taken als gevolg van de decentralisatie van de Awbz, bedraagt het risicobedrag volgens het eerder genoemde uitgangspunt € 498.200. Het risico wordt als laag aangemerkt omdat de nieuwe taken door de bestaande ervaring met WMO-taken en – uitgangspunten tot op heden geen grote bijzonderheden met zich meebrengen. In de bestemmingsreserve Sociaal domein is een bedrag van € 250.000 beschikbaar voor het onderdeel WMO. Dit bedrag wordt, voor de berekening van het weerstandsvermogen, opgeteld bij de weerstandscapaciteit.

Jeugdzorg

Voor de, voor de gemeente nieuwe, open einde regeling Jeugdzorg bedraagt het risicobedrag volgens het eerder genoemde uitgangspunt € 339.000,--. Het risico wordt als gemiddeld aangemerkt omdat de ervaringen van 2015 leren dat het moeilijk is om zicht te krijgen op de doelgroep en op de besteding van de budgetten. In de bestemmingsreserve Sociaal domein is een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar voor het onderdeel Jeugdzorg. Dit bedrag wordt, voor de berekening van het weerstandsvermogen, opgeteld bij de weerstandscapaciteit.

Leges omgevingsvergunningen

Voor de open einde regeling leges omgevingsvergunningen bedraagt het risicobedrag volgens het uitgangspunt in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 10% van het geraamde bedrag, te weten € 50.000,--. Het risico wordt vanwege de aantrekkende economie en de afspraken met de ontwikkelaars voor De Plantage vooralsnog op nihil gewaardeerd.

Overige inhoudelijke risico's

Participatiewet SW deel, bijdrage Werkzaam (voorheen Lander)

Dit risico is vervallen door de verwerking van de begroting van Werkzaam, inclusief korting SW-deel, in de gemeentelijke begroting.

Belastingen en heffingen

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is als specifiek uitgangspunt voor volumerisico's met betrekking tot geraamde opbrengsten opgenomen dat uitgegaan wordt van een risicobedrag van 10% van de geraamde opbrengst. Voor de opbrengstcomponent belastingen en heffingen bedraagt het risicobedrag volgens dit uitgangspunt € 930.000,--. Ervaringscijfers uit de afgelopen jaren leren echter dat het risicobedrag lager kan worden ingeschat namelijk op € 100.000,--. Gelet op de aantrekkende economie en het ervaringsgetal 2015 wordt het risico als laag gewaardeerd.

Grondexploitaties

De risico's en het beleid ten aanzien van de grondexploitatie staan nader omschreven in de paragraaf Grondbeleid. De risico's betreffen vertraging van het project De Plantage met 2 jaar, hetgeen leidt tot een extra verlies van € 1 miljoen. Voorts het risico van rentestijging met 1% van € 3 miljoen.

De kans dat het risico van vertraging zich voordoet, wordt als gemiddeld ingeschat. De kans op rentestijging wordt, gelet op de huidige financiële markt waarin ook langlopende leningen nog tegen een zeer laag rentepercentage kunnen worden afgesloten, klein geacht. Daarom wordt voor de bepaling van het weerstandsvermogen uitgegaan van het risico van een rentestijging met 1% tegen een gemiddelde kans dat dit risico zich daadwerkelijk voordoet.

Bedrijfsvoering

Taakstelling huisvesting

Aan de ambtelijke organisatie is sinds 2011 een taakstelling op het pand Kuipershof 4 belegd om zodoende de lasten van dat gebouw vrij te spelen. Tot op heden is de taakstelling op een bedrag van € 28.060 na gerealiseerd. De kans dat dit bedrag in 2017 niet wordt gerealiseerd, schatten wij op absoluut omdat het gebouw naar verwachting niet volledig verhuurd wordt en op dit moment nog niet duidelijk is wat de uitkomst van de definitieve besluitvorming over de mogelijke herindeling met Neerijnen en Lingewaal wordt.

Werkkostenregeling

De fiscale maatregel Werkkostenregeling is vanaf 2015 van kracht. Voor 2015 waren de financiële gevolgen, in de zin van 80% eindheffing voor de werkgever, gering. Aangezien de uitgaven jaarlijks kunnen fluctueren, wordt het risico vooralsnog gewaardeerd op PM met een gemiddelde kans dat het risico zich voordoet.

Frictiekosten samenwerking

Bij intergemeentelijke samenwerking gaan de kosten doorgaans voor de baat uit. Op dit moment wordt onderzocht of de samenwerking BWB kan worden uitgebreid met andere bedrijfsvoeringstaken en worden de arbeidsvoorwaarden van Culemborg, Geldermalsen en Tiel geharmoniseerd. Afhankelijk van de uitkomsten van de businesscases is extra geld nodig voor implementatie. Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden kan kostenverhogend werken, hetgeen op termijn door de samenwerking wordt terugverdiend. Het risico geldt voor 2016 en 2017 en wordt vooralsnog op PM gewaardeerd.

Weerstandscapaciteit

Uitgegaan wordt van het vrij beschikbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves.

Algemene reserve

De algemene reserve, zoals opgenomen in paragraaf 8 (reserves en voorzieningen) bedraagt eind 2016 (inclusief resultaatsbestemming) in totaal € 16.200.000.

Onbenutte belastingcapaciteit

Voor de onbenutte OZB-belastingcapaciteit kan de zogenaamde artikel 12-norm gehanteerd worden. Hierbij dienen artikel 12-gemeenten voor het verkrijgen van toegang tot artikel 12 minimaal een opslag van 20% boven het werkelijke gewogen landelijk gemiddelde 'OZB-tarief' te realiseren. Op basis van de Meicirculaire 2016 is deze norm voor 2017 0,1927%. De onbenutte capaciteit 2017 kan als volgt berekend worden:

Berekening belastingcapaciteit OZB (bedragen x € 1.000)

Onderdeel	Bedrag
Berekende WOZ-waarde woningen	2.829.800
Berekende WOZ-waarde niet woningen gebruikers	522.300
Berekende WOZ-waarde niet woningen eigenaren	<u>592.300</u>
Totaal waarde *)	3.944.400
Artikel 12-norm 2017	0,1927%
Maximale opbrengst 2017 o.b.v. artikel 12-norm	7.601
Geraamde opbrengsten	
- woonruimten	4.160
- niet-woonruimten	<u>3.174</u>
Totaalopbrengsten begroting 2017	7.334

Totaal Onbenutte belastingcapaciteit OZB 267

*) Hierbij is er vanuit gegaan dat de waardeontwikkeling in 2015 in Geldermalsen gelijk is aan de landelijke ontwikkeling, nl. respectievelijk + 3,0% voor woningen en -/ 1,0% voor de niet-woningen.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten ten aanzien van de waardeontwikkelingen in Geldermalsen, bedraagt voor 2017 het gemiddelde OZB-tarief 0,1859%. Tot aan het minimale toelatingskaartje van artikel 12 (0,1927%) is er nog een OZB-ruimte van € 267.000 aanwezig. Overigens staat het een gemeente vrij om de tarieven boven de artikel 12-norm vast te stellen.

Inzet bestemmingsreserve sociaal domein

Voor de risico's in het sociaal domein is een bestemmingsreserve van € 1.250.000 gevormd. Deze kan worden ingezet als structurele weerstandscapaciteit door het bedrag over 4 jaar te verdelen. Omgerekend komt dit neer op € 312.500 per jaar.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake als de marktwaarde van de bezittingen (activa) van de gemeente de boekwaarde daarvan overstijgt. Gemeenten kennen over het algemeen twee soorten stille reserves. Dit zijn stille reserves in materiële bezittingen en stille reserves in financiële bezittingen. De stille reserves bedragen ongeveer € 30 miljoen. Een stille reserve is in het kader van weerstandscapaciteit echter alleen aan de orde wanneer activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden. Het gaat dan voornamelijk om onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. Bij verkoop van een dergelijk object moet overigens wel rekening gehouden worden met het wegvallen van opbrengsten, bijvoorbeeld door verhuur of pacht. Daarom wordt voor dit onderdeel van de weerstandscapaciteit vooralsnog een bedrag geschat van € 1 miljoen.

Begrotingsruimte/bufferbedrag risicoanalyse

Voor 2017 is het bufferbedrag bepaald op € 386.738. Het begrotingssaldo voor 2017 is € 706.278, zodat er voor 2017 sprake is van een incidenteel overschot van € 319.540 ten opzichte van het gewenste bufferbedrag conform de risicoanalyse.

Op basis van vorenstaande gegevens is de berekende weerstandscapaciteit als volgt:

	Statisch (incidenteel)	Dynamisch (structureel)	Totaal
Begrotingsruimte	319.540	386.738	706.278
Algemene reserve (incl. resultaatbestemming)	15.352.000	0	15.352.000
Onbenutte OZB-belastingcapaciteit	0	267.000	267.000
Inzet BR sociaal domein, onderdeel jeugd, over 4 jaar, per jaar		312.500	312.500
Stille reserves	1.000.000	-	1.000.000
Totale weerstandscapaciteit	16.671.540	966.238	17.637.778

Risicobeheersing

In de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is onder andere vastgelegd op welke manier de Gemeente Geldermalsen wil omgaan met risicobeheersing. Belangrijkste uitgangspunt voor risicobeheersing is risicobewustwording. Wanneer we niet weten welke risico's er zijn, kunnen we de risico's ook niet beheersen.

In de organisatie zetten we al een aantal jaar in op bewustwording van de financiële risico's. Nu wordt meer aandacht gevraagd voor de niet-financiële risico's die met onze werkzaamheden of projecten samenhangen.

Met name het management en medewerkers in de 'harde' beheersector zijn zich bewust van mogelijke risico's en sturen hier ook op, maar de aandacht gaat uit naar medewerkers in de 'zachte of welzijnssector'.

Na risicobewustzijn zijn de belangrijkste instrumenten voor risicobeheersing:

- de verplichte risicoparaagraaf voor raadsvoorstellen;
- projectmatig werken;
- functiescheiding en interne controle;
- het inkoopbeleid, met name de procedure van voorleggen van geplande opdrachten en gegunde opdrachten;
- risico-inventarisatie en het opnemen van bufferbedragen in de begroting volgens de uitgangspunten van solide begroting;
- planning & controlcyclus
- toezichtsarrangementen verbonden partijen (zie paragraaf 6).

3 Onderhoud kapitaalgoederen

Doel

Verspreid over de programma's in de programmabegroting zijn alle taken van de gemeente Geldermalsen omschreven. Eén ervan is de zorg voor alle kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Geldermalsen. Deze kapitaalgoederen worden beheerd en onderhouden door de gemeente. Hiervoor zijn, afhankelijk van de situatie, kleine tot grote uitgaven nodig. Al deze investeringen zijn geraamd in de productenraming, of worden bekostigd vanuit een voorziening.

De uitgangspunten en randvoorwaarden worden per product door middel van een visie of beleidsplan vastgesteld. Voorbeelden hiervan zijn het Verbreed Gemeentelijk RioleringsbeleidsPlan (vGRP) en de Beleidsvisie Begraafplaatsen. De hieruit volgende taken worden in de meerjarige uitvoeringsprogramma's omschreven, de zogenaamde beheerplannen, die de basis vormen voor de paragraaf 'Onderhoud Kapitaalgoederen'. De benodigde financiële middelen voor deze beheerplannen zijn grotendeels afhankelijk van het gewenste onderhoudsniveau. Per beheerdiscipline wordt ingegaan op:

- het betreffende beheerplan;
- het te onderhouden areaal;
- het aangehouden kwaliteitsniveau;
- op hoofdlijnen, de geplande werkzaamheden voor 2017, incl. budget. Aangevuld, in tabelvorm, met het totaaloverzicht van de budgetten voor 2017.
- mogelijke relaties met andere beheerdisciplines, of overige ontwikkelingen.

Wat het onderhoudsniveau betreft, kan in zijn algemeenheid gesteld worden dat ingestoken is op een sober, doelmatig en planmatig beheer. Vertaald naar de (landelijk gehanteerde) CROW kwalificaties betekent dit dat voor de meeste beheerplannen kwaliteit 'B/C' wordt aangehouden. De CROW kwaliteitsnormen lopen van 'A+' (heel netjes) tot en met 'D' (extensief onderhoud). Niveau 'B' geldt als standaard/basis niveau.

Uitzonderingen hierop zijn bijvoorbeeld gebieden waar extra aandacht gewenst is, zoals bijvoorbeeld de begraafplaatsen (kwaliteit A). Daarentegen zijn voor andere beheerdisciplines bewust (om financiële redenen) keuzes gemaakt om het beheer niet vanuit een vastgesteld beheerplan uit te voeren, maar onderhoud op ad hoc basis toe te passen, zoals bijvoorbeeld bij de wegbermen, het wegmeubilair en wegbelijning.

Vanaf 2008 is een flink aantal beheerplannen geactualiseerd, of opnieuw opgesteld. Bij de vaststelling van de beheerplannen is een termijn van 4-5 jaar aangehouden voor de eerstvolgende herziening. Omdat in een korte tijd vele plannen zijn vastgesteld, betekent dit ook dat de herzieningen wederom in een korte periode opgesteld zouden moeten worden. Zowel voor de bestuurlijke besluitvorming als de ambtelijke voorbereiding is dat geen gewenste situatie. Daarom is in 2012 gekeken in hoeverre de huidige beheerplannen nog actueel zijn en in hoeverre de aangehouden periode van 4 jaar verlengd kan worden. Voor een aantal plannen bleek dit mogelijk en zijn nieuwe 'geldigheidsdata' door de raad vastgesteld.

Terminologie

In de hierna omschreven beheerdisciplines is de onderstaande terminologie gebruikt:

Onderhoud

Onderhoud betreft de uitvoering van maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Onderhoud betreft maatregelen die de levensduur van het kapitaalgoed niet verlengen. De kosten van onderhoud kunnen vooraf via een jaarlijkse storting in een voorziening over de totale levensduur worden verdeeld.

Vervanging maakt geen deel uit van het onderhouden van een kapitaalgoed. Er wordt pas tot vervanging overgegaan als bijv. een weg geheel "op" is. Het einde van de levensduur is bereikt en de weg moet opnieuw, in z'n geheel, aangelegd worden. Bij de meeste beheerdisciplines is er om financiële redenen bewust voor gekozen om het vervangen van een kapitaalgoed niet in het betreffende beheerplan op te nemen.

Investeringen

Een investering is, meestal een qua omvang wat grotere, uitgave voor het aanschaffen van (kapitaal)goederen/bedrijfsmiddelen die meerjarig gebruikt worden. Dit kan bestaan uit nieuwe,- uitbreidings,- of vervangingsinvesteringen.

Exploitatie

Exploitatie betreft periodieke (met een zekere regelmaat terugkerende) kosten, zoals energiekosten, of het schoonhouden van de wegen.

Advies en onderzoek

Externe kosten ten behoeve van advies en onderzoek (uitvoeren onderzoeken, opstellen bestekken, toezicht op bestekken, actualiseren beheerplan).

Uren

Benodigde interne uren conform de urenplanning (die overeenstemt met de formatie zoals opgenomen in de beheerplannen). In verband met het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV ingaande 2017 is het uurtarief van de afdelingen lager geworden. Er wordt geen opslag voor de indirecte kosten (overhead) toegepast. Bij de onttrekking van de voorziening beheerplan riolering en begraafplaatsen wordt hier wel rekening mee gehouden.

Begraafplaatsen

Beleidskader

Beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
31 mei 2016

Geldig tot en met:
december 2021

- Wet op de Lijkbezorging
- Inspectierichtlijn Lijkbezorging
- Beheersverordening Begraafplaatsen
- Verordening Lijkbezorgingsrechten
- Nadere regels begraafplaatsen

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Begraafplaatsen beheren op kwaliteitsniveau intensief (= kwaliteitsniveau A van het CROW).
2. Zorgen voor voldoende begraafcapaciteit tot 2050 (mede door middel van ruimen van graven).
3. Uitvoeren éénmalige maatregelen (restauratie bijzondere grafmonumenten e.d.).

Areaal

- 10 begraafplaatsen
- circa 6.000 graven, urnenmuren/-zuilen,
- 826 bomen
- 2,6 ha beplanting
- 1,7 ha gras
- 2,3 ha (grind)paden/verharding
- 21 banken
- 28 afvalbakken
- 111 m1 plantsoenhekwerken
- 10 informatieborden
- 10 baarhuisjes en 16 poorten/toegangshekken

Activiteiten en budget

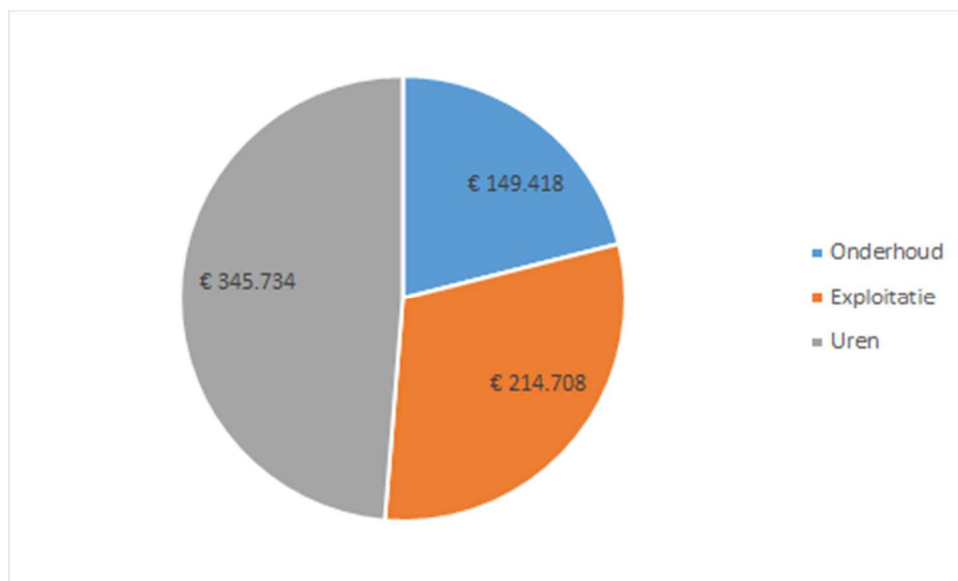
In 2017 wordt volgens het beheerplan Begraafplaatsen het onderhoud uitgevoerd op de begraafplaatsen en het begraven verzorgd. Daarnaast maatregelen zoals:

- Voorbereiden ruimen van circa 100 graven, uitvoering 2017/2018 t.l.v. post "onderhoud" € 35.000

In 2015/2016 is het beleidsplan- en beheerplan begraafplaatsen geactualiseerd en op 31 mei 2016 door de raad vastgesteld. De ingangsdatum van het nieuwe beheerplan is 1 januari 2017.

Beheerplan begraafplaatsen

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	149.418 €	-
Investeringen	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	- €	-
Exploitatie	€	214.708 €	-
Uren	€	345.734 €	-
Totaal	€	709.860 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2010-2013, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken.

Bomenbeheerplan

Beleidskader

Bomenbeheerplan 2012-2016.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
20 december 2011

Geldig tot en met:
2018 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Zorgdragen voor een goed, veilig en verantwoord bomenbestand.
2. Uitvoeren Visual Tree Assessment (VTA-controle).
3. Vervangen bomen bij wegreconstructies (indien noodzakelijk).
4. Kappen bomen kapvergunningvrij voor gemeente en particulieren met uitzondering van bomen op "Lijst bomen met bijzondere waarde".
5. Onderhoud bomen buitengebied. Op 31 mei 2016 heeft de raad het onderhoudsplan voor de bomen in het buitengebied vastgesteld. Het daarvoor benodigde budget is als "wens" meegenomen in de kadernota 2016. De raad heeft hier op 28 juni 2016 kennis van genomen. Bij de begrotingsraad in november 2016 zal definitief duidelijk zijn, of de extra middelen voor de bomen in het buitengebied beschikbaar worden gesteld.

Areaal

- 21.234 bomen

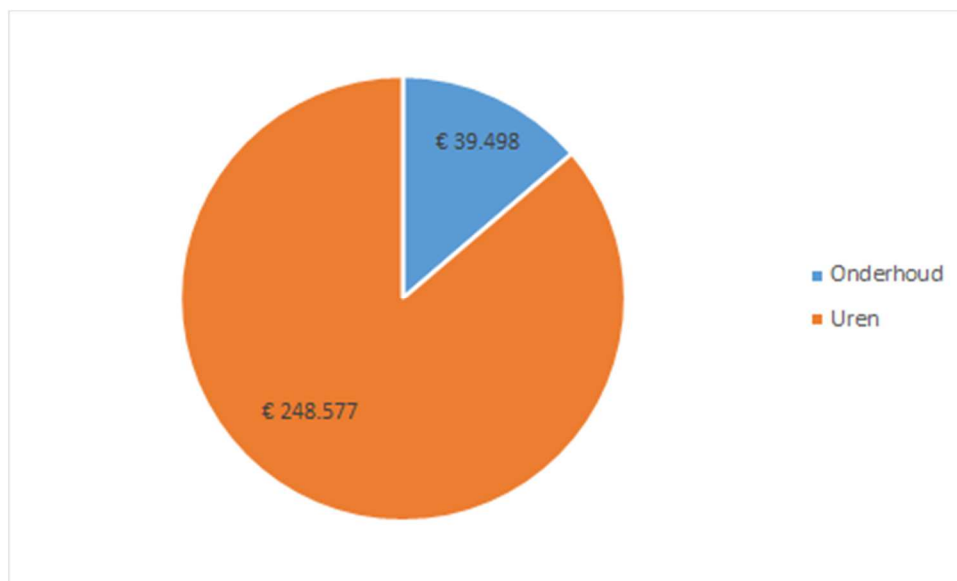
Activiteiten en budget

In 2017 wordt het onderhoud aan de bomen volgens het Bomenbeheerplan uitgevoerd. Daarnaast worden de volgende acties uitgevoerd:

- Onderhouds werkzaamheden n.a.v. de VTA controle.
- Vervangen bomen bij diverse wegreconstructies/projecten (integraal met Civiele techniek). De kosten zijn afhankelijk van de omvang van het project en worden betaald uit de bestemmingsreserve groenrenovatie.

Beheerplan bomen

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	39.498 €	-
Investerings	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	- €	-
Exploitatie	€	- €	-
Uren	€	248.577 €	-
Totaal	€	288.075 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsontwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P., O.V.L., Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020 en beheerplan Hekwerken.

Groenbeheerplan

Beleidskader

Groenbeheerplan 2010-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
22 december 2009

Geldig tot en met:
2017 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het openbaar groen wordt in 3 kwaliteitsniveaus beheerd en bestaat uit dagelijks- en meerjarenbeheer:

·intensief	(= kwaliteitsniveau A)	: centra van de kernen
·standaard	(= kwaliteitsniveau B, hagen en gras)	: woonwijken
	(= kwaliteitsniveau C, onkruidbestrijding)	
·extensief	(= kwaliteitsniveau D)	: buitengebied

2. Beheerplan is op diverse onderdelen bijgesteld naar aanleiding van de bezuinigingen.

3. Groenrenovaties worden zoveel mogelijk gekoppeld aan wegreconstructies. Bij groenrenovatie wordt kritisch gekeken naar efficiëntie van het beheer en eventuele passende mogelijkheden tot omvorming naar goedkopere beheergroepen.

Areaal

- 33,8 ha beplanting
- 173 ha gras
- 278 banken
- 373 afvalbakken
- 4.535 m1 hekwerk ten behoeve van de plantsoenen (diverse soorten).

Activiteiten en budget

Het openbaar groen wordt ook in 2017 onderhouden volgens het Groenbeheerplan. Dit wordt grotendeels uitgevoerd door de Buitendienst. Specialistisch en bulkwerk wordt uitbesteed aan aannemers.

De belangrijkste werkzaamheden die uitbesteed worden zijn:

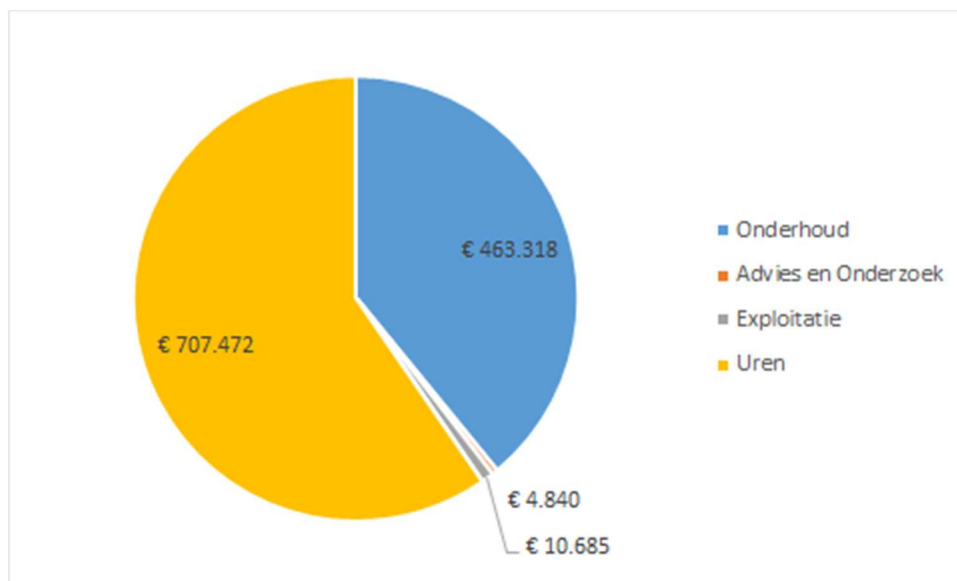
• Bestek: Maaien gras (24x) en bermgras intensief (5x)	€ 90.000
• Bestek: Maaien bermen extensief (2x)	€ 80.000
• Bestek: Onderhoud kern Geldermalsen,	€ 120.000
• knotten knotwilgen	€ 10.000
• inhuur diverse machines t.b.v. onderhoudswerkzaamheden (machinaal haag knippen e.d.)	
• renovatie van versleten beplantingsvakken en renovatie naar aanleiding van wegreconstructies.	

De planning is om de kern Geldermalsen door medewerkers van Werkzaam te (blijven) laten onderhouden.

2e helft 2016 wordt bepaald of dit via detachering, in dienst name of via een andere partij wordt geregeld.

Groenbeheerplan

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	463.318 €	-
Investeringen	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	4.840 €	-
Exploitatie	€	10.685 €	-
Uren	€	707.472 €	-
Totaal	€	1.186.315 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsontwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P., O.V.L., Mobiliteitsplan Geldermalsen 2020, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken.

Watergangen

Beleidskader

Beheerplan watergangen 2013-2017.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
30 januari 2013

Geldig tot en met:
2017

- Keur van Waterschap Rivierenland

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Beheren en onderhouden van gemeentelijke watergangen en vijvers, zodat voldaan wordt aan de Keur van Waterschap Rivierenland.
2. Afvoeren en verwerken van slootvuil uit A- watergangen.
3. Onderhouden van duikers.

Areaal

- 191 km watergangen
- 7.980 m2 vijvers
- 1.453 duikers (totale lengte circa 8.718 m1) o.b.v. inventarisatie 2015.

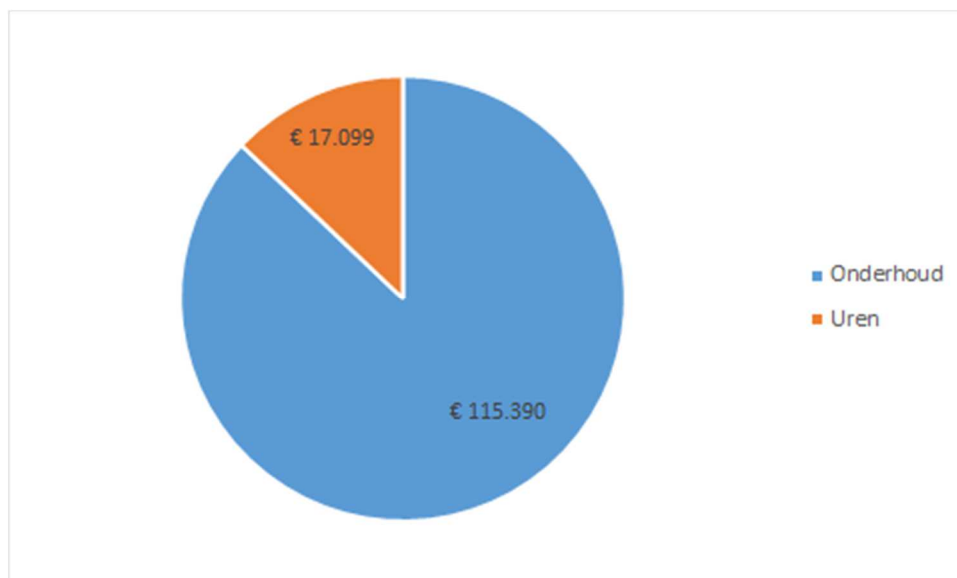
Activiteiten en budget

In 2017 worden de sloten en watergangen volgens het beheerplan Watergangen 2013-2017 onderhouden.

- Bestek uitmaaien watergangen en vijvers najaar 2017 € 95.000
- Cyclisch onderhoud duikers € 15.000

Beheerplan Watergangen

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	115.390 €	-
Investeringen	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	- €	-
Exploitatie	€	- €	-
Uren	€	17.099 €	-
Totaal	€	132.489 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Begraafplaatsen 2017-2021, Landschapsontwikkelingsplan, Wegenbeheerplan, G.R.P, en beheerplan Hekwerken.

Wegbeheer

Beleidskader

Wegenbeheerplan 2015-2019.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
1 juli 2014

Geldig tot en met:
2019

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het wegenareaal wordt op niveau B onderhouden. Dit is vastgesteld n.a.v. het onderzoek 'hoger kwaliteitsniveau wegen' en aanvullend budget (raadsbesluit 30 juni 2015);
2. Er worden reconstructies/rehabilitaties uitgevoerd aan de wegverhardingen. Dit gebeurt op wegen waar overlagen en herstraten niet meer als maatregel kan worden uitgevoerd.
3. Er wordt extra budget voor klein onderhoud ingezet omdat er op bepaalde wegen geen groot onderhoud aan de elementenverhardingen (30 en 50 % maatregelen) uitgevoerd worden.
4. Er wordt geen rood asfalt aangebracht op vrijliggende fietspaden.
5. De wegbermen worden ad hoc onderhouden. (geen duurzame bermverhardingen)

Areaal

- 234 km rijbaan - asfaltverharding
- 71 km rijbaan - elementenverharding
- 27 km fietspad - asfaltverharding
- 6 km fietspad - elementenverharding
- 20 km - halfverharding

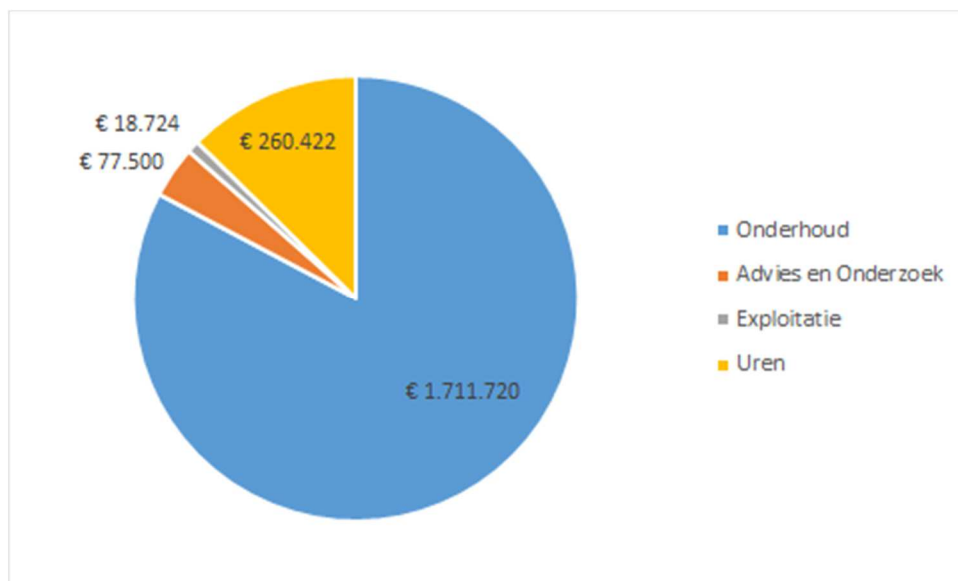
Activiteiten en budget

De volgende projecten worden in 2017 uitgevoerd:

- Groot onderhoud Rijnstraat (gedeelte zuidboog tussen Rijnstraat en Randweg) ca. € 198.000
- Groot onderhoud industrieterrein Homburg (onderdeel van revitalisering) ca. € 160.000
- Groot onderhoud Dr. A. Kuiperweg Beesd ca. € 148.000
- Groot onderhoud Tielerweg (in samenhang met verkeerskundige maatregelen) ca. € 79.000
- Groot onderhoud Marktplaats Beesd (onderdeel van project) ca. € 88.000
- Onderhoud diverse asfaltwegen (buitengebied) ca. € 460.000
- Onderhoud diverse wegen elementverharding ca. € 200.000
- Klein onderhoud asfalt en elementverhardingen ca. € 170.000
- Onderhoud bermen en onverharde wegen ca. € 45.000

Beheerplan Wegen

Omschrijving	Budget	Kosten
Onderhoud	€ 1.711.720	€ -
Investeren	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 77.500	€ -
Exploitatie	€ 18.724	€ -
Uren	€ 260.422	€ -
Totaal	€ 2.068.366	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

GRP, Watersysteem, beheerplan Watergangen en beheerplan Groen

Watersysteem

Beleidskader

1. Stedelijk Waterplan 2009-2023.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
december 2009

Geldig tot en met:
2023

2. Gemeentelijk Rioleringsbeleidsplan (vGRP) 2014-2018

(uit te voeren maatregelen)

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
mei 2013

Geldig tot en met:
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

'Water op orde' t.a.v. de waterkwaliteit en de waterberging is de doelstelling. Dit willen we bereiken door het uitvoeren van maatregelen in het watersysteem en in/aan de riolering.

Oorspronkelijk is er naar gestreefd de maatregelen in 2015 uitgevoerd te hebben. Dat is echter te ambitieus gebleken. De nog te nemen maatregelen vallen thans binnen de planperiode van het vGRP 2014-2018.

Areaal

N.v.t.

Activiteiten en budget

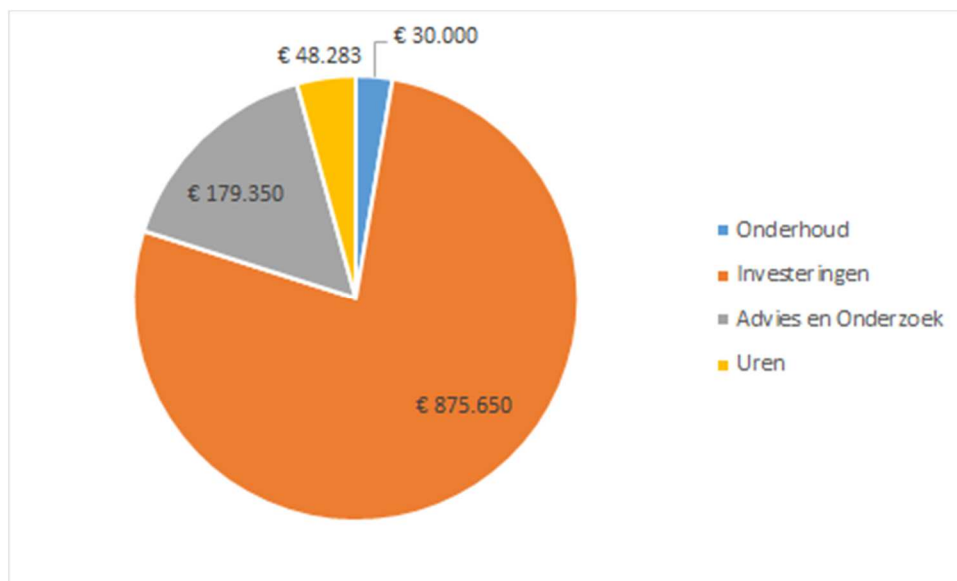
In 2017 zijn onder andere de volgende werken gepland:

- Projecten ter verbetering van de waterbergingscapaciteit in Beesd (€ 380.000);
- Het graven van een nieuwe watergang in Buurmalsen (€ 42.500);
- Projecten ter verbetering waterafvoer / beperking wateroverlast (€ 305.000);

Onderzoeken naar de concreet te nemen maatregelen zijn nog in uitvoering (met Waterschap Rivierenland).

Watersysteem (vGRP)

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	30.000 €	-
Investerings	€	875.650 €	-
Advies en Onderzoek	€	179.350 €	-
Exploitatie	€	- €	-
Uren	€	48.283 €	-
Totaal	€	1.133.283 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Gemeentelijk Rioleringsplan, beheerplan Watergangen, beheerplan Groen en Landschapsontwikkelingsplan

Waterketen

Beleidskader

Gemeentelijk Rioleringsbeleidsplan (vGRP) 2014-2018.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
mei 2013

Geldig tot en met:
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

1. Het zorgen voor voldoende afvoercapaciteit van de riolering;
2. Het beperken van de vuilemissie bij overstorten;
3. Voldoen aan de eisen en normen vanuit de wet Milieubeheer en hiermee de nauwe relatie met het Waterschap Rivierenland.

Areaal

- 10.884 kolken
- 148 km vrijvervalriolering
- 56 km drukriolering
- 331drukrioolgemalen
- 36 riooloverstorten
- 18 rioolgemalen
- 365 individuele behandeling afvalwater units (IBA)
- 8 bergbezinkvoorzieningen

Activiteiten en budget

In 2017 staan naast het reguliere onderhoud van het totale areaal o.a. de volgende projecten in de planning:

Aanleg Wadi Bulkstraat fase 2 te Tricht. € 82.000;

Realiseren onderbemalingsgebied en afkoppelen hemelwater Zijtak te Buurmalsen. € 65.000;

Vervangen/relinen en aanbrengen deelreparaties diverse rioleringsstrengen diverse kernen. € 350.000;

Reinigen en inspecteren van ca. 15km vrijvervalriolering diverse kernen. € 60.000;

Afkoppelen van hemelwater van de drukriolering Julianastraat te Geldermalsen. € 200.000;

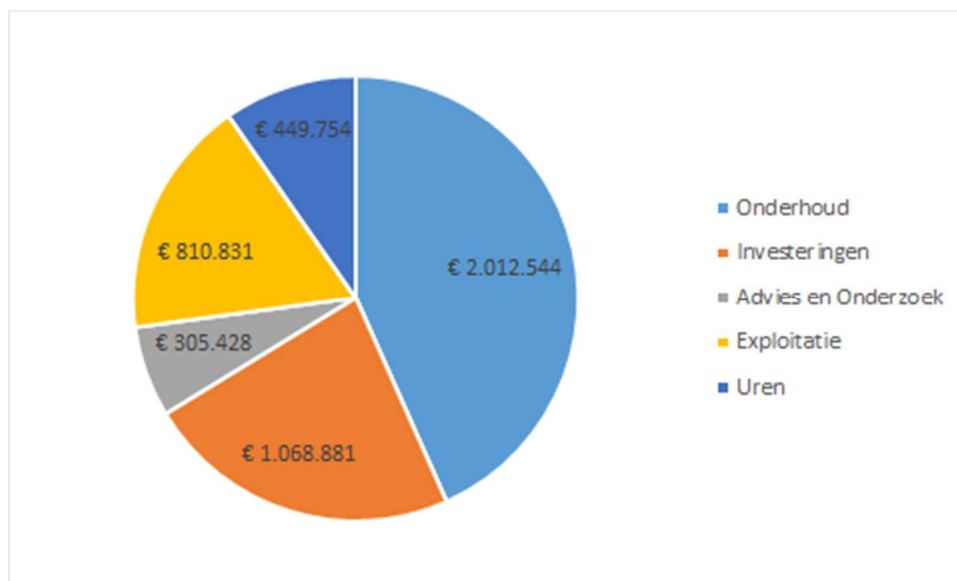
Afkoppelen van hemelwater van de drukriolering Lingedijk Geldermalsen. € 50.000;

Vervangen persleiding 7 Kastelenlaan te Deil. € 90.000;

Renoveren gemalen € 165.000.

Beheerplan Riolering (vGRP)

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	2.012.544 €	-
Investerings	€	1.068.881 €	-
Advies en Onderzoek	€	305.428 €	-
Exploitatie	€	810.831 €	-
Uren	€	449.754 €	-
Totaal	€	4.647.438 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan Wegen, Watersysteem, beheerplan Watergangen, beheerplan Groen en beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

Kunstwerken

Beleidskader

Beleids-/beheerplan Kunstwerken 2011-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2010

Geldig tot en met:
2017 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

De kunstwerken worden beheerd op niveau B.

Areaal

• Betonnen brug	24
• Houten brug	4
• Stalen brug	2
• Duiker(brug)	1
• Steiger	5
• (Talud)trap	5
• Stuw	1
• Keerwand	4

Totaal	46
--------	----

Activiteiten en budget

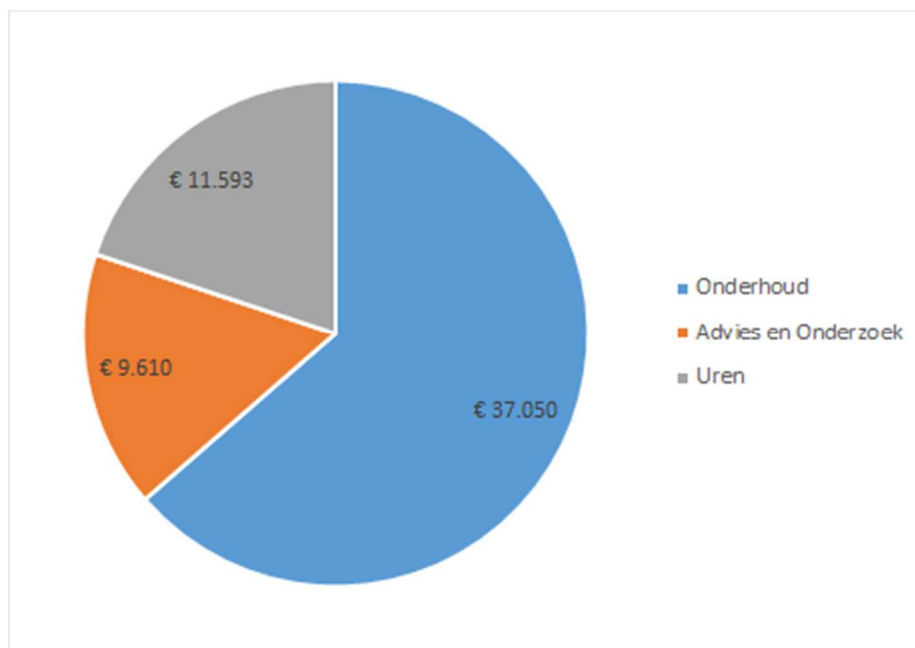
Reguliere onderhoudswerkzaamheden op basis van meldingen en calamiteiten. (ca. € 15.000)

De beschoeiingen onder de landhoofden worden geïnspecteerd en plaatselijk vervangen. (ca. € 15.000)

De areaalgegevens worden geïnventariseerd en geactualiseerd om in het nieuwe beheerpakket GBI op te kunnen nemen. (ca. € 5.000)

Beheerplan Kunstwerken

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	37.050 €	-
Investerings	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	9.610 €	-
Exploitatie	€	- €	-
Uren	€	11.593 €	-
Totaal	€	58.253 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Beheerplan wegen

Beheerplan beschoeiingen

Beschoeiingen

Beleidskader

Beleids- en beheerplan Beschoeiingen 2010-2014.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2010

Geldig tot en met:
2018 (looptijd verlengd)

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Te vervangen, of nieuw te plaatsen beschoeiingen in de kernen worden uitgevoerd in FSC hout of kunststof materiaal. (kwaliteitsniveau = B);

1. Voor beschoeiingen die 'in het zicht staan' geplaatst zijn, of worden, kan voor een hardhouten FSC opgeklampt schot worden gekozen. Hiervoor is een bedrag van € 10.000 beschikbaar;
2. Het toepassen van natuurvriendelijke oevers wordt per geval beoordeeld, doch wordt niet toegepast in het buitengebied (gaat ten koste van het agrarisch gebruik);

Areaal

- 6.336 m aan harde beschoeiingen

Activiteiten en budget

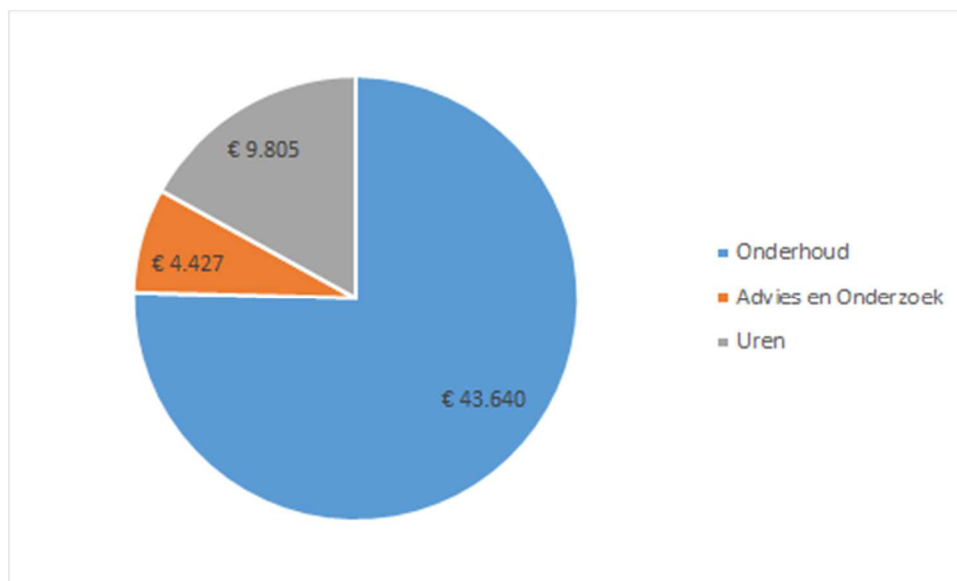
Reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd op basis van meldingen en calamiteiten. (ca. € 15.000);

Areaalgegevens worden geïnventariseerd en geactualiseerd om op te kunnen nemen in het beheerpakket GBI. (ca. € 5.000);

Aangrenzende beschoeiing aan civieltechnische kunstwerken wordt vervangen, afhankelijk van urgentie en staat van onderhoud na inventarisatie. (ca. € 20.000).

Beheerplan Beschoeiing

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	43.640 €	-
Investerings	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	4.427 €	-
Exploitatie	€	- €	-
Uren	€	9.805 €	-
Totaal	€	57.872 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
Beheerplan Watergangen en Beheerplan kunstwerken

Openbare Verlichting

Beleidskader

Beleids- en beheerplan 2017 tot en met 2021 Openbare verlichting Gemeente Geldermalsen

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
mei 2016

Geldig tot en met :
2021

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

In het beleids en beheerplan is een visie en missie vastgelegd met de volgende formulering:

*Investeren in een duurzame en betrouwbare openbare verlichting,
waarbij de inwoner zich veilig voelt (verkeerstechnisch en sociaal)
tegen maatschappelijk verantwoorde kosten,
op tijdstippen gedurende de duisternis dat het nodig is.*

Aan de hand van deze missie en visie is vastgesteld dat het beleid wordt uitgevoerd aan de hand van de ambitie 'gemiddeld' met de volgende beleidsuitgangspunten:

- de vervangingsachterstand voor armaturen en lichtmasten wordt weggewerkt;
- bij de vervanging wordt conventionele verlichting vervangen voor Led;
- bij de vervanging worden de doelstellingen van het energieakkoord behaald;
- de ambitie gemiddeld bevat uniforme beleidskaders voor het verlichtingsniveau en de verlichtingsklasse per wegtype;
- er wordt een drietal fietsroutes verlicht.

Areaal

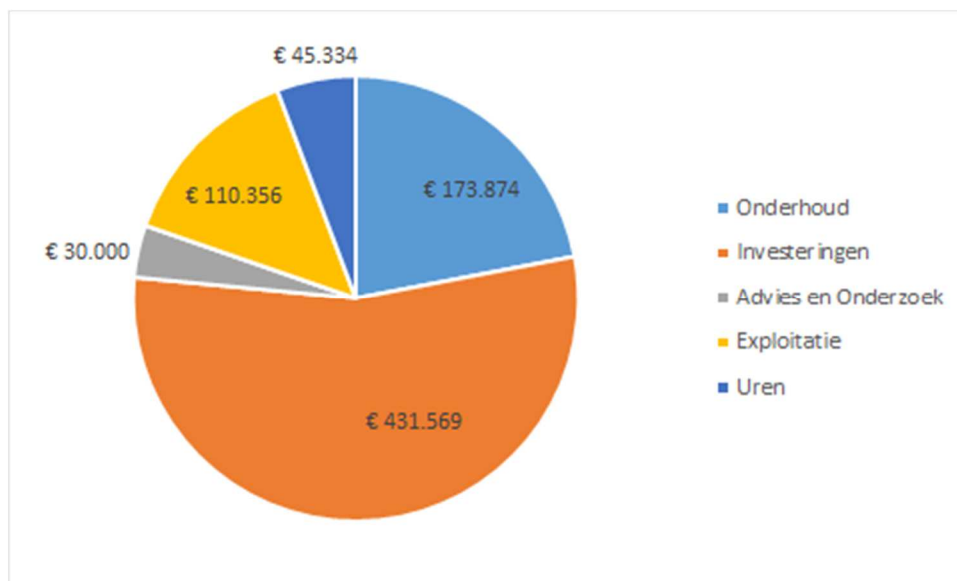
- 6.012 masten
- 6.214 lampen
- 6.012 armaturen

Activiteiten en budget

In 2017 wordt gestart met de grootschalige vervanging. Daarbij worden 324 stuks armaturen vervangen door Led armaturen inclusief masten. (ca. € 300.000). Er wordt extra geïnvesteerd in het verlichten van een drietal fietsverbindingen. (ca. € 130.000). Daarnaast wordt het regulier beheer en onderhoud uitgevoerd waaronder remplacers (totaal ca. € 170.000). De energiekosten worden geraamd op ca. € 110.000. Er wordt ca. €30.000 besteed aan de voorbereiding, uitwerking en begeleiding van de grootschalige vervanging.

Beheerplan Openbare Verlichting

Omschrijving	Budget		Kosten	
Onderhoud	€	173.874	€	-
Investerings	€	431.569	€	-
Advies en Onderzoek	€	30.000	€	-
Exploitatie	€	110.356	€	-
Uren	€	45.334	€	-
Totaal	€	791.133	€	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
GRP, Groenbeheerplan, Bomenbeheerplan, Wegenbeheerplan

Baggeren

Beleidskader

Baggerplan 2015-2029.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juni 2014

Geldig tot en met:
2019

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

- Door cyclisch baggeren (1x per 15 jaar) voorkomen dat de baggersituatie in de gemeentelijke watergangen onacceptabel wordt;
- Met het nieuwe beheerplan baggeren is de werkwijze overgegaan van locatiespecifiek baggeren naar gebiedsbaggeren, waarbij dit zoveel als mogelijk wordt afgestemd op de gebiedsplanning van het waterschap;
- Daarmee tevens voldoen aan de eisen van de Keur van Waterschap Rivierenland;

Areaal

- Te baggeren watergangen 195 km

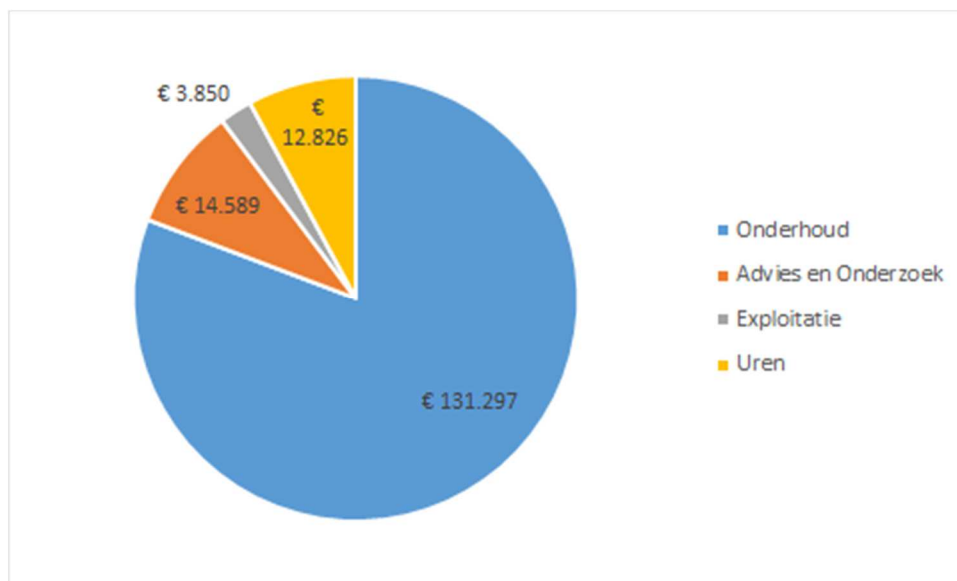
Activiteiten en budget

Baggeren van planningsjaar 2017.

Ten noorden van Beesd in voornamelijk het landelijk gebied gaan we ca. 24 km baggeren. (€ 179.863)

Beheerplan Baggeren

Omschrijving	Budget	Kosten	
Onderhoud	€	131.297 €	-
Investerings	€	- €	-
Advies en Onderzoek	€	14.589 €	-
Exploitatie	€	3.850 €	-
Uren	€	12.826 €	-
Totaal	€	162.562 €	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
Beheerplan Watergangen , Groenbeheerplan

Schoonhouden van verhardingen

Beleidskader

Beleids en beheerplan Schoonhouden van verhardingen 2016-2020.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
30 juni 2015

Geldig tot en met :
2020

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Straten worden functioneel geveegd (werkbreedte 2,25-3 mtr). Onder functioneel vegen wordt verstaan, het vegen van straten waar waterafvoerende goten aanwezig zijn. Esthetisch vegen (alle overige oppervlakten verhardingen) wordt niet uitgevoerd.

De straten in de kernen worden 6 x per jaar mechanisch geveegd op beeldkwaliteit B.

Het centrum van Geldermalsen wordt 8 x per jaar mechanisch geveegd op beeldkwaliteit B.

Het onkruid op elementverhardingen wordt 4 x per jaar bestreden met een duurzame methode op beeldkwaliteit B. De onkruidbestrijding wordt integraal met de veeggrondes uitgevoerd.

De middengeleiders en vluchtheuvels worden budget gestuurd (stelpost) onderhouden.

Het bladruimen wordt separaat door de buitendienst uitgevoerd waarbij de rondes afgestemd worden met de veeg/ onkruidbestrijdingsrondes.

Areaal

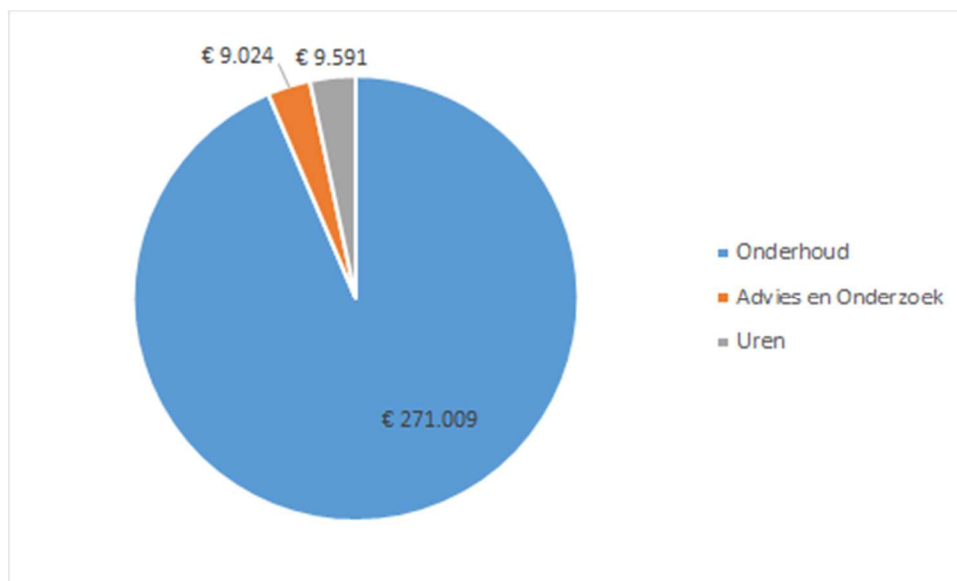
- 739.722 m2 functioneel te vegen straatranden (straten met waterafvoerende goten).
- 406.938 m2 onkruidvrij te houden elementenverharding

Activiteiten en budget

In 2017 worden de verhardingen schoongehouden conform de uitgangspunten uit het beleidsplan. Omdat te bewerkstelligen wordt een bestek op de markt gebracht met beeldkwaliteit (niveau B) als uitgangspunt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis die in 2016 is opgedaan met milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen (borstelen, branden, föhnen).

Beheerplan Vegen van wegen

Omschrijving	Budget		Kosten	
Onderhoud	€	271.009	€	-
Investerings	€	-	€	-
Advies en Onderzoek	€	9.024	€	-
Exploitatie	€	-	€	-
Uren	€	9.591	€	-
Totaal	€	289.624	€	-

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
Bladruimen buitendienst en kolkenzuigen

Beheerplan renovatie Sportvelden

Beleidskader

Beheerplan renovatie sportvelden 2014-2018

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
28 mei 2013

Geldig tot en met :
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

Het bieden van voldoende sportcapaciteit aan de inwoners van de gemeente Geldermalsen. De sportvelden worden op basis van werkelijke noodzaak gemiddeld om de 16 jaar (grassportvelden), of om de 10-12 jaar (kunstgrasvelden) gerenoveerd.

Naar aanleiding van het sport- en kunstgrasbeleid zijn de tennisvelden van tennisvereniging GLTC en Rhelico met ingang van 2016 aan het renovatieschema toegevoegd en worden 4 natuurgras voetbalvelden omgevormd naar kunstgras. Onder de voorwaarden dat de verenigingen 25% bijdragen aan de kosten voor realisatie en dat zij conform een goedgekeurd plan de velden beschikbaar stellen t.b.v. maatschappelijke (sportgerelateerde) doeleinden (bijvoorbeeld schoolvoetbaltoernooi, bootcamp, sportlessen aan scholen).

Hiermee zijn de sportvelden van alle buitensportverenigingen in het renovatieschema opgenomen. Het jaarlijks beheer is geprivatiseerd aan de sportverenigingen. De grassportvelden worden 2 keer per jaar door ISA Sport gecontroleerd en de kunstgrasvelden 1 keer. Hierover wordt gerapporteerd/geadviseerd aan de gemeente (controle subsidie uitvoeringsovereenkomst). Sporttechnische eisen volgens de richtlijnen van de KNVB, KNHB of KNKB.

Areaal

- 17 natuurgrassportvelden (voetbal), vanaf augustus 2017: 13 natuurgrasvelden
- 5 natuurgras-trainingshoeken/velden (voetbal)
- 1 kunstgrasveld (voetbal), vanaf augustus 2017: 5 kunstgrasvelden
- 2 kunstgrasvelden (hockey)
- 2 kunstgrasvelden (korfbal)
- 12 kunstgras tennisbanen, 2 oefenkooien (tennis)

Activiteiten en budget

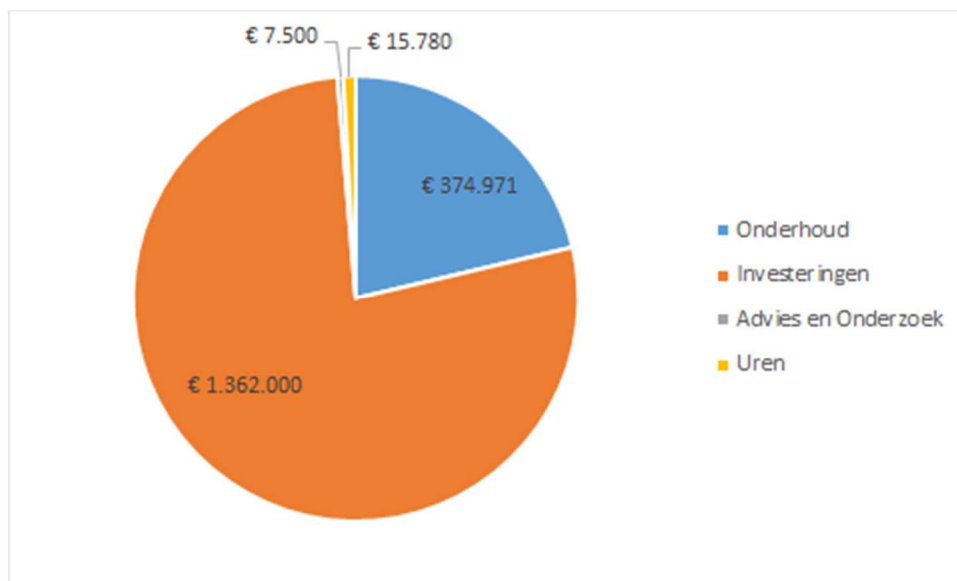
Voor 2017 zijn de volgende activiteiten gepland:

- omvorming 4 natuurgras voetbalvelden naar kunstgras (VV Beesd, GVV, MVV '58, en Rhelico) € 1.362.000 *
- renovatie 2 kunstgras korfbalvelden (Animo) € 169.782
- renovatie 2 natuurgrasvelden en 1 trainingshoek (Beesd en MVV '58) € 136.208
- renovatie 2 tennisbanen en 1 oefenkooi (Rhelico) € 65.760 *

* inclusief bijdrage van verenigingen van 25%

Beheerplan Renovatie sportvelden

Omschrijving	Budget	Kosten
Onderhoud	€ 374.971	€ -
Investerings	€ 1.362.000	€ -
Advies en Onderzoek	€ 7.500	€ -
Exploitatie	€ -	€ -
Uren	€ 15.780	€ -
Totaal	€ 1.760.251	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen

Groenbeheerplan 2010-2013, Bomenbeheerplan 2012-2016, beheerplan Watergangen en beheerplan Hekwerken, Sport (stimulerings) beleid.

Overige gebouwen

Beleidskader

Overige gemeentelijke gebouwen 2014-2023.

Vastgesteld door:
Gemeenteraad

Datum vaststelling:
juli 2013

Geldig tot en met:
2018

Kernbeschrijving beleidsuitgangspunten

De gemeentelijke gebouwen worden beheerd op conditiescore 4 (matige conditie). Deze score komt overeen met het beleid sober en functioneel. In het beheerplan is tevens nieuw wettelijk beleid opgenomen voor asbest.

Areaal

Groep 1 Rijksmonumenten	12 Kerktorens gehele gemeente Het Rechthuis Gellicum Het Polderhuis Acquoy Molen "De Bouwing" Geldermalsen
Groep 2 Gemeentelijke gebouwen	8 Peuterspeelzalen / buitenschoolse / kinderopvang gehele gemeente 2 Gemeentehuizen Geldermalsen Het Klokhuis en de bibliotheek Beesd De Pluk Geldermalsen
Groep 3 Overige gebouwen	3 Gymzalen Geldermalsen/Meteren 26 Kunstwerken en het monument Enspijk 6 Woon- en bedrijfsruimten Geldermalsen/Buurmalsen Gemeentewerf Geldermalsen 3 Dierenonderkomens Geldermalsen/Meteren Clubgebouw Meersteeg 4h Geldermalsen Dorpshuis Gellicum (niet gemeente eigendom / alleen groot onderhoud)

Niet (meer) strategisch vastgoed.

- Woning Klepel 2 Geldermalsen: 2016 in de verkoop
- Bedrijfspan Rijnstraat 64 Geldermalsen: 2016 in enige vorm op de markt aanbieden
- Gemeentewerf Deil: 2016 in de verkoop
- Voormalige brandweerkazerne te Beesd (verhuurd): is een potentiële woningbouwlocatie voor seniorenwoningen

Activiteiten en budget

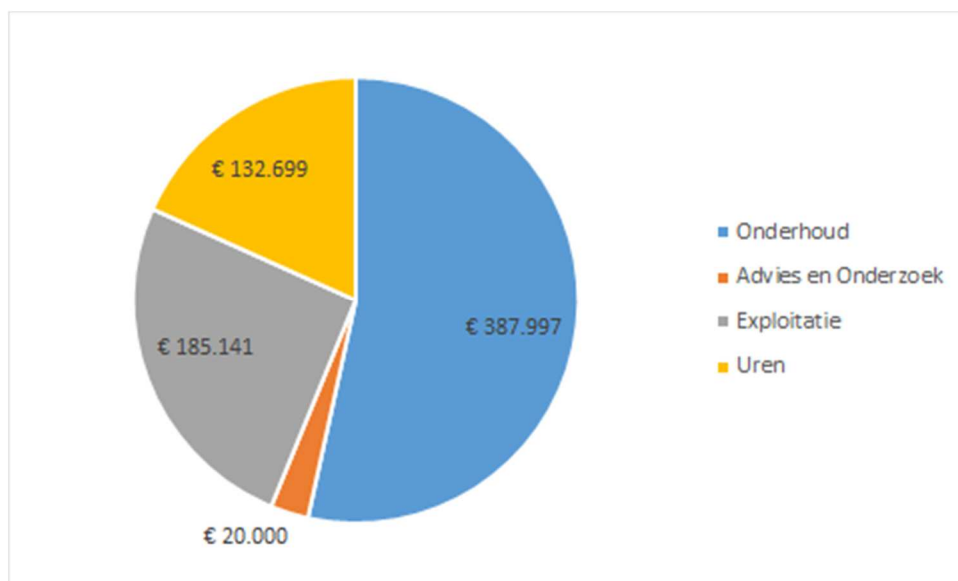
In 2017 wordt conform het beheerplan overige gemeentelijke gebouwen 2014-2023 onderhoud uitgevoerd aan de gebouwen.

De grootste projecten zijn:

- Kuipershof 2 airco's vervangen (€ 215.656)
- 5 Peuterspeelzalen diverse werkzaamheden o.a. buitenschilderwerk, lichtkoepels en systeem-plafond vervangen (€ 28.788)
- Woon- en bedrijfsruimten diverse werkzaamheden o.a. heaters vervangen (€ 23.020)
- 12 Torens diverse renovatiewerkzaamheden (€ 53.930, waarvan € 13.495 eigen bijdrage en € 40.435 subsidie)

Beheerplan overige gebouwen

Omschrijving	Budget	Kosten
Onderhoud	€ 387.997	€ -
Investerings	€ -	€ -
Advies en Onderzoek	€ 20.000	€ -
Exploitatie	€ 185.141	€ -
Uren	€ 132.699	€ -
Totaal	€ 725.837	€ -

Relatie met andere beheerplannen en/of ontwikkelingen
N.v.t.

4 Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt het beleid over de financiering van onze gemeente voor de komende jaren uitgelegd. Dit wordt ook wel de treasuryfunctie genoemd. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering vereist soms snelle beslissingen in een steeds complexere geld- en kapitaalmarkt.

De spelregels voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie staan in het treasurystatuut. Dit statuut is geschreven om zoveel mogelijk financiële risico's te beperken. Het treasurystatuut is door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld op 18 oktober 2011.

In de financieringsparagraaf komt het concrete beleid aan de orde. In de begroting gaat het om de plannen. In de jaarrekening wordt achteraf verantwoording afgelegd.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

1. Rentevisie

Voor het jaar 2017 is een inschatting van de renteontwikkeling gemaakt. Deze inschatting is gemaakt op basis van de stand van zaken per september 2016. Als informatiebronnen zijn gebruikt de financieel economische berichtgevingen uit het 'Financieele Dagblad', het wekelijkse economische beeld van de huisbankier de Bank Nederlandse Gemeenten en de rentevisies van de overige toonaangevende Nederlandse banken.

Voor de korte rente is als meetpunt de driemaands Euribor aangehouden. Voor de lange rente geldt de tienjaars Staat als uitgangspunt. De verwachting is dat de driemaandse Euribor eind 2017 op een niveau van +/- 0,400% zal staan. Op dit moment (medio september 2016) beweegt deze rente zich op een niveau van +/- 0,303%. De lange rente wordt eind 2017 ingeschat op een niveau van 1,05%. Op dit moment bedraagt de tienjaars rente 0,091%.

2. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld aan. Als "kort" wordt aangemerkt een termijn van maximaal één jaar. Over "kort" geld wordt in de huidige geldmarktsituatie een lagere rentevergoeding betaald dan over "lang" geld. De kasgeldlimiet is bedoeld om de gemeente te behoeden voor het risico, dat de rentelasten opeens fors stijgen, omdat de rente voor "kort" geld sterk kan fluctueren. Door tijdig de "kort" geld-positie te consolideren in "lang" geld ontstaat er meer zekerheid over de op langere termijn te betalen rente.

Hierna is een overzicht opgenomen met het geraamde verloop van de kasgeldlimiet voor 2017.

Kasgeldlimiet	Bedragen in € 1.000,--			
	kw. 1	kw. 2	kw. 3	kw. 4
Omvang begroting per 1 januari 2017 (=grondslag)	79.741	79.741	79.741	79.741
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	6.778	6.778	6.778	6.778
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	2.200	1.600	300	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	2.200	1.600	300	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	2.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	0	0	0	2.000
(4) Toets kasgeldlimiet:				
Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	2.200	1.600	300	-2.000
Toegestane kasgeldlimiet (1)	6.778	6.778	6.778	6.778
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) - (4)	4.578	5.178	6.478	8.778

Naar verwachting wordt de kasgeldlimiet in 2017 niet overschreden.

In oktober 2016 vervalt een termijn van een opgenomen lening ter grootte € 13.000.000 (inclusief rente) en een kasgeldlening van € 3.000.000. Om aan de kasgeldlimiet te voldoen wordt een deel van de liquiditeitsbehoefte afgedekt met een langlopende lening.

3. Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2.500.000. Bedoeling van de normering is om de gemeente tot een zodanige opbouw van de leningportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Kortom, het komen tot een spreiding in de leningenportefeuille op een manier dat herfinanciering (tegen een hoger rentepercentage) niet leidt tot grote renteveranderingen (= renterisico).

Hiermee wordt een kader geboden bij de beoordeling van het financieringsbeleid.

Om de ruimte ten opzichte van de renterisiconorm in beeld te brengen wordt een berekening conform een standaardmodel opgesteld. Een overzicht van de berekening van de renterisiconorm van 2017 en opvolgende jaren is hieronder weergegeven:

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	Bedragen in € 1.000,--			
	2017	2018	2019	2020
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	0	22.000	10.000
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0	0	0
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	0	22.000	10.000
5 Te betalen aflossingen	13.300	1.300	21.000	13.000
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0	21.000	10.000
7 Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	0	0	21.000	10.000
Renterisiconorm				
8 Begrotingstotaal	79.741	63.556	68.457	63.812
9 Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm (8 x 9 : 100)	15.949	12.712	13.692	12.763
Toets renterisiconorm				
10 Renterisiconorm	15.949	12.712	13.692	12.763
7 Renterisico op vaste schuld	0	0	21.000	10.000
11 Ruimte (+) / Overschrijding (-); (10 - 7)	15.949	12.712	-7.308	2.763

Uit het overzicht kan geconcludeerd worden dat de gemeente in 2017, 2018 en 2020 beneden het renterisicobedrag blijft en daarmee voldoet aan de eisen die de wet Fido daar aan stelt. De leningenportefeuille is evenwichtig samengesteld zodat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. In 2019 zitten we iets boven het risicobedrag.

Kredietrisicobeheer

Ontwikkelingen debiteurenbeheer

Door het economisch herstel is de betalingsmoraal in grote lijnen verbeterd. Dit betekent echter niet dat groepen inwoners binnen de gemeente met veel pijn en moeite hun verplichtingen richting de gemeente kunnen voldoen. Dit wordt voornamelijk geconstateerd bij de heffing van de leges voor verlenging van de grafrechten, waar vooral ouderen de nodige problemen ondervinden het gehele bedrag in een korte tijd te voldoen.

Financiering

Vaste leningen

In onderstaand overzicht wordt een beeld gegeven van het verloop van de vaste leningportefeuille voor het jaar 2017:

Mutaties in leningen portefeuille	Bedragen in € 1.000,--	Rente percentage
Stand per 1 januari 2017	69.600	0,525% – 4,900%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	13.300	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2017	56.300	

Rentetoerekening

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 schrijft het BBV voor dat gemeenten inzicht geven in de rentelasten, de aan de taakvelden toegerekende rente en het renteresultaat. In onderstaand overzicht wordt dit inzicht gegeven:

Schema rentetoerekening Begroting 2017		Bedragen in € 1.000
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.214
b. De externe rentebaten		-17
Saldo rentelasten en rentebaten		1.197
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-574	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	-574
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		623
d1. Rente over eigen vermogen		
d2. Rente over voorzieningen		34
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		657
e. De aan taakvelden toegerekende rente		3.433
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		2.776

Deelnemingen

Koersrisico's bij beleggingen in aandelen worden beperkt door de bepalingen van de wet Fido, die uitzettingen in de vorm van aandelen, anders dan het deelnemen in ondernemingen uit hoofde van de publieke taak, niet toestaan. In het overzicht staat vermeld waar de gemeente in 2017 in deelneemt:

Omschrijving	Kredietrisico	Boekwaarde per 31-12-2017 in € 1.000,--
Grootboek der Nationale Schuld 2,5% (vm. gemeente Deil)	AAA	4
Grootboek der Nationale Schuld 2,5% (vm. gemeente Beesd)	AAA	2
Grootboek der Nationale Schuld 2,5% (Sociaal fonds)	AAA	6
Grootboek der Nationale Schuld 3% (vm. gemeente Buurmalsen)	AAA	13
Aandelen A BNG Bank à € 2,50 nominaal	AAA	59
Aandelen B BNG Bank à € 2,50 nominaal	AAA	6
Vitens gewone aandelen	Geen rating	4
Alliander	Geen rating	2.662
Totalen		2.756

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters en cijfers. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa. Deelnemingen zijn tegen boekwaarde/aanschafwaarde verantwoord en als zodanig in deze financieringsparagraaf opgenomen. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met de geldende voorschriften.

Uitgezette leningen

Debiteur	Aard transactie	Kredietrisico	Stand per 31-12-2017 in € 1.000,--	Rente- Percentage
St. Kinderopvang Geldermalsen	Publieke taak	Geen rating	0	6,73 %
Antoniusschool	Publieke taak	Geen rating	0	0,00 %
Vitens NV	Publieke taak	Geen rating	429	2,05 %
Totalen/Gemiddeld (gewogen)			429	2,05 %

Bovenstaande leningen zijn door de gemeente verstrekt in het kader van de uitoefening van de publieke taak. De twee leningen aan Stichting Kinderopvang Geldermalsen worden in 2016 en 2017 vervroegd afgelost. De lening van de Antoniusschool wordt in 2017 in zijn geheel afgelost volgens het geldend schema.

De rente van de lening aan Vitens is variabel. Als rentepercentage wordt gehanteerd het gemiddelde rentepercentage van de 10-jaars staatsleningen over de vijf voorafgaande kalenderjaren.

Garantstelling

In het verleden zijn er garantstellingen afgegeven voor leningen aan derden. Het betreft hier met name garantstellingen die onder de garantie van de Wet Sociale Woningbouw vallen op basis van een zogenoemde achtervang-overeenkomst.

Relatiebeheer

Het contract met de huisbankier BNG Bank wordt periodiek tegen het licht gehouden, waarbij de nadruk ligt op inhoudelijke bepalingen en concurrerende condities. Hierbij moet worden opgemerkt dat de BNG Bank een unieke plaats inneemt ten opzichte van andere, commerciële banken, omdat voor het ontvangen van rijksuitkeringen een lopende rekening bij deze bank nodig is.

Op dit moment worden de faciliteiten als toereikend beschouwd en de condities marktconform.

5 Bedrijfsvoering

Doelstelling paragraaf

De paragraaf bedrijfsvoering geeft volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) inzicht in de stand van zaken en in de beleidsvoornemens aangaande de bedrijfsvoering.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	Datum vaststelling	Geldig tot
Nota Bedrijfsvoering 2012-2016	College	20 september 2011	31 december 2016
Notitie 'Op afstand en op maat', de gemeentelijke dienstverleningsvisie en het dienstverleningsconcept	Raad	Maart 2008	2015*
Verordening artikel 212 GW, financieel beleid en financieel beheer en inrichting van de financiële organisatie	Raad	26 maart 2013	Geen einddatum
Informatiebeleidsplan 2016-2019	College	29 maart 2016	31 december 2019
Baseline informatiebeveiliging (BIG)	College	23 september 2014	Geen einddatum
Informatiebeveiligingsbeleid 2015-2017	College	16 december 2014	31 december 2017

* op het moment van opstellen van deze begroting wordt een nieuwe dienstverleningsvisie opgesteld in samenwerking met Neerijnen en Lingewaal.

Stip op de horizon

Wij willen een organisatie zijn die in staat is om weloverwogen aan de vraag vanuit de klant te voldoen en op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Bij het uitvoeren van onze wettelijke taken en bestaand beleid zetten wij niet meer middelen in dan noodzakelijk. We maken zoveel mogelijk gebruik van beschikbare standaarden, zoals modelverordeningen en ICT-toepassingen, en de kennis van anderen. Op nieuwe ontwikkelingen inspelen betekent ook dat plannen anders kunnen worden uitgevoerd dan eerder was bedacht, bijvoorbeeld doordat ontwikkelingen op ICT gebied nieuwe en andere mogelijkheden bieden.

Wij spelen flexibel in op de veranderende vraag door regionaal samen te werken, met name met Tiel en Culemborg, en gebruik te maken van de ervaringen van andere gemeenten. Integraal werken en resultaatsturing zijn leidende principes voor de gehele organisatie.

De medewerkers zijn het bedrijfskapitaal van onze organisatie. Bestuur en management zetten zich er voor in dat medewerkers met plezier hun werk doen en zich optimaal kunnen ontwikkelen, passend binnen de organisatiedoelen. We kiezen voor een persoonlijke en respectvolle benadering en willen hiermee stimuleren dat medewerkers zich thuis voelen in onze organisatie. Aan de andere kant verwachten we van onze medewerkers dat ze zich loyaal en enthousiast inzetten, hun verantwoordelijkheid nemen en – net als thuis – zorgvuldig omgaan met de beschikbare middelen.

Relevante ontwikkelingen

Regionale samenwerking

De samenwerking in de regio speelt voor de ambtelijke organisatie op meerdere terreinen. Geldermalsen heeft met de samenwerkingspartners Culemborg en Tiel een aantal bedrijfsvoeringstaken ondergebracht in de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB). Onderzocht is of ook de taakvelden Algemeen Juridische Zaken en Facilitaire Zaken bij BWB kunnen worden ondergebracht. In het vierde kwartaal van 2016 besluiten de raden over de overdracht van deze taken per 1 januari 2017.

Zoals ook in programma 1 verwoord wordt in oktober 2016 een besluit genomen door de raden van de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal over de mogelijke herindeling van de drie gemeenten. Na een positieve besluitvorming wordt een herindelingsontwerp uitgewerkt op basis waarvan in het voorjaar van 2017 de definitieve besluitvorming over de herindeling zal plaatsvinden. Afhankelijk van het besluit in oktober zal er vanaf dat moment fors meer capaciteit op deze samenwerking worden ingezet.

Informatiebeveiliging

Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een professionele gemeente. Het waarborgt de continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening. Door informatieveiligheid te verankeren in de organisatie en de processen wordt de kwaliteit van de producten en diensten aan burgers en bedrijven bewaakt. Ontwikkelingen als digitalisering, tijd- en plaatsonafhankelijk werken, de mogelijkheid om via internet met apparaten te communiceren (=internet of things), cloud-toepassingen en (keten)-samenwerking zorgen ervoor dat er steeds hogere eisen gesteld worden aan de betrouwbaarheid van de informatievoorziening. Informatie dient beschikbaar en integer (actueel, tijdig en juist) te zijn. Daarnaast is het niet toegestaan dat onbevoegden toegang krijgen tot vertrouwelijke of privacygevoelige informatie. Gemeenten hebben er taken bij gekregen en wisselen steeds meer persoonsgegevens uit over personen in kwetsbare posities. Dit betekent dat continu risicoanalyses moeten worden gedaan om risico's adequaat te managen en de privacy te garanderen.

Vanaf 2014 wordt gewerkt aan een baseline binnen de gemeente. Het opzetten van deze baseline loopt door tot 2017. Vanaf 2017 wordt het verantwoordingsstelsel voor gemeenten aangepast inzake informatieveiligheid. Via een zelfevaluatie wordt de voortgang van deze baseline inzichtelijk. Het college zal jaarlijks in het jaarverslag, vanaf het jaarverslag 2017, in een in control verklaring transparant verantwoording afleggen over informatieveiligheid. De verklaring van de externe IT-auditor over de uitgevoerde zelfevaluatie zal hieraan worden toegevoegd.

Het informatiebeveiligingsbeleid 2015-2017 heeft als doel om in 2018:

- In control en een aantoonbare betrouwbare organisatie te zijn door te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG).

In 2017 worden hiervoor de volgende stappen gezet:

- (Structureel) werken aan security awareness;
- Harmoniseren en verder optimaliseren IT-Security (incident-, asset-, kwetsbaarheids-, patch- en netwerkmanagement);
- Inrichten Business Continuity Management (in geval van calamiteit dient de continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening gewaarborgd te zijn via een uitwijklocatie);
- Uitvoeren zelfevaluatie op de BIG;
- Uitvoeren risicoanalyse op de technische omgeving (in 2016 was de 0-meting; in 2017 volgt de 1-meting);
- Professionaliseren informatiebeveiligingsproces (Information Security Management System).

Verbetering hybride markt WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten)

Elke werkgever moet per 1 januari 2017 een keuze maken over de financieringswijze van het ZW en WGA risico. De wetwijziging heeft direct gevolgen voor de financiële verantwoordelijkheid van de werkgever waardoor er een grote behoefte ontstaat aan ondersteuning, advies en kennis op dit gebied. De veranderingen zijn o.a. de privatisering van de WGA Flex en een nieuwe premieberekenningsmethodiek van het UWV op basis van de werkelijke schadelast van de laatste 10 jaar.

Om een onderhandelingspositie ten opzichte van verzekeraars te hebben, moet de gemeente inzicht hebben in de historie van het ziekteverzuim maar ook in de kwaliteit van de verzuimbegeleiding. Hoe beheers je de WGA-instroom vanuit verzuimbegeleiding? Hoe voorkom je dat medewerkers in die regeling terecht komen? De verzekeraar wil weten hoe groot het arbeidsongeschiktheidsrisico is. Hoe meer inzicht je hebt in die strategie, hoe lager je premie. In BWB-verband wordt deze nieuwe regelgeving en de door de colleges te maken keuzes op dit moment voorbereid.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Zoals ook in programma 1 is vermeld, is onlangs in Brussel een akkoord bereikt over de nieuwe Europese Verordening voor bescherming van persoonsgegevens, afgekort AVG. De AVG bevat zeer gedetailleerde verplichtingen voor organisaties die persoonsgegevens verwerken om die gegevens te beschermen en breidt de privacyrechten van consumenten, werknemers, burgers en patiënten verder uit. Met miljoenenboetes dwingt de AVG tot nauwkeurige naleving van de nieuwe regels.

De AVG treedt al in 2016 in werking en zal in 2018 de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) volledig gaan vervangen. Alle bedrijfsprocessen en informatiesystemen moeten vóór 2018 zijn aangepast aan de AVG. In de tussenliggende tijd moet de gemeente dus Wbp-proof en AVG-gereed zijn.

De nieuwe Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming verplicht tot het uitvoeren van een zogeheten Privacy Impact Assessment (PIA). De toezichthoudende autoriteit, in Nederland de Autoriteit Persoonsgegevens (AP, het voormalige College Bescherming Persoonsgegevens), heeft het recht om een lijst op te stellen van het soort verwerkingen waarvoor een PIA verplicht is. Daarnaast kan de AP ook een lijst opstellen van het soort verwerkingen waarvoor geen PIA vereist is. Er moet bij elk geval van verwerking apart gekeken worden of en hoe een PIA moet worden uitgevoerd. De AVG stelt in artikel 35 lid 7 AVG dat een PIA ten minste onderstaande informatie moet bevatten:

- Een systematische beschrijving van de beoogde verwerkingen en de doeleinden;
- Beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid;
- Beoordeling van de risico's voor de rechten en vrijheden van betrokkenen;
- Beoogde maatregelen om deze risico's aan te pakken.

Elektronisch factureren

E-factureren is de toekomst: het is sneller, gemakkelijker, nauwkeuriger en scheelt ondernemers en overheden administratie. Bovendien kunnen alle partijen hiervan ook financieel profiteren. Met ingang van november 2018 zijn overheden op grond van de Europese richtlijn inzake e-factureren (EU/55/2014) verplicht bij overheidsopdrachten e-facturen te kunnen ontvangen en verwerken. De Rijksoverheid stapt per 1 januari 2017 al over op e-factureren. Medeoverheden volgen daarna en kunnen ondersteuning krijgen bij de implementatie door het PIANOo programmabureau e-factureren. De gemeente Geldermalsen verwerkt al een aantal jaar de facturen op digitale wijze en kan ook digitale facturen ontvangen. Op dit moment wordt in beeld gebracht of de nieuwe regelgeving nog invloed heeft op deze werkwijze.

Wat is het probleem/ de uitdaging/de opgave

Op het gebied van de bedrijfsvoering kent Geldermalsen in 2017 de volgende uitdagingen:

- samenvoegen van de taakvelden Algemeen Juridische Zaken en Facilitaire zaken met Culemborg en Tiel in BWB, rekening houdend met het vervolgtraject GNL;
- Geldermalsen als sociale werkgever
- Effectueren van efficiency door BWB

Geplande acties

Geldermalsen toont haar sociale gezicht met het realiseren van garantiebanen

De gemeente heeft zich ten doel gesteld om te voldoen aan de wet Banenafspraken om de duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te bevorderen. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol: naast de werkgeversrol, die aan werkgeversverplichtingen moet voldoen heeft zij ook een lokale/regionale regisseursrol.

De banenafspraken komt voort uit het sociaal akkoord van 2013. In het sociaal akkoord hebben werkgevers in de marktsector toegezegd dat zij elk jaar extra banen creëren voor mensen met een arbeidsbeperking, tot er in 2024 100.000 extra banen zijn. De overheidswerkgevers hebben afgesproken samen 25.000 extra banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking.

In het regionaal Gemeentelijk Sociaal Akkoord is overeengekomen dat Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO), met de daarbij behorende certificering, als 'vliegwiel' wordt ingezet om invulling te geven aan Sociaal Ondernemen, de Wet banenafspraken en Social Return on Investments in het inkoopbeleid. Daarnaast wordt PSO in 2016 opgenomen in het gemeentelijk inkoopbeleid. Vanaf 2017 zullen we bij de bloesem- en oogstrapportage inzicht geven in de toegepaste en gerealiseerde social return bij aanbestedingen.

Resultaatindicatoren:

1. Aanmelding en eerste screening PSO gerealiseerd eerste kwartaal 2017;
2. Vanaf de bloesemrapportage 2017 rapporteren wij over de toegepaste social return bij aanbestedingen.
3. Ultimo 2017 minimaal 3,8 garantiebanen gerealiseerd.

Doorontwikkelen rapportagetool LIAS

De implementatie van rapportagetool LIAS was een van de efficiencymaatregelen uit de businesscase Financiën, die in 2016 is afgerond. De begroting 2017 en de oogstrapportage 2016 kunnen inmiddels met behulp van deze tool op efficiëntere wijze worden opgesteld. Tevens wordt de begroting 2017 online gepubliceerd. In het proces is nog een verbetering mogelijk door het toepassen van de module Prestatiemanagement. Hiermee wordt het proces van het opstellen van de planning & controlproducten verder vereenvoudigd en is het tevens mogelijk om bestuur en raad nog meer inzicht te geven in de afhandeling van acties. Wanneer een activiteit van een speerpunt uit de begroting in een volgend jaar geen speerpunt meer is, en ultimo het jaar niet was afgerond, wordt met deze module mogelijk gemaakt dat de afhandeling van deze activiteiten kan worden gevolgd. De transparantie over het gemeentelijk handelen wordt hiermee vergroot.

Intern gaan we de module prestatimanagement toepassen voor het maken van afdelingsplannen en het bewaken van de voortgang hiervan.

Resultaatindicatoren

1. Prestatiemanagement geïmplementeerd voor speerpunten en acties uit afdelingsplannen uiterlijk 1 mei 2017;
2. Afdelingsplannen 2018 opstellen met behulp van LIAS uiterlijk gereed in december 2017.

Wat mag het kosten ?

De activiteiten uit de nota bedrijfsvoering zullen voor een groot deel op eigen kracht en binnen bestaande budgetten worden uitgevoerd. De kosten voor de samenwerking CGT zijn conform de opgestelde businesscases en kunnen worden gedekt uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserves. Beschikbare uren voor de verbetering van de bedrijfsvoering 25 uur per fte per jaar, dit is ca. 3.200 uur per jaar.

Kengetallen bedrijfsvoering

In onderstaande tabel worden de bedrijfsvoeringskostenplaatsen weergegeven met de kostprijs per eenheid. Tevens zijn de kosten gerelateerd aan het aantal inwoners (26.389 ultimo juni 2016).

Kostenplaats	Verdeeleenheid	Kostprijs per eenheid	Kosten per inwoner
Huisvesting	m ²	€ 168	€ 14,80
Interne dienstverlening*	Fte	€ 5.556	€ 24,52
BWB incl. kapitaallasten ICT	Productief uur	€ 21,80	€ 111,62
Overige overhead	Productief uur	€ 9,52	€ 48,76

Dit is het laatste begrotingsjaar waarin bovenstaande kengetallen worden getoond. Vanaf 2017 beschikken we namelijk over de kengetallen van Vensters voor bedrijfsvoering, waardoor we de kengetallen van Geldermalsen ook kunnen afzetten tegen landelijke kengetallen.

Vensters voor Bedrijfsvoering is een instrument van King waarmee wij een totaaloverzicht krijgen van onze bedrijfsvoering en de verbetermogelijkheden. Ook kunnen we de elementen van onze bedrijfsvoering vergelijken met die van andere organisaties.

Het totaaloverzicht komt tot stand vanuit verschillende invalshoeken (oftewel vensters). We meten aan de ene kant de feiten en kijken aan de andere kant naar de beleving van managers en medewerkers binnen de organisatie. Er doen ongeveer 100 gemeenten mee aan Vensters voor Bedrijfsvoering. Wij zijn op het moment van het opstellen van deze begroting bezig met de feiteninventarisatie.

6 Verbonden partijen

Doel

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's op deze terreinen, is het gewenst dat in de programmabegroting en -jaarstukken aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Het gaat daarbij om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden) en overige samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen. Er wordt niet gerapporteerd over alle partijen waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is: partijen waarin de gemeente een 'bestuurlijk én financieel' belang heeft.

Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Van een financieel belang is sprake wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (= artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

Over partijen waarin de gemeente Geldermalsen alleen een financieel belang heeft, wordt in deze paragraaf niet gerapporteerd.

Toezichtsarrangementen

Algemeen

Het aantal verbonden partijen in de Regio Rivierenland neemt toe. Het aantal gemeentelijke taken dat regionaal wordt uitgevoerd neemt toe. Dat heeft een aantal oorzaken. Soms wordt samenwerking bij wet opgelegd; voorbeelden daarvan zijn de Veiligheidsregio Gelderland Zuid, GGD Gelderland Zuid en de Omgevingsdienst Rivierenland. Soms is die samenwerking noodzakelijk, omdat de taak niet door één individuele gemeente uitgevoerd kan worden; voorbeelden daarvan zijn de Regio Rivierenland/AVRI, en de gemeenschappelijke regeling WERKZAAK. Soms wordt samengewerkt uit efficiencyoverwegingen.

Het deelnemen in een verbonden partij kan bestuurlijke en financiële risico's met zich meebrengen. De deelnemers van een verbonden partij zijn (mede)verantwoordelijk voor die risico's. Omdat er bij verbonden partijen sprake is van verlengd lokaal bestuur, legt de gemeenteraad jaarlijks in de Kadernota vast op welke wijze hij zijn controlerende en sturende rol wil uitoefenen ten aanzien van verbonden partijen.

Toezichtsarrangementen

In de Kadernota 2016 heeft de raad in het hoofdstuk Toezicht op verbonden partijen, vastgelegd hoe de raad in 2017 toezicht op verbonden partijen zal uitoefenen. Net als in 2016 zal dat gebeuren op basis van 3 verschillende arrangementen, die in zwaarte toenemen. Toezicht niveau 1 wordt toegepast bij verbonden partijen waarvan de raad vindt dat het bestuurlijke en financiële risico laag is of laag/gemiddeld. Toezichtsniveau 2 wordt toegepast bij verbonden partij waarvan de raad vindt dat het bestuurlijke en financiële risico gemiddeld is of hoog/gemiddeld. Niveau 3 wordt toegepast bij verbonden partijen die de raad kwalificeert als bestuurlijk en financieel hoog.

De toezichtsarrangementen zijn als volgt samengesteld:

1. Toezichtsarrangement niveau 1

Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld.

Dit arrangement bestaat uit de volgende maatregelen/instrumenten:

- a. De verbonden partij is opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen van de programmabegroting en het jaarverslag.
- b. De begroting en de jaarrekening van de verbonden partij worden opgenomen op de termijnagenda van de raad, waardoor de verbonden partij 2 x per jaar in de raad ter sprake komt. Dit geldt niet voor de deelnemingen.
- c. De raad maakt zienswijzen/bedenkingen kenbaar bij de begroting en de jaarrekening van de verbonden partij. Dit laatste alleen als die bevoegdheid is opgenomen is in de gemeenschappelijke regeling.

- d. De raad stelt vragen aan het AB-lid dat de bestuursorganen van de gemeente Geldermalsen vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur.
- e. Het AB-lid neemt het initiatief om de raad periodiek mondeling te informeren over nieuwe ontwikkelingen. Dit gebeurt via de commissies van de gemeenteraad.

2. Toezichtsarrangement niveau 2

Bestuurlijk en financieel risico is gemiddeld of hoog/gemiddeld.

Dit arrangement bestaat uit alle maatregelen die gelden bij toezichtsarrangement niveau 1 en aanvullend daarop:

- a. Bestuursrapportages van de verbonden partij die opgesteld worden als onderdeel van de Planning & Controlcyclus van de verbonden partij, worden ter kennisname gebracht van de raad. Een en ander voor zover de verbonden partij deze beschikbaar heeft.
- b. Op verzoek van de raad, geeft de verbonden partij informatie op maat. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om regionaal draagvlak te zoeken voor de informatievraag.

3. Toezichtsarrangement niveau 3

Bestuurlijk en financieel risico is hoog.

Dit arrangement bestaat uit alle maatregelen die gelden bij toezichtsarrangement niveau 1 en 2 en aanvullend daarop:

- a. Bespreken van de kadernota/perspectiefnota die de verbonden partij in het kader van zijn P&C-cyclus opstelt in de commissie Bestuur en Middelen, voordat deze wordt vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de verbonden partij. Een en ander voor zover dit agendatechnisch te realiseren valt.
- b. Elke agenda van de vergadering van het Algemeen Bestuur wordt ter kennisname gebracht van de raad.
- c. Een jaarlijkse (regionale) bijeenkomst van de raad met de directeur van de gemeenschappelijke regeling.
- d. Op verzoek van de raad, een onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet (doelmatigheid en doeltreffendheid) bij de verbonden partij. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om regionaal draagvlak te zoeken voor dit onderzoek.
- e. Op verzoek van de raad een rekenkameronderzoek. Als gebruik gemaakt wordt van dit instrument kan het wenselijk zijn om hier regionaal draagvlak voor te zoeken.

Nieuwe verbonden partijen

Bij verbonden partijen die in oprichting zijn, zal de raad in de oprichtingsfase en de eerste jaren toezicht houden op niveau 3 (bestuurlijk en financieel risico hoog). Omdat de oprichting de fase is, waarin de kaders worden gesteld, zal de raad bij het aangaan van de gemeenschappelijke regeling zich focussen op de volgende uitgangspunten:

- de noodzaak tot samenwerking;
- het doel van de samenwerking is helder geformuleerd;
- de taken van de verbonden partij zijn concreet geformuleerd;
- het is duidelijk waar het opdrachtgeverschap ligt;
- er is een sluitende begroting en de financiële risico's zijn benoemd.

Vertaling toezichtsarrangementen naar de verschillende verbonden partijen

In de volgende subparagrafen wordt bij (bijna) elke verbonden partij aangegeven volgens welk arrangement de raad in 2017 toezicht zal houden. Bij de Merwede Lingelijn Beheer B.V. is in voorgaande jaren geen toezichtsarrangement aangegeven, omdat deze B.V. in 2015 zou worden opgeheven. Bij het opstellen van deze paragraaf is gebleken, dat de B.V. toch in stand wordt gehouden. Langs de Merwede Lingelijn worden nog een aantal projecten uitgevoerd. Omdat de gemeente Geldermalsen niet participeert in deze projecten, wordt deze B.V. alsnog categorie 1, bestuurlijk en financieel risico is laag, laag/gemiddeld opgenomen. Bij NUVAl is geen toezichtsarrangement aangegeven. Het gaat om een platform waarin kleine aandeelhouders Nuon, Vitens en Alliander met elkaar afstemmen, waardoor zij meer invloed kunnen uitoefenen bij vergaderingen van Aandeelhouders. De indeling in Toezicht 1, 2 of 3 is verder gebaseerd op het hoofdstuk Toezicht op verbonden partijen van de Kadernota 2016.

Opzet subparagrafen

Met ingang van begroting 2017 wordt de indeling van de verbonden partijen bepaald door het Besluit Begroten en Verantwoorden: gemeenschappelijke regelingen, NV's BV's en privaatrechtelijke rechtspersonen. Binnen elk onderdeel zijn de verbonden partijen opgenomen in volgorde van toezichtsarrangement. De subparagraaf gemeenschappelijke regelingen start met de regelingen waarop toezichtsarrangement 3 van toepassing is. Daarna volgen de gemeenschappelijke regelingen waar toezichtsniveau 2 op van toepassing is, etc.

Om te zorgen dat transparant is welke bestuursorganen deelnemer zijn van een regeling, wordt bij elke gemeenschappelijke regelingen expliciet vermeld, welke bestuursorganen de regeling zijn aangegaan. Dat is niet bij elke gemeenschappelijke regeling het zelfde en is afhankelijk van welke bevoegdheden worden overgedragen. In het verleden, bij de oprichting van de gemeenschappelijke regeling LANDER hebben zowel de raad als het college bevoegdheden overgedragen. Bij het aangaan van de gemeenschappelijke regeling WERKZAAK (rechtsopvolger van LANDER) hebben de raden besloten dat zij hun verordende bevoegdheid niet overdragen. Dat betekent dat WERKZAAK een regeling is tussen de colleges van de deelnemende gemeenten. De GR voert alleen de bevoegdheden van de colleges uit.

Verbonden Partij	Toezichtsarrangement
Gemeenschappelijke regelingen	
Regio Rivierenland	3
Avri	3
Werkzaak	3
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	3
GGD Gelderland Zuid	3
Veiligheidsregio Gelderland Zuid	2
Omgevingsdienst Rivierenland	2
Natuur- en Recreatieschap Lingebied	1
Regionaal archief Rivierenland	1
Belastingsamenwerking Rivierenland	1
N.V.'s B.V's	
N.V. Alliander	1
N.V. Nuon Energy	1
Vitens NV	1
NV Bank Nederlandse Gemeenten	1
Merwede-Lingelijn (M.L.L.) Beheer B.V.	1
Verenigingen en Stichtingen	
Stichting Logistieke Hotspot	3

Uitvoering toezichtsarrangementen

Vanaf medio 2016 wordt elk kwartaal aan de raad gerapporteerd over alle gemeenschappelijke regelingen en de Stichting Logistieke Hotspot. Per regeling wordt een rapportage opgesteld. Voor alle regelingen geldt dat er algemene informatie gegeven wordt over de uitvoering van de taak en de ontwikkelingen voor de komende periode. Bij de regelingen die onder toezichtsniveau 1 vallen, wordt verder geen extra informatie gegeven. De informatie bij de gemeenschappelijke regelingen die onder toezichtsniveau 2 en 3 vallen is uitgebreider. Bij de regelingen met een toezichtsniveau 2 en 3 wordt ook nog informatie gegeven op basis van beschikbare managementrapportages of bestuursrapportages van de gemeenschappelijke regeling. Een en ander voor zover deze rapportages beschikbaar zijn. Bij de regelingen met een toezichtsniveau 3 wordt de raad daarnaast geïnformeerd over onderwerpen die aan de orde zijn geweest in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Regio Rivierenland	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van verkeer en vervoer, milieu, ruimtelijke ordening en waterbeheersing, volkshuisvesting, onderwijs, economie, arbeidsmarkt, volksgezondheid en zorg (jeugdbeleid, WMO). De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische)beleidstaken uit.
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit 10 leden en een voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. De AB-leden hebben stemrecht in de omvang waarin het inwoneraantal van de gemeente die zij vertegenwoordigen zich verhoudt tot het inwoneraantal van alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Er wordt afgerond op honderdtallen inwoners. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft 1 stem in het AB. Het DB bestaat uit 3 leden, waaronder de voorzitter. Deze is ook voorzitter van het DB. Het AB wijst uit zijn midden ten minste 2 leden aan als leden van het Dagelijks Bestuur.
Relatie met programma's	De Regio Rivierenland is opgenomen in Programma 2, Wonen, werken en bedrijven. Deze indeling hangt samen met de economische Speerpunten die de deelnemers van de Regio Rivierenland hebben geformuleerd: Agribusiness, Economie en logistiek en Recreatie en Toerisme. Behalve over deze drie speerpunten worden in regionaal verband ook beleidsvoorstellen voorbereid op het terrein van (basis)mobiliteit, wonen, breedband, duurzame energie en het sociaal domein (Wmo en Jeugd). De taken van deze GR hebben daarom ook een relatie met de programma's Leefbaarheid, welzijn en zorg en Landschap, verkeer en openbare ruimte.
Risico's	Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in 2013 een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoeksrapport opgenomen adviezen is in 2013 een algemene reserve gevormd van € 474.000 voor het afdekken van deze (financiële) risico's. Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risico-reserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van het totaal van de opbrengsten uit dienstverlenings-overeenkomsten wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringsrisico's op te kunnen vangen. De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan: ziekte en inhuur van personeel, afschrijving van materieel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves. Onvoorziene uitgaven In de Nota reserves en voorzieningen, vastgesteld op 26 oktober 2009, is ten aanzien van de weerstandscapaciteit van de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening bepaald dat er een post

	'onvoorzien' in de begroting opgenomen kan worden voor incidentele tegenvallers. In de programmabegroting 2017 is een bedrag van € 20.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	184	195	1.904	1.536	2.622	2.313
Toelichting financieel belang	Op basis van het inwoneraantal bedraagt het aandeel van Geldermalsen 11,05% van de (netto) lasten van de basistaken.					

GR AVRI	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Doel	De Avri is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.
Deelnemers	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit tien leden. Elk AB-lid heeft 1 stem. Het AB besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald. Het DB bestaat uit de voorzitter en twee leden uit het AB, die door het AB worden aangewezen. Raadsleden hebben geen zitting in het AB. Voorafgaand aan elke AB-vergadering wordt een Platformbijeenkomst belegd, waarin de raadsleden van de deelnemende gemeenten wensen en bedenkingen kunnen uiten met betrekking tot de agenda van de betreffende AB-vergadering.
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in programma 2, Wonen, Werken en Bedrijven. Er is een relatie met programma 3, Leefbaarheid, Wonen en Zorg. Immers het niet ophalen van huishoudelijk afval heeft gezondheidsrisico's tot gevolg. De gemeente Geldermalsen neemt geen plustaken af van Avri. Dat betekent dat het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving openbare ruimte <u>niet</u> wordt uitgevoerd door de Avri. Er is dus geen relatie met programma 4, Landschap, Verkeer en Openbare Ruimte.
Risico's	In het kader van de begroting 2017 zijn de volgende opties beschreven ten aanzien van de inzet de Voorziening Inzameling AVH: Optie 1: weerstandscapaciteit Avri vergroten: het (gefaseerd) aanvullen van de voorziening naar het minimale weerstandsniveau van € 2,1 miljoen. Optie 2: weerstandscapaciteit Avri handhaven: handhaven van de voorziening op het niveau van € 1,3 miljoen. Optie 3: weerstandscapaciteit Avri verlagen: de voorziening wordt incidenteel ingezet ter dekking van kosten in de begroting 2017 en de meerjarenramingen 2018 - 2020 hetgeen leidt tot een demping van de verwachte stijging van het tarief van de afvalstoffenheffing. Gemeenten dienen het inrichten van weerstandscapaciteit voor Avri in overweging te nemen. Optie 4: weerstandscapaciteit Avri in de begroting handhaven en weerstandscapaciteit aanvullen bij (mogelijke) overschotten van de jaarrekening. Betreft handhaving van de voorziening op het niveau van € 1,3 miljoen met geleidelijke aanvulling tot het minimale niveau van € 2,1 miljoen via positieve rekeningsresultaten als deze zich voordoen. In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van optie 3. Aanleiding hiervoor is de tariefsegalisatie rondom de kosten van de stortplaats. Dit zorgt t/m 2019 voor een verdere daling van het saldo van de voorziening. Deze wordt vervolgens in 2020 op begrotingsbasis aangevuld tot het niveau van € 1,3 miljoen. <u>Zienswijze.</u> De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 16 juni 2016 naar aanleiding van de concept-programmabegroting 2017 een zienswijze geformuleerd. Daarin is aangegeven dat optie 3 niet de voorkeur heeft en dat Geldermalsen opteert voor optie 4. Reden hiervoor is dat zeer sterk belang wordt gehecht om de afvalstoffenheffing niet teveel te laten stijgen en dat daarnaast op termijn het weerstandsvermogen van de Avri op peil wordt gebracht. Deze zienswijze is op 21 juni 2016 gezonden aan het Dagelijks Bestuur van Avri met het verzoek om deze te betrekken binnen de uitwerking van de (geactualiseerde) nota risicomanagement.

	De Avri begroting is behandeld en vastgesteld in de AB vergadering van 7 juli jl. De actualisatie van risico's vindt de komende maanden plaats. Avri komt met verschillende scenario's voor het benodigde weerstandsvermogen. Besluitvorming hierover staat gepland in het AB van 16 februari 2017.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog). Er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	0*	0*	834	832	36.545	33.504
Toelichting financieel belang						

*De activiteiten van de Avri worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat de gemeente Geldermalsen een indirect financieel belang heeft in de GR.

GR Werkzaam	
Vestigingsplaats	Tiel
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.
Deelnemers	De colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit 9 leden: 1 lid per deelnemende gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het DB bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB.
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in Programma 3, Leefbaarheid, Welzijn en Zorg. Er is een relatie met Programma 2, Wonen, werken bedrijven in verband met de het bereiken van een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie.
Risico's	De werkelijke baten wijken af van de geraamde baten De baten zijn gebaseerd op een inschatting van de huidige omstandigheden. Dat betekent dat uitgegaan is van de huidige geldstromen en de verwachte ontwikkeling daarin. Zo is een inschatting gemaakt van het SW-gat en van de netto omzet uit de markt. Er is geen rekening gehouden met te verwachten rijksmaatregelen (Risico van 8% op de Buig-middelen en korting vanwege bezuinigingen Participatiewet) en de uiteindelijke keuze voor de verdeling van de rijksbudgetten in het kader van de P-wet. Daar waar het gaat om de budgetten in het kader van de grote geldstroom, zijn de individuele gemeenten risicodragers. Wanneer de werkelijk gerealiseerde omzet lager is dan de geraamde baten, heeft dit consequenties voor het bedrijfsvoeringsresultaat, hetgeen via de verdeelsleutel voor alle gemeenten effect heeft. Voor zover het een verschuiving betreft van omzet naar daadwerkelijke uitstroom hoeft dit niet nadelig te zijn. Risico afwijkende indeling klantprofielen Voor het berekenen van de omzet zijn, naast de SW-doelgroep, de werkzoekenden volgens de klantprofielen 2 en 3 van belang. Op dit moment is ongeveer 70% van de werkzoekenden toebedeeld naar de juiste klantprofielen. De werkelijke indeling kan afwijken en daarmee invloed hebben op de te realiseren omzet. Risico's personeelskosten 1. Raming p-kosten en vergrijzing van medewerkers. De raming van de personele kosten gaat uit van een raming op basis van de maximale loonsom per functieschaal. 2. Flexibiliteit De begroting hanteert een fluctuatie van de personeelskosten op basis van de ontwikkeling van het aantal werkzoekenden. Werkzaam Rivierenland heeft een flexibele schil die mogelijk maakt snel te sturen op een veranderende behoefte aan personeel. Risico's huisvesting Indien de locaties die Werkzaam Rivierenland zal betrekken in de eerste helft van 2017 later dan gepland worden opgeleverd, zal langere tijd onderkomen gevonden moeten worden in tijdelijke locaties. Dit kan leiden tot een kostenverhoging. Er is rekening gehouden met maximaal 3 jaar overbrugging voor de productie in Zaltbommel. Dit pand aan de Unieweg wordt gedeeltelijk verhuurd, derhalve zijn de nettokosten € 967.000. In 2019 is de verkoop van het pand voorzien en wordt rekening gehouden met een te realiseren boekwinst. Vertraging in de verkoop van het pand kan gevolgen hebben voor de exploitatie. Het is echter nu nog te vroeg om een inschatting te maken wat de impact zou kunnen zijn.

	Risico's latende organisaties Overschot Werkdeel De kosten van formatie ten laste van het Participatiebudget-Werkdeel zijn opgenomen in de organisatiekosten van Werkzaam. Het werkdeel wordt voor 95% doorbetaald aan Werkzaam. Hier ontstaat het risico van een dubbeltelling. Om dit risico te mitigeren is in de begroting het uitgangspunt dat, wanneer de Werkdeel-gelden niet volledig extern besteed worden, deze worden ingezet ter dekking van de organisatiekosten. Het Werkdeel moet worden aangewend voor re-integratie en participatie. Voor andere doeleinden mag dit budget niet worden gebruikt. Niet bestede gelden mogen voor een deel worden meegenomen naar volgend boekjaar en het overige deel moet terug naar het Rijk. Nu is afgesproken dat een bepaald percentage van het Werkdeel beschikbaar moet blijven voor de gemeenten (afbouwend van 42% naar 5% in 3 jaar), zullen gemeenten moeten toezien op het besteden van dit bedrag aan de doeleinden die volgens de wet mogelijk zijn. Alternatief is dat gemeenten dit bedrag inzetten ter verlaging/dekking van de organisatiekosten. Dit heeft tot gevolg dat de gemeentelijke bijdrage aan Werkzaam lager wordt. Frictiekosten Onvoldoende mogelijkheden voor afbouw frictiekosten of doorlopende kosten vanwege niet (tijdig) opzeggen van contracten (accountant, verzekeringen, Arbo etc.) met als gevolg hogere frictiekosten. Vangnetregeling De gemeente Tiel en Neerijnen hadden een meerjarig tekort op het Inkomensdeel/Buigbudget en ontvingen daarvoor de Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU). Dit gaat de komende jaren ook voor Geldermalsen gelden. Inmiddels zijn de MAU en de Individuele Aanvullende Uitkering (IAU t.b.v. een éénjarig tekort) vervangen door de vangnetregeling. De voorwaarden om in aanmerking te (blijven) komen voor deze regeling kunnen wijzigen. De verwachting is dat de voorwaarden zullen worden aangescherpt, zeker in geval van een meerjarig tekort. In de begroting van Werkzaam is er van uitgegaan in het meerjarenperspectief dat met succes een beroep kan worden gedaan op de Vangnetregeling. De risico's voor het mogelijk niet verkrijgen van een Vangnetregeling liggen bij de gemeenten. Uiteraard bewaakt Werkzaam Rivierenland of een gemeente daarvoor in aanmerking komt, doet de aanvraag en voert het daarbij behorende plan uit. BTW De BTW is nu volledig uit de begroting gehaald. Het risico kan zijn dat een deel van de te verleggen BTW door gemeenten niet verrekend kan worden of dat het percentage op een hoger percentage wordt vastgesteld dan door Werkzaam geraamd.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog). Er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	1.363	1.499	0	0	0	0
Toelichting financieel belang						

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Deelnemers	De colleges van de gemeenten Culemborg, Geldermalsen en Tiel.					
Bestuurlijk belang	De colleges zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur telt drie zetels. Elke deelnemer heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid. De gemeenschappelijke regeling voert haar taak in mandaat uit.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in de Paragraaf Bedrijfsvoering. Er is een relatie met Programma 1.					
Risico's	Risico's waar rekening mee wordt gehouden en waarvoor maatregelen worden genomen als ze zich voordoen: • hogere uitvoeringskosten i.v.m. uitvoering sociaal plan; • de voordelen op het gebied van IM/ICT zijn in de begroting van BWB als een stelpost opgenomen en zullen met concrete projecten worden ingevuld; • in de begroting van BWB is geen post "onvoorzien" opgenomen.					
Toezichtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog); er is sprake van een nieuwe GR.					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	2.568	2.634	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting financieel belang						

GR GGD Gelderland Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Wettelijke taken GGD						
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur; het Algemeen Bestuur telt 16 zetels. Het stemgewicht per gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar, zoals opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het CBS. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het AB en minimaal vier andere leden. Deze worden aangewezen door het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB worden aangewezen vanbuiten de kring van het algemeen bestuur.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 3, Leefbaarheid, Welzijn en Zorg. De GR heeft ook een relatie met Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. De GGD Gelderland-Zuid speelt een rol bij de rampenbestrijding.					
Risico's	Het totale verwachte risico van de GGD Gelderland-Zuid bedraagt nu € 2.068.000, een daling van zo'n € 461.000 ten opzichte van de inschatting van de risico's bij de begroting 2016. De voornaamste oorzaak hiervan is dat het risico op uitbetaling van het opgebouwde vakantiegeld in 2016 in december 2016 vervalt. Doordat de risico's van de GGD de algemene reserve overstijgen, is het advies aan de deelnemende gemeenten om voor dat deel een bedrag (naar rato) op te nemen in de eigen paragraaf weerstandsvermogen. Het aandeel van Geldermalsen in dit restrisico bedraagt € 39.620 De discussie over de financiering van Veilig Thuis speelt nog. Het voorstel over de structurele financiering van Veilig thuis, zal tot een begrotingswijziging leiden. Deze wordt voor een zienswijze aan de gemeenteraad voorgelegd.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	718	745	936	905	550	817
Toelichting financieel belang						

GR Veiligheidsregio Gelderland Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het leveren van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing					
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en waal, Wijchen, Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door middel van de burgemeester. Het Algemeen Bestuur telt 16 zetels. Alle leden hebben 1 stem, tenzij er een besluit genomen moet worden over de jaarrekening, begroting of een begrotingswijziging. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal 1 stem heeft. De burgemeester van Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het Algemeen Bestuur als het dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 6 leden. De burgemeester van de gemeente Geldermalsen maakt ook deel uit van het Dagelijks Bestuur.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. Er is een relatie met Programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg in verband met de rampenbestrijding.					
Risico's	In 2014 is door de VRGZ een nieuwe nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld. Het bestuur nam hierover besluiten op 12 februari 2015. Dit jaar zijn bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn gerubriceerd en gewaardeerd: • het complete overzicht van de risico-inventarisatie (en de voorgestelde of genomen beheersmaatregelen) wordt één keer per vier jaar besproken met het algemeen bestuur; • in de tussenliggende periode wordt een samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen in de begroting en de jaarrekening; • bij het uitbrengen van de financiële rapportages (begroting, jaarrekening en twee maal per jaar tussentijdse cijfers) worden nieuwe of verdwenen risico's als mutatie gemeld; • de frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is; • voor de omvang van de reserve Crisis- en Rampenbestrijding wordt 5% van de omzet genomen als streefwaarde; • voor de omvang van de reserve RAV wordt 10% van de omzet genomen als minimumnorm en 15% als streefwaarde. De programmabegroting van de VRGZ is met inachtneming van bovenstaand beleid opgesteld.					
Toezihtsarrangement	Niveau 2 (Bestuurlijk en financieel risico is gemiddeld of hoog/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	1.788	1.754	4.982	4.958	49.927	49.363
Toelichting financieel belang						

GR Omgevingsdienst Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht, waaronder tevens wordt begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten Gelderland.					
Deelnemers	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel en het college van GS van de provincie Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemers zijn met 1 lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit 11 leden. Deelnemers die zowel de milieutaken als de bouw- en RO-taken hebben ingebracht hebben ieder 2 stemmen, de deelnemers die alleen de milieutaken hebben ingebracht hebben 1 stem. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur. Het DB bestaat uit 3 leden en de voorzitter van het AB. Het AB-lid van de gemeente Geldermalsen heeft zitting in het Dagelijks Bestuur. De gemeenschappelijke regeling voert haar taken in mandaat uit.					
Relatie met programma's	De ODR is opgenomen in Programma 2, Wonen, werken en bedrijven. De GR voert sinds 1 april 2013 de Wabo (bouw en milieu) taken uit voor Geldermalsen. Daarom hebben de taken van de ODR ook een relatie met het onderdeel vergunningverlening en veiligheid en handhaving van programma 1.					
Risico's	Weerstandscapaciteit € 327.074 / geïdentificeerde risico's € 296.875 = weerstandsvermogen 1,10. Het weerstandsvermogen valt hiermee in categorie C – Voldoende. De ODR staat voor een solide financieel beleid. De ODR wil de deelnemers zo min mogelijk in het lopende jaar om extra bijdrage vragen. Het Algemeen Bestuur heeft daarom besloten in haar vergadering van 14 december 2015 dat de ODR minimaal een waardering categorie C - voldoende - moeten nastreven. Hieraan wordt voldaan.					
Toezichtsarrangement	Niveau 2 (Bestuurlijk en financieel risico, gemiddeld of hoog gemiddeld) .					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	1.504	1.508	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting financieel belang						

GR Natuur- en Recreatieschap Lingebied					
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath				
Doel	Samen met het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het -schap Over-Betuwe het in stand houden van de BV Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie Recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het instandhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de Recreatieschappen, waarbij tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied wordt beoogd.				
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Geldermalsen, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en Lingewaal.				
Bestuurlijk belang	De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De gemeenschappelijke Regeling Natuur- en Recreatieschap Lingebied heeft een AB. Het AB bestaat uit 5 leden. Het DB bestaat uit het AB. De B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied heeft ten doel de instandhouding van 3 werk B.V.'s: de Avezaath B.V. die ten doel heeft het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken, de Recreatie B.V. (Uit@waarde Events) die ten doel heeft het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen en Cellendonk B.V., die ten doel heeft het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.				
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in Programma 4, Landschap, verkeer en openbare ruimte. Er is een relatie met Programma 2, Wonen, werken en bedrijven vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.				
Risico's	-				
Toezietsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).				
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
	0	0			
Toelichting financieel belang	Het Recreatieschap bezit 33,3% van de aandelen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierenland. Dit zijn 15 aandelen. De nominale waarde per aandeel bedraagt € 450,--. De netto vermogenswaarde van de deelneming in de B.V. Recreatiemaatschappij bedraagt per 31-12-2014 € 27.343.000.				

GR Regionaal archief Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarpplaats(en) van de deelnemers en van hun daar naar toe overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarpplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden.					
Deelnemers	Colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neerijnen, Neder-Betuwe, Tiel en Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Elke gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald in de regeling. Raadsleden hebben geen zitting het AB, omdat zij geen bevoegdheden hebben overgedragen. De gemeenschappelijke regeling RAR werkt met beeld- en oordeelvormende (BOV) vergaderingen, waarbij daarvoor aangewezen raadsleden en AB-leden in gezamenlijkheid in overleg kunnen treden over de agendapunten van het algemeen bestuur. Deze vergadering vindt plaats voorafgaand aan de AB-vergadering, zodat de AB-leden de meningen uit de BOV kunnen betrekken bij de afwegingen die zij in de AB-vergadering maken. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het AB worden aangewezen. De gemeente Geldermalsen maakt deel uit van het dagelijks bestuur van het RAR.					
Relatie met programma's	De GR is opgenomen in Programma 1, Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie. Het RAR beheert verschillende cultureel historische documenten, waaronder fotoarchieven. In die zin beheert het RAR ook het cultureel erfgoed van de gemeente Geldermalsen en de Regio Rivierenland. Gelet op deze cultuurhistorische activiteiten heeft het RAR ook een relatie met Programma 3, Leefbaarheid, welzijn en zorg.					
Risico's	Het weerstandsvermogen bedraagt € 350.000 en is opgebouwd uit de volgende reserves: - informatisering/digitalisering/bedrijfsvoering € 197.000; - reserve uitbreiding archiefdepot € 117.000; - reserve weerstandsvermogen € 36.000. De geïnventariseerde risico's zijn gebaseerd op de d.d. 27.11.2014 door AB vastgestelde Adviesnota Weerstandsvermogen. Conclusies uit deze nota: - De weerstandscapaciteit biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen als deze zich beweegt tussen de €232.000 (factor 1) en € 325.000 (factor 1,4); - Het RAR zal de weerstandscapaciteit niet (langdurig) onder voorgenoemde drempelwaarden laten komen, en waar nodig de weerstandscapaciteit tot het gewenst niveau aanvullen. Met een weerstandsvermogen van € 350.000 komt de weerstandsratio uit op 1,51.					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	260	254	369	270	8.910	8.719
Toelichting financieel belang						

GR Belastingssamenwerking Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Samenwerking bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.					
Deelnemers	De deelnemers zijn het DB van het Waterschap Rivierenland, het DB van gemeenschappelijke regeling AVRI en de colleges van de gemeenten Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Montfoort, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein. .					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende bestuursorganen zijn vertegenwoordigd in het AB, waarbij het Waterschap is vertegenwoordigd met twee leden. Alle deelnemers, met uitzondering van het Waterschap, hebben een stem. De leden namens het Waterschap hebben beiden twee stemmen (= totaal 4 stemmen). Het DB bestaat uit de voorzitter en twee leden, door en uit het AB gekozen, waarbij ten minste een lid gekozen wordt uit de vertegenwoordiging namens het Waterschap.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Risico's	De incidentele weerstandscapaciteit van BSR is gelijk aan de in de begroting opgenomen post onvoorzien. In 2009 is besloten dat er geen algemene reserve bij de BSR zal worden gevormd. De BSR heeft daardoor geen structurele weerstandscapaciteit. Voor eventuele risico's die niet in de begroting zijn opgenomen, en niet gedragen kunnen worden uit de post onvoorzien, dienen deelnemers van BSR zelf een voorziening te treffen. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BSR, maar tot de bedrijfsrisico's van de deelnemende bestuursorganen.					
Toezihtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	347	334	284	284	915	737
Toelichting financieel belang						

N.V. / B.V.

N.V. Alliander						
Vestigingsplaats	Arnhem					
Rechtsvorm	NV					
Doel	De levering van energie. In het kader van de splitsingswet is het oude Nuon gesplitst in Nuon Energy (leveringsbedrijf) en Alliander (o.a. netwerkbedrijf). Nuon Energy is verkocht aan Vattenfall. Alliander bestaat uit drie werkmaatschappijen, namelijk Liander (netwerk-beheerder), Liandon (consultancy en advies over aanleg en realisatie van, en instandhouding en beheer van complexe energie-infrastructuren en meetdiensten) en Liandyn (actief in o.a. de markt voor verlichting van de openbare ruimte en verkeersregelinstallatie).					
Betrokken partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (± 45%), Friesland (± 13%), Noord-Holland (± 9%) en de gemeente Amsterdam (± 9%). De overige 24% van de aandelen zijn in handen van 51 gemeenten in Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland, de gemeente Amersfoort, de provincie Flevoland, en een tweetal houdstermaatschappijen van gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de Rijn- en Bollenstreek.					
Bestuurlijk belang	De gemeente Geldermalsen bezit 233.211 aandelen Alliander. Dit is 0,170% van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	0	0				
Toelichting financieel belang						

Vitens NV						
Vestigingsplaats	Utrecht					
Rechtsvorm	NV					
Doel	Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.					
Betrokken partijen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als een naamloze vennootschap.					
Bestuurlijk belang	De gemeente is houder van 24.035 aandelen in deze vennootschap.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	0	0	441,3	466,1	1.292	1.289
Toelichting financieel belang						

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Rechtsvorm	NV					
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector). Met specifieke financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.					
Betrokken partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.					
Bestuurlijk belang	De aandelen BNG Bank zijn voor 50% in handen van gemeenten en provincies, de andere helft is in handen van de staat. De gemeente Geldermalsen heeft zeggenschap via het stemrecht op de 28.665 aandelen die zij in bezit heeft. De gemeente Geldermalsen heeft geen afvaardiging in het bestuur van BNG Bank.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen.					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	0	0				
Toelichting financieel belang						

Merwede Lingelijn B.V.						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Rechtsvorm	BV					
Doel	De voorbereiding en realisatie van de verbeteringen aan de infrastructuur van- en rond de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen (Merwede-Lingelijn); het verrichten van alle verdere handelingen, die met dit doel in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De gemeenten geven de Beheer B.V. opdracht voor het doen realiseren van de verschillende projecten aan de spoorlijn en de stations. Daartoe heeft elke gemeente een realisatieovereenkomst afgesloten met de Beheer B.V., voorzover het projecten betreft op het grondgebied van de betreffende gemeente. De beheer B.V. is namens de gemeenten opdrachtgever van de Provincie Zuid-Holland; de provincie is verantwoordelijk voor het doen realiseren van de gedeeltelijke spoorverdubbeling, aanpassing van bepaalde treinhaltes, de realisatie van een nieuwe treinhalte en de beveiliging van een aantal overwegen, waaronder die in Beesd.					
Betrokken partijen	De gemeenten langs de Merwede-Lingelijn, i.c. Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam en Geldermalsen.					
Bestuurlijk belang	Het maatschappelijke kapitaal van de B.V. bedraagt € 1.000.000 verdeeld in 1.000.000 aandelen van € 1,--. Het geplaatste kapitaal bedraagt € 250.000. De participatie in het geplaatste kapitaal is gebaseerd op het aandeel van elke gemeente in de te realiseren projecten. De gemeente Geldermalsen heeft 6.000 aandelen, dat is 2,4% van het aantal uitstaande aandelen. Dordrecht heeft 7.275 aandelen, Sliedrecht 101.575 aandelen, Hardinxveld-Giessendam 50.100 aandelen, Gorinchem 50.950 aandelen en Leerdam 30.525 aandelen.					
Relatie met programma's	De Merwede Lingelijn als openbaar vervoersvoorziening behoort in de eerste plaats in programma 4 (verkeer). De kwaliteitsverbetering van deze spoorlijn heeft ook een relatie met programma 1 (veiligheid).					
Toezichtsarrangement	Niveau 1 (Bestuurlijk en financieel risico is laag of laag/gemiddeld).					

Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	0	0				
Toelichting financieel belang						

Verenigingen en Stichtingen

Stichting Logistieke Hotspot						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtsvorm	Stichting					
Doel	Het verkrijgen en administreren van aandelen in het kapitaal van de B.V. Logistieke Hotspot Rivierenland, het uitoefenen van financiële rechten en vermogensrechten op deze aandelen en het uitoefenen van de zeggenschapsrechten op deze aandelen. Iedere deelnemer krijgt certificaten van aandelen, die uitgegeven worden door de Stichting LHR. Er is geen directe relatie tussen de BV en certificaathouders.					
Betrokken partijen	Het bestuur bestaat uit zes verschillende 'bloedgroepen'. De groep gemeenten, de Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V., de groep bedrijven logistiek, de groep ontwikkelaars, bouwbedrijven, installatiebedrijven, de agro-bedrijven en de groep financiële instellingen en overige partijen. De groep gemeenten wordt gevormd door de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Lingewaal, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Druten en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Elke groep heeft het recht om een bindende voordracht te doen voor de benoeming van één bestuurslid in de Stichting. Bestuursbesluiten worden genomen met ten minste twee/derde van de uitgebracht stemmen, tenzij anders wordt bepaald. Het gewicht van de stem van de groep gemeenten is 20% van het totaal aantal stemmen. De groep gemeenten heeft 2% van de certificaten uitgegeven door de Stichting Logistieke Hotspot Rivierenland. De certificaten geven geen vergaderrecht in de Algemene vergadering van de B.V.					
Relatie met programma's	Programma 2, Wonen, werken en bedrijven.					
Toezihtsarrangement	Niveau 3 (nieuwe verbonden partij Bestuurlijk en financieel risico is hoog).					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	2	2				
Toelichting financieel belang	Een aandeel in de B.V. is nominaal € 1,--. Er zijn in zijn totaliteit 100.000 aandelen uitgegeven, tegen een waarde van € 6,75 De groep gemeenten heeft 2.000 certificaten (totaal aantal van deze groep). De gemeente Geldermalsen heeft € 1.350 geïnvesteerd en daarvoor 200 certificaten verkregen.					

Overige Samenwerkingsvormen

Nuval						
Vestigingsplaats	Doesburg					
Rechtsvorm						
Doel	Aandeelhouder van Vitens en Alliander treden gezamenlijk op als 1 stem binnen het grootaandeelhoudersoverleg Alliander, zodat (kleine) gemeenten meer invloed kunnen uitoefenen.					
Betrokken partijen	De gemeenten Aalten, Almere, Apeldoorn, Barneveld, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Dronten, Duiven, Elburg, Ermelo, Geldermalsen, Harderwijk, Hattem, Lelystad, Lochem, Montferland, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Rheden, Rijnwaarden, Westervoort, Winterswijk, Zeewolde, Zevenaar en Zutphen					
Bestuurlijk belang	Geldermalsen bezit 233.211 aandelen Alliander; binnen de Nuval is dat 1,86% van de aandelen Nuval-vertegenwoordigers. Geldermalsen bezit 24.035 aandelen Vitens; binnen de Nuval is dat 1,40% van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers.					
Relatie met programma's	Programma 5 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen					
Toezichtsarrangement	N.v.t.					
Financieel belang (x € 1.000)	Begrote bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2016	Begroot Eigen vermogen		Begroot Vreemd vermogen	
			31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017
	2	2	0	0	0	0
Toelichting financieel belang						

7 Grondbeleid

Doelstelling

Grondbeleid wordt ingezet om doelen op andere beleidsvlakken te realiseren. U kunt daarbij onder meer denken aan de beleidsvelden als wonen, werken, infrastructuur, recreatie & sport, landschapskwaliteit, milieu, onderwijs en maatschappelijke voorzieningen. Grondbeleid is dienstbaar aan de realisatie van andere beleidsvelden en geen doel op zichzelf.

Bestaande beleidskaders

Beleidskader	Vastgesteld door	jaar van vaststelling	Geldig tot
Nota Grondbeleid	Gemeenteraad	2016	2021

De nota Grondbeleid 2016 - 2021 bevat de beleidskaders voor het gemeentelijk grondbeleid.

Het grondbeleid is in hoofdzaak facilitair. Daarbij wordt een flexibele en marktgerichte houding ingenomen om in te kunnen (blijven) spelen op de plaatselijke behoefte. Waar nodig en financieel verantwoord zal een actieve rol worden vervuld en zal gemeente vastgoed aankopen. Dit kan zijn in belang van infrastructurele werken als wegen of ten behoeve van het realiseren van onderwijshuisvesting, maar ook op andere terreinen. Het college heeft een mandaat om proactief strategische aankopen te kunnen realiseren.

Bij private ontwikkelingen op ruimtelijk gebied, wordt gestreefd naar een optimaal kosten verhaal en het sluiten van een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer.

Wettelijke instrumenten voor grondbeleid zijn opgenomen in de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet.

Ontwikkelingen

Economisch herstel na een tijd van crisis is ook voor de gemeente waarneembaar. Trok in eerste instantie de woningmarkt voor starters aan, is nu ook sprake van herstel van het duurdere woningsegment en bouwkvavels. Ook belangstelling voor bedrijfsground op bedrijventerrein Hondsgemet neemt toe. Desalniettemin zal de komende tijd nog onzeker zijn voor perspectieven, looptijden en opbrengsten van grondexploitaties.

Naast de bewegingen op de vastgoedmarkt is ook de samenleving in beweging. De participatiesamenleving zet zich steeds verder door. Een tendens waarbij meer wordt overgelaten aan de samenleving, maar waar ook ruimte wordt geboden voor initiatieven vanuit de samenleving. Daar past vanuit dit gezichtspunten een meer bescheiden rol voor de gemeente bij en facilitair grondbeleid.

Gemeentelijke beleidslijn: beheergemeente

In het verleden heeft de Geldermalsen actief grondbeleid gevoerd. Zowel voor woningbouw als bedrijfsterrein is voldoende op voorraad. Daarin wordt geen aanleiding gevonden actief grondbeleid voort te zetten. De gemeente zal veel meer een beheergemeente worden.

Facilitair

Bij een beheergemeente past een facilitair grondbeleid. Ontwikkelingen worden daarbij aan de markt overgelaten. Wij willen een facilitaire rol op een marktgerichte wijze vervullen met flexibele houding. In grote lijnen houdt dit in dat de gemeente zorgt voor het planologisch kader en daarnaast tot kostenverhaal zal overgaan. Kostenverhaal zoals bedoeld afd. 6.4. grondexploitatie van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Regie

Ook kan de gemeente een regierol vervullen. Regierol in de zin van het stellen van ruimtelijke en een volkshuisvestelijk kader. Bekend zijde met verschillende initiatieven en/of plannen vanuit het bedrijfsleven en/of inwoners, ideeën met een ruimtelijke impact kunnen we initiatiefnemers bij elkaar brengen en/of stimuleren dat (ruimtelijke) functies worden gecombineerd. Partijen bij elkaar brengen en daarmee haalbaarheid en draagvlak van initiatieven vergroten en versterken, dat is een andere wijze waarop we facilitair beleid vorm willen geven.

Actief

De gemeente treedt niet geheel terug van de vastgoedmarkt. De markt zal en kan niet alles realiseren. Als daartoe de aanleiding bestaat zal de gemeente actief grondbeleid voeren. Dat wil zeggen actief grond en/of opstellen verwerven, eventueel bouwrijp maken en verkopen.

Instrumenten voor actief grondbeleid, onteigening en het voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeente, kunnen daarbij worden ingezet.

Incidenteel zal voor toekomstig beoogde beleidsdoelen worden over gegaan tot een proactieve verwerving. Als het vastgoed dusdanig strategisch ligt en op de markt wordt aangeboden, dat de gemeente de gelegenheid niet voorbij kan laten gaan, buurmansgrond komt immers maar één keer te koop. Nadrukkelijk, boven alles geldt dat het grondbeleid moet worden ingezet op een financieel verantwoorde wijze.

Overigens mengvormen tussen de verschillende rollen, facilitair, actief of de regierol, zijn ook mogelijk.

Gemeentelijk gronduitgifte beleid

Eigendomsoverdracht blijft voor de gemeente de meest gebruikelijke wijze van gronduitgifte. Dat gebeurt tegen marktconforme prijzen. Grondprijzen worden jaarlijkse geactualiseerd. Met ingang van 2017 zal jaarlijks een grondprijnsbrief worden vastgesteld door het college. Een openbaar beleidsdocument waarin is vastgelegd tegen welke prijzen gronden worden uitgegeven en hoe grondprijzen worden bepaald. Deze beleidsnotitie zal bovendien kaderstellend zijn voor de wijze van grondprijzenberekening voor kostenverhaal bij private ontwikkelingen.

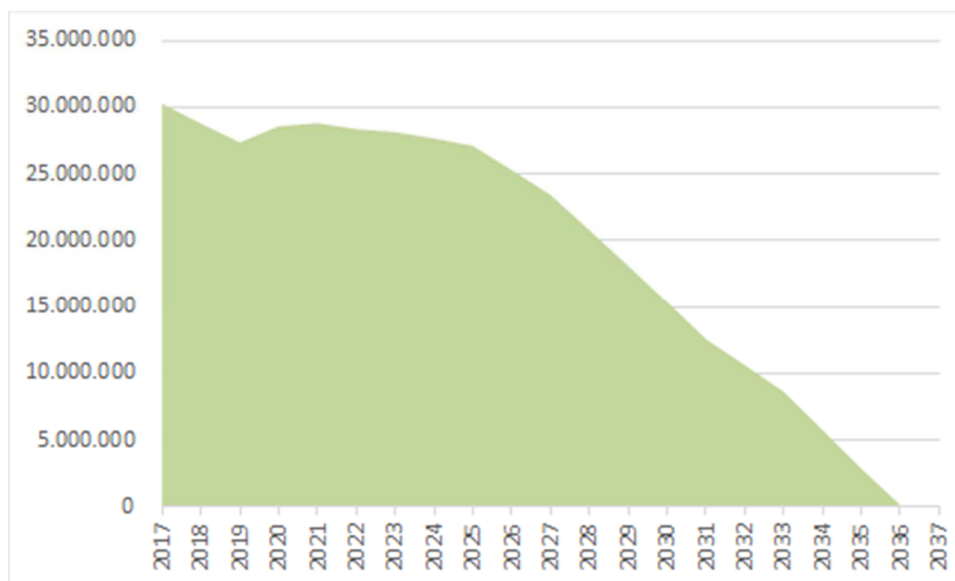
Financiële positie

Er zijn twee actieve grondexploitaties, te weten Hondsgemet-zuid en De Plantage. De verwachte boekwaarden bedragen per 1 januari 2017:

Complex	Raming boekwaarde per 1-1-2017 in €	Voorziening per 1-1-2017	Raming boekwaarde -/- voorziening per 1-1-2017 in €
23 Hondsgemet zuid	7.162.000	0	7.162.000
25 De Plantage	53.184.000	22.914.000	30.270.000
Totaal	60.346.000	22.914.000	37.432.000

Hondsgemet-zuid wordt naar verwachting in 2017 afgesloten met een verwachte winst van € 6 miljoen. De Plantage heeft een looptijd tot 2037. Voor het verwachte verlies van € 22,9 miljoen is reeds een voorziening getroffen.

Het verloop van de boekwaarde van De Plantage is als volgt:

Risicoparagraaf

Het totaal programma van De Plantage is met 200 woningen verminderd. Deze lagere aantallen zijn in de periode 2019-2024 geprogrammeerd. In die jaren is uitgegaan van relatief lage woningaantallen van 33 per jaar. In de andere jaren is uitgegaan van 65 woningen per jaar. Ook zijn de opbrengststijgingen zeer beperkt gehouden. Door deze maatregelen wordt risicomijdend geopereerd.

Mocht door wat voor reden ook toch sprake zijn van lagere woningaantallen, dan zijn de risico's te overzien. Indien in de jaren tot 2017-2018 ook slechts 33 woningen per jaar kunnen worden afgezet in plaats van 65 woningen en hierdoor de looptijd van het plan met 2 jaar verlengd wordt, is sprake van een extra verlies van € 1 miljoen.

Eventuele renteverhogingen hebben een groter effect. Een renteverhoging van 1% betekent een extra verlies van ruim € 3 miljoen.

Hondsgemet-zuid bevindt zich in de afrondende fase. Als alles volgens plan verloopt, kan het plan in 2017 worden afgesloten met een winst van € 6 miljoen. De belangstelling voor bedrijfskavels neemt steeds meer toe. Mocht onverhoopt deze belangstelling weer afnemen, dan is de verwachte winstpotentie van € 6 miljoen voldoende om tegenvallers op te vangen.

Eventuele renteverhogingen hebben geen groot effect meer op het eindresultaat, gelet op de beperkte looptijd van het plan.

8 Reserves en voorzieningen

Algemeen

In deze paragraaf is een actueel overzicht opgenomen van de verwachte stand van de aanwezige reserves en voorzieningen per 1 januari 2017 en 31 december 2017. De geraamde toevoegingen en onttrekkingen in 2017 zijn in het overzicht opgenomen. In paragraaf 3 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt nader ingegaan op de diverse beheerplannen waar een voorziening voor is gevormd, bijvoorbeeld voor de beheerplannen wegen, riolering en overige gemeentelijke gebouwen.

Wettelijke aspecten

Gemeentelijke reserves en voorzieningen behoren tot het financiële vermogen van de gemeente. Het omgaan met reserves en voorzieningen is één van de instrumenten van het financieel beleid en daarom vatbaar voor bestuurlijke keuzes. De keuze wordt veelal ingegeven door een bedrijfseconomische en/of een politieke visie.

Onderscheid reserves en voorzieningen

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) worden in de artikelen 43 en 44 de begrippen reserves en voorzieningen nader gedefinieerd en toegelicht.

Volgens artikel 43 worden de reserves in de balans onderscheiden naar:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in typen bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen worden volgens artikel 44 gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in het voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

In artikel 44 lid 2 is bepaald dat tot de voorzieningen ook moeten worden gerekend de van derden verkregen middelen, die specifiek besteed moeten worden. Op de balansdatum nog niet afgerekende bijdragen en subsidies van derden worden in een voorziening gestort en niet als voorheen onder de te betalen bedragen in de balans verwerkt. Het ministerie van BZK heeft in de loop van 2007 de geldende voorschriften op dit punt gewijzigd. Tot deze categorie behoren niet meer de van een Europees of Nederlands overheidslichaam ontvangen bedragen. De niet bestede middelen van deze organisaties die in een volgend begrotingsjaar gebruikt gaan worden dienen als vooruitontvangst te worden verwerkt en niet meer te worden toegevoegd aan een voorziening. Verwezen wordt in dit verband naar de in artikel 49 van het BBV genoemde uitzonderingen.

Lid 3 van artikel 44 bepaalt dat er geen voorzieningen mogen worden getroffen voor jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen en wachtgeld-verplichtingen. Reden hiervoor is dat dergelijke verplichtingen bij gemeenten reeds in de begroting en de meerjarenraming zijn verwerkt. Verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, dienen wel als voorziening te worden opgenomen, bijvoorbeeld kan gedacht worden aan wachtgeldverplichtingen bij personele krimp.

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is verder van belang omdat reserves eigen vermogen zijn en voorzieningen worden gerangschikt onder vreemd vermogen. Aan een voorziening kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over de omvang en mogelijk een andere aanwending van de geldmiddelen. Via naamgeving en toelichting kan een en ander worden verduidelijkt.

Door het verbod om bestemmingsreserves rechtstreeks in mindering te brengen op de waarde van activa met een economisch nut, wordt bij de bestemmingsreserves onderscheid gemaakt tussen bestemmingsreserves, die nog open staan en bestemmingsreserves, die aangehouden worden voor de dekking van kapitaallasten van activa die al in het bezit zijn van de gemeente. Wijziging van de bestemming van de laatste categorie heeft immers rechtstreekse gevolgen voor het exploitatieresultaat.

Overzicht reserves en voorzieningen

In het navolgende overzicht is opgenomen de verwachte beginstand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2017, de vermeerderingen en verminderingen en vervolgens nog de verwachte eindstand per 31 december 2017.

	Stand 1-1-2017	Vermeer- deringen 2017	Vermin- deringen 2017	Stand 31-12-2017
Algemene Reserve				
Algemene reserve	7.493.148	6.201.443		13.694.591
Reserve opbrengst pref. aandelen Vitens	1.592.396			1.592.396
Bonusaandelen BNG	65.038			65.038
Totaal Algemene reserve	9.150.582	6.201.443	-	15.352.025
Bestemmingsreserves:				
Eigen risico schadegevallen	61.149	25.000	25.000	61.149
Tijdbeleid	10.314			10.314
Bijdrage huisvesting Veiligheidsregio	1.993.956		66.465	1.927.491
Totaal bestemmingsreserves progr. 1	2.065.418	25.000	91.465	1.998.953
Bodemsanering	206.845	19.133	19.133	206.845
Herziening bestemmingsplannen	194.396	50.315	50.315	194.396
Kapitaallasten MFC De Pluk	862.006		22.103	839.903
Totaal bestemmingsreserves progr. 2	1.263.247	69.448	91.551	1.241.144
Kapitaallasten vervangingsinv. gymlokalen	134.455	21.040	12.050	143.445
Welvarend	39.696	16.600	16.600	39.696
Speelplekkenbeleid	36.711	24.000	24.000	36.711
Kapitaallasten sportterreinen	0	234.000		234.000
Sport en bewegen	73.400	141.400		214.800
Jeugd- en jongerenbeleid	37.433			37.433
Opstarten werkzaak	113.000			113.000
Sociaal domein	1.255.739			1.255.739
Wet inburgering nieuwkomers (WIN)	40.369			40.369
Minimabeleid	24.696		19.758	4.938
Overige gem. budgetten programma 3	111.252			111.252
Totaal bestemmingsreserves progr. 3	1.866.752	437.040	72.408	2.231.384

	Stand 1-1-2017	Vermeer- deringen 2017	Vermin- deringen 2017	Stand 31-12-2017
Openbare verlichting	0	85.635		85.635
Bijdrage spoorproject GDM - Tricht	3.700.000			3.700.000
Herinrichting Rijksstraatweg Meteren/Gdm	700.000			700.000
Monumenten	28.514			28.514
Herinrichting openbare ruimte centrum	27.221		27.221	0
Uitwerkingsplan Lingekwartier	68.369		25.000	43.369
Mobiliteitsplan	20.001	63.520	63.520	20.001
Verbetering Merwede Lingelijn	509			509
Verkeersregelinstallaties	40.948	22.500	22.500	40.948
Bebording en bebakening wegen	45.219	58.750	58.750	45.219
Onderhoud wegmarkeringen	32.871	18.000	18.000	32.871
Landschapsontwikkelingsplan	125.934	12.500	40.500	97.934
Groenrenovatie	0	79.005	70.743	8.262
Opstellen/actualisatie beheerplan groen	0	4.840		4.840
Totaal bestemmingsreserves progr. 4	4.789.587	344.750	326.234	4.808.103
Dekking nadelige rente effecten Grex/BBV	2.947.552		300.000	2.647.552
Afkoop verlof stuwmeren	104.400			104.400
Werkkostenregeling	34.000			34.000
Personeel en Organisatie	5.250			5.250
Opleiding vorming en training (OVT)	74.661	144.860	144.860	74.661
BTW-compensatiefonds	187.534			187.534
Kapitaallasten verv.inv. tractie buitendienst	486.128	99.126	130.344	454.910
Kapitaallasten vervangingsinv. ICT	1.521.425	458.169	320.183	1.659.411
Kapitaallasten verv.inv. Facilitaire Zaken	169.702	65.459	40.015	195.146
Dekking kapitaallasten noodstroomvoorz.	77.732		7.067	70.665
Flankerend beleid bezuinigingen	667.171	49.650	75.722	641.099
Dekking toekomstige nadelige saldi	898.864		408.763	490.101
Precariobelastingen	5.758.368	2.123.303		7.881.671
Overige gem. budg. alg. dekkingsmiddelen	296.855		54.253	242.602
Totaal bestemmingsreserves progr. 5	13.229.641	2.940.567	1.481.207	14.689.001
Totaal bestemmingsreserves	23.214.645	3.816.805	2.062.865	24.968.585
Totaal algemene en bestemmings-reserves	32.365.227	10.018.248	2.062.865	40.320.610

	Stand 1-1-2017	Vermeer- deringen 2017	Vermin- deringen 2017	Stand 31-12-2017
Voorzieningen				
<u>Beheerplannen</u>				
Wegen	251.272	1.634.754	1.642.720	243.306
Onderhoud civiele kunstwerken	88.258	51.000	46.660	92.598
Openbare verlichting	233.518	89.009	203.874	118.653
Onderhoud sportterreinen	847.663	177.572	630.889	394.346
Beschoeiingen	127.043	43.188	48.067	122.164
Onderhoud baggeren	189.588	146.685	189.672	146.601
Overige gemeentelijke gebouwen	214.941	379.940	384.646	210.235
Begraafplaatsen	175.531	224.740	136.098	264.173
Subtotaal beheerplannen	2.127.815	2.746.888	3.282.626	1.592.077
<u>Van derden bekleemde middelen</u>				
Riolering	1.181.774	3.529.510	3.665.458	1.045.826
Afkoop Onderhoudsrechten begr.plaatsen	774.567	710.400	711.879	773.088
Voorziening Zwerfafval (Nedvang)	89.005			89.005
Subtotaal van derden bekleemde middelen	2.045.346	4.239.910	4.377.337	1.907.919
<u>Overige voorzieningen</u>				
Persoonsgebonden budget (PGB)	47.200			47.200
Pensioenvoorziening ex-wethouders	1.436.182		87.550	1.348.632
Subtotaal overige voorzieningen	1.483.382	0	87.550	1.395.832
Totaal voorzieningen	5.565.543	6.986.798	7.747.513	4.895.828
Totaal reserves en voorzieningen	38.021.769	17.005.046	9.810.378	45.216.437

Meerjarig overzicht toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Programma		Rekening 2015			Begroot 2016			Begroot 2017		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	1.363	2.079	-716	837	999	-162	743	734	10
2	Wonen, werken en bedrijven	1.015	161	854	266	326	-60	6.084	69	6.014
3	Leefbaarheid, welzijn en zorg	394	217	177	145	207	-62	437	95	343
4	Landschap, verkeer en openbare ruimte	462	2.357	-1.895	3.958	6.085	-2.127	444	457	-13
5	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	10.077	1.864	8.213	2.459	448	2.011	2.311	709	1.602
Totaal mutaties reserves		13.311	6.678	6.633	7.665	8.065	-400	10.019	2.064	7.956

Programma		Begroot 2018			Begroot 2019			Begroot 2020		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	743	649	94	696	525	170	696	363	333
2	Wonen, werken en bedrijven	69	69	0	69	69	0	69	69	0
3	Leefbaarheid, welzijn en zorg	74	94	-20	79	93	-15	79	91	-12
4	Landschap, verkeer en openbare ruimte	446	423	23	449	4.125	-3.675	453	418	35
5	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	2.466	790	1.676	2.474	600	1.874	2.483	600	1.883
Totaal mutaties reserves		3.798	2.025	1.773	3.767	5.412	-1.646	3.780	1.541	2.239

Bijlagen

Overzicht baten en lasten

Programma (excl. reserves) Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	531	8.983	-8.452	506	8.243	-7.738	772	12.188	-11.416
Wonen, werken en bedrijven	20.261	20.920	-660	13.236	15.705	-2.469	20.946	16.633	4.313
Leefbaarheid, welzijn en zorg	4.880	25.658	-20.778	4.686	27.132	-22.446	4.831	26.433	-21.602
Landschap, verkeer en openbare ruimte	6.724	13.286	-6.562	6.383	14.079	-7.696	5.738	10.008	-4.270
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	42.799	-286	43.085	41.382	806	40.575	46.097	4.460	41.637
Saldo baten en lasten	75.195	68.561	6.634	66.193	65.966	227	78.385	69.723	8.662

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	2.079	1.363	716	999	837	162	734	743	-10
Wonen, werken en bedrijven	161	1.015	-854	326	266	60	69	6.084	-6.014
Leefbaarheid, welzijn en zorg	217	394	-177	207	145	62	95	437	-343
Landschap, verkeer en openbare ruimte	2.357	462	1.895	6.085	3.958	2.127	457	444	13
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	1.864	6.735	-4.871	448	2.459	-2.011	709	2.311	-1.602
Mutaties reserves	6.678	9.970	-3.291	8.065	7.665	400	2.063	10.018	-7.955

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	81.873	78.531	3.342	74.258	73.631	627	80.448	79.741	706

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Programma (excl. reserves) Bedragen x 1.000	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	740	11.965	-11.225	738	11.830	-11.092	735	11.577	-10.842
Wonen, werken en bedrijven	5.307	6.833	-1.526	6.251	7.777	-1.526	5.341	6.867	-1.525
Leefbaarheid, welzijn en zorg	4.473	26.508	-22.034	4.473	26.476	-22.002	4.473	26.531	-22.058
Landschap, verkeer en openbare ruimte	5.834	10.143	-4.309	5.954	13.990	-8.036	6.077	10.414	-4.337
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	46.530	4.308	42.221	46.392	4.617	41.775	46.299	4.642	41.657
Saldo baten en lasten	62.884	59.757	3.127	63.809	64.689	-880	62.926	60.031	2.894

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Inwoners, veiligheid, bestuur en organisatie	649	743	-94	525	696	-170	363	696	-333
Wonen, werken en bedrijven	69	69	0	69	69	0	69	69	0
Leefbaarheid, welzijn en zorg	94	74	20	93	79	15	91	79	12
Landschap, verkeer en openbare ruimte	423	446	-23	4.125	449	3.675	418	453	-35
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	790	2.466	-1.676	600	2.474	-1.874	600	2.483	-1.883
Mutaties reserves	2.025	3.798	-1.773	5.413	3.768	1.645	1.541	3.780	-2.239

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	64.909	63.556	1.354	69.222	68.457	765	64.467	63.812	655

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Overzicht taakvelden

Taakveld Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	13	1.782	-1.768	0	1.609	-1.609	0	1.363	-1.363
0.2 Burgerzaken	473	996	-523	486	1.011	-525	516	734	-218
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.126	397	730	276	727	-452	154	1.055	-901
0.4 Overhead	0	2.967	-2.967	0	3.006	-3.006	220	6.965	-6.744
0.5 Treasury	1.474	-1.154	2.628	1.148	-606	1.754	5.726	2.858	2.868
0.61 OZB woningen	5.953	281	5.673	4.020	270	3.749	4.160	282	3.878
0.62 OZB niet-woningen	1.238	0	1.238	3.147	0	3.147	3.174	0	3.174
0.63 Parkeerbelasting	372	0	372	400	0	400	392	0	392
0.64 Belastingen overig	4.248	144	4.104	3.220	67	3.153	3.215	32	3.183
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	28.402	6	28.396	29.242	23	29.220	29.355	0	29.355
0.8 Overige baten en lasten	251	745	-494	222	345	-123	222	473	-251
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	24	1.833	-1.809	0	1.845	-1.845	0	1.831	-1.831
1.2 Openb. orde en veiligheid	20	639	-618	18	718	-701	18	437	-420
2.1 Verkeer en vervoer	1.596	6.153	-4.557	1.292	6.946	-5.654	92	3.402	-3.310
2.2 Parkeren	16	64	-48	20	98	-78	20	65	-44
2.5 Openbaar vervoer	10	99	-88	7	88	-81	0	56	-56
3.1 Economische ontwikkeling	0	137	-137	0	250	-250	0	275	-275
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	14.041	14.007	35	7.861	7.834	27	14.577	8.794	5.783
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfs-regelingen	51	61	-10	54	54	0	54	42	12
3.4 Economische promotie	123	36	87	123	41	82	124	22	102
4.2 Onderwijshuisvesting	46	2.077	-2.031	43	2.107	-2.064	43	2.136	-2.093
4.3 Onderwijsbeleid en leerling-zaken	189	1.463	-1.274	187	1.281	-1.094	187	1.288	-1.101
5.1 Sportbeleid en activering	0	295	-295	0	312	-312	0	212	-212
5.2 Sportaccommodaties	35	330	-295	4	338	-334	238	391	-154
5.3 Cultuurpresentatie, cultuur-productie en -participatie	0	66	-66	0	97	-97	0	87	-87
5.5 Cultureel erfgoed	109	281	-172	1	144	-143	1	140	-140
5.6 Media	180	658	-478	44	755	-711	44	728	-683
5.7 Openbaar groen en (open-lucht) recreatie	164	2.922	-2.758	60	2.976	-2.916	60	2.177	-2.117
6.1 Samenkracht en burger-participatie	545	3.433	-2.888	817	4.001	-3.184	776	3.720	-2.944
6.2 Wijkteams	0	503	-503	0	266	-266	0	281	-281
6.3 Inkomensregelingen	3.486	4.846	-1.361	3.082	5.105	-2.023	3.082	4.635	-1.553
6.4 Begeleide participatie	0	2.510	-2.510	0	2.582	-2.582	0	2.565	-2.565
6.5 Arbeidsparticipatie	15	295	-279	35	278	-243	0	200	-200
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	313	-313	0	453	-453	0	450	-450
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	358	3.362	-3.003	438	4.516	-4.078	438	4.600	-4.162
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1	3.446	-3.445	13	2.097	-2.084	0	2.236	-2.236
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	528	-528	0	1.464	-1.464	0	1.640	-1.640
7.1 Volksgezondheid	0	1.294	-1.294	0	1.235	-1.235	0	1.073	-1.073
7.2 Riolering	3.922	3.217	704	4.025	3.325	700	4.381	3.467	914
7.3 Afval	0	2	-2	0	7	-7	0	4	-4
7.4 Milieubeheer	168	680	-512	4	560	-556	4	504	-500
7.5 Begraafplaatsen	616	770	-154	634	795	-160	848	901	-53
8.1 Ruimtelijke Ordening	99	900	-801	150	941	-791	133	641	-508
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.642	3.778	864	4.490	4.447	43	5.510	5.590	-80
8.3 Wonen en bouwen	1.185	1.402	-217	633	1.559	-926	622	1.370	-748
Saldo taakvelden	75.195	68.561	6.634	66.193	65.966	227	78.385	69.723	8.662

Mutaties reserves Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	6.678	9.970	-3.291	8.065	7.665	400	2.063	10.018	-7.955
Mutaties reserves	6.678	9.970	-3.291	8.065	7.665	400	2.063	10.018	-7.955

Geraamd resultaat Bedragen x 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Geraamd resultaat	81.873	78.531	3.342	74.258	73.631	627	80.448	79.741	706

Taakveld	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000									
0.1 Bestuur	0	1.384	-1.384	0	1.365	-1.365	0	1.365	-1.365
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	516	729	-213	516	762	-246	516	697	-181
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	126	1.027	-901	126	1.052	-926	126	1.027	-901
0.4 Overhead	192	6.782	-6.590	192	6.695	-6.503	192	6.531	-6.339
0.5 Treasury	5.984	2.616	3.368	5.961	2.955	3.006	5.859	3.029	2.830
0.61 OZB woningen	4.178	286	3.892	4.197	289	3.907	4.206	293	3.913
0.62 OZB niet-woningen	3.180	0	3.180	3.186	0	3.186	3.192	0	3.192
0.63 Parkeerbelasting	369	0	369	369	0	369	369	0	369
0.64 Belastingen overig	3.215	36	3.179	3.215	37	3.178	3.215	40	3.175
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	29.530	9	29.521	29.389	9	29.380	29.380	9	29.372
0.8 Overige baten en lasten	222	543	-321	222	420	-198	222	371	-149
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	1.831	-1.831	0	1.831	-1.831	0	1.831	-1.831
1.2 Openb. orde en veiligheid	18	437	-420	18	433	-416	18	433	-416
2.1 Verkeer en vervoer	92	3.438	-3.346	92	3.478	-3.386	92	3.503	-3.411
2.2 Parkeren	20	62	-41	20	62	-41	20	62	-41
2.5 Openbaar vervoer	0	56	-56	0	3.756	-3.756	0	56	-56
3.1 Economische ontwikkeling	0	275	-275	0	275	-275	0	275	-275
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	50	49	1	50	49	1	50	49	1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfs-regelingen	54	42	12	54	42	12	54	42	12
3.4 Economische promotie	124	22	102	124	22	102	124	22	102
4.2 Onderwijshuisvesting	43	2.455	-2.412	43	2.623	-2.580	43	2.794	-2.751
4.3 Onderwijsbeleid en leerling-zaken	63	1.171	-1.108	63	1.191	-1.128	63	1.200	-1.137
5.1 Sportbeleid en activering	0	309	-309	0	299	-299	0	261	-261
5.2 Sportaccommodaties	4	431	-427	4	431	-427	4	430	-427
5.3 Cultuurpresentatie, cultuur-productie en -participatie	0	128	-128	0	127	-127	0	128	-128
5.5 Cultureel erfgoed	1	140	-140	1	140	-140	1	115	-115
5.6 Media	44	690	-645	44	689	-645	44	689	-645
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	2.162	-2.102	60	2.147	-2.087	60	2.147	-2.087
6.1 Samenkracht en burger-participatie	776	3.715	-2.939	776	3.715	-2.939	776	3.715	-2.939
6.2 Wijkteams	0	293	-293	0	120	-120	0	105	-105
6.3 Inkomensregelingen	3.082	4.555	-1.473	3.082	4.492	-1.410	3.082	4.438	-1.356
6.4 Begeleide participatie	0	2.427	-2.427	0	2.354	-2.354	0	2.305	-2.305
6.5 Arbeidsparticipatie	0	150	-150	0	209	-209	0	227	-227
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	450	-450	0	450	-450	0	450	-450
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	438	4.600	-4.162	438	4.642	-4.204	438	4.655	-4.218
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	2.237	-2.237	0	2.237	-2.237	0	2.237	-2.237
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	1.640	-1.640	0	1.640	-1.640	0	1.640	-1.640
7.1 Volksgezondheid	0	1.064	-1.064	0	1.064	-1.064	0	1.064	-1.064
7.2 Riolerig	4.490	3.573	918	4.603	3.682	921	4.718	3.794	924
7.3 Afval	0	4	-4	0	4	-4	0	4	-4
7.4 Milieubeheer	4	494	-490	4	494	-490	4	494	-490
7.5 Begraafplaatsen	858	913	-56	865	926	-61	872	938	-66
8.1 Ruimtelijke Ordening	133	641	-508	133	641	-508	133	641	-508
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	4.397	4.578	-180	5.342	5.522	-180	4.432	4.612	-180
8.3 Wonen en bouwen	622	1.313	-691	622	1.317	-695	622	1.312	-690
Saldo taakvelden	62.884	59.757	3.127	63.809	64.689	-880	62.926	60.031	2.894

Mutaties reserves	Begroting 2018			Begroot 2019			Begroot 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000									
0.10 Mutaties reserves	2.025	3.798	-1.773	5.413	3.768	1.645	1.541	3.780	-2.239
Mutaties reserves	2.025	3.798	-1.773	5.413	3.768	1.645	1.541	3.780	-2.239

Geraamd resultaat	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedragen x 1.000									
Geraamd resultaat	64.909	63.556	1.354	69.222	68.457	765	64.467	63.812	655

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Overzicht incidentele baten en lasten

Inleiding

De begroting 2017 bevat een aantal incidentele baten en lasten. Dit overzicht draagt bij aan het inzicht in de financiële positie op de korte en lange termijn. De toezichthouder gebruikt deze informatie ook t.b.v. het beoordelen van het begrotingsevenwicht. Baten en lasten zijn in principe incidenteel als ze voor maximaal drie jaar zijn opgenomen.

In de begroting staan ook veel posten die een verloop kennen over de jaren. Te denken valt bijvoorbeeld aan de kapitaallasten, de algemene uitkering en de opbrengsten OZB. Dit hebben wij beschouwd als autonome ontwikkelingen en de verschillen tussen de jaren zijn niet aangemerkt als incidentele baten en lasten. Ook budgetten die eens in de 2 of meer jaren zijn opgenomen, vanwege een bepaald patroon in de uitgaven (zoals verkiezingen) zijn niet als incidentele baten en lasten opgenomen. Als ondergrens is een bedrag van € 5.000 gehanteerd.

Meerjarig overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand zijn meerjarig de incidentele baten en lasten opgenomen. Per saldo zijn de incidentele baten hoger dan de incidentele lasten.

Incidentele Baten					
Omschrijving	programma	2017	2018	2019	2020
<u>Mutaties per programma:</u>					
Dekking vrijval complex Homburg	2	100.000	-	-	-
Resultaat grondexploitatie	2	6.014.114	-	-	-
Totaal incidentele baten per programma		6.114.114	-	-	-
<u>Onttrekkingen reserves:</u>					
Dekking toekomstige nadelige saldi	5	408.763	490.101	-	-
Dekking nadelige rente effecten BBV	5	300.000	300.000	600.000	600.000
Beschikbaar stellen bijdrage spoorweg PHS	4	-	-	3.700.000	-
Totaal incidentele mutaties reserves		708.763	790.101	4.300.000	600.000
Totaal programma en reserves		6.822.877	790.101	4.300.000	600.000
Incidentele Lasten					
Omschrijving	programma	2017	2018	2019	2020
<u>Mutaties per programma:</u>					
Implementatie omgevingswet	1	25.000	-	-	-
Revitalisering bedrijventerrein Homburg	2	232.518	-	-	-
Doorontwikkeling kernteam (nw beleid 2016)	3	100.000	100.000	-	-
Bijdrage spoorweg in het kader van PHS	4	-	-	3.700.000	-
Totaal incidentele uitgaven per programma		357.518	100.000	3.700.000	-
<u>Toevoegingen reserves:</u>					
Algemene reserve resultaat grondexploitatie	5	6.014.114	-	-	-
Totaal incidentele mutaties reserves		6.014.114	-	-	-
Totaal programma's en reserves		6.371.632	100.000	3.700.000	-
<u>Totaal overzicht:</u>					
Totaal incidentele baten		6.822.877	790.101	4.300.000	600.000
Totaal incidentele lasten		6.371.632	100.000	3.700.000	-
Saldo incidentele baten en lasten		451.245	690.101	600.000	600.000

Geprognosticeerde balans (stand per 1 januari)

Activa

(x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	0	0	0	0
Materiële vaste activa	74.570	77.952	77.168	76.097
Financiële vaste activa	4.534	4.419	4.307	4.196
Totaal vaste activa	79.104	82.371	81.475	80.293
Vlottende activa				
Voorraden gronden	37.432	28.820	27.427	28.655
Overige vlottende activa	11.257	11.257	11.257	11.257
Totaal vlottende activa	48.689	40.077	38.684	39.912
Totaal activa	127.793	122.448	120.159	120.205

Passiva

(x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	9.151	15.352	15.694	16.045
Bestemmingsreserves	23.215	24.969	26.399	24.403
Nog te bestemmen resultaat	0	0	0	0
Voorzieningen	5.656	4.896	5.445	6.039
Vaste schulden	69.600	56.300	55.000	56.000
Totaal vaste passiva	107.622	101.517	102.538	102.487
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden < 1 jaar	17.000	17.000	14.000	14.000
Overige vlottende passiva	3.171	3.931	3.621	3.718
Totaal vlottende passiva	20.171	20.931	17.621	17.718
Totaal passiva	127.793	122.448	120.159	120.205

EMU-saldo

Centraal Bureau voor de Statistiek

Vragenlijst

Berekening EMU-saldo
Gemeente Geldermalsen (0236)

Omschrijving	2016 x € 1000,- Volgens realisatie t/m sept. 2016, aangevuld met raming resterende periode	2017 x € 1000,- Volgens begroting 2017	2018 x € 1000,- Volgens meerjaren- raming in begroting 2017	2019 x € 1000,- Volgens meerjaren- raming in begroting 2017	2020 x € 1000,- Volgens meerjaren- raming in begroting 2017
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	227	8.662	3.127	-880	2.894
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.459	1.440	1.635	1.622	1.494
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	7.209	6.987	7.026	7.172	7.299
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	9.121	4.822	851	551	129
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	367	115	112	111	111
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)				1.512	539
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	6.867	9.475	1.109		
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	8.700	7.748	6.477	6.578	6.570
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten					
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☐ nee	☐ ja ☐ nee	☐ ja ☐ nee	☐ ja ☐ nee
Berekend EMU-saldo	-1.692	14.109	5.681	-616	4.560

Toelichting bij het EMU-saldo :

In de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) is opgenomen dat gemeenten en provincies ten opzichte van het Rijk een gelijkwaardige inspanningsplicht leveren voor het bereiken van het begrotingsevenwicht. Door Europese regelgeving mogen EU-lidstaten namelijk maximaal een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor gemeenten en provincies. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat gemeenten hanteren. Investerings en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In bovenstaande EMU-saldo berekening van gemeenten wordt inzicht gegeven in het vorig begrotingsjaar (2016), het huidige begrotingsjaar (2017) en de volgende begrotingsjaren (2018 t/m 2020). De diverse EMU-saldi voor de gemeente Geldermalsen zijn in zijn algemeenheid positief. Alleen voor 2016 en 2019 wordt een licht negatief saldo voorzien, maar wordt nog wel steeds voldaan aan de inspanningsplicht uit de Wet HOF.